

แบบเรียนภาษาไทยเชิงวัฒนธรรม เรื่อง “กล้วยกับวิถีชีวิตไทย” สำหรับผู้เรียนชาวต่างประเทศ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ

ธันวาคม 2559

แบบเรียนภาษาไทยเชิงวัฒนธรรม เรื่อง “กล้วยกับวิถีชีวิตไทย” สำหรับผู้เรียนชาวต่างประเทศ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ

ธันวาคม 2559

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

แบบเรียนภาษาไทยเชิงวัฒนธรรม เรื่อง “กล้วยกับวิถีชีวิตไทย” สำหรับผู้เรียนชาวต่างประเทศ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ

ธันวาคม 2559

วิยะดา เมืองโคตร. (2559). แบบเรียนภาษาไทยเชิงวัฒนธรรม เรื่อง “กล้วยกับวิถีชีวิตไทย” สำหรับ
ผู้เรียนชาวต่างประเทศ. สารนิพนธ์ ศศ.ม. (การสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ).
กรุงเทพ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์:
อาจารย์ ดร.วิชชุกร ทองหล่อ.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อสร้างแบบเรียนภาษาไทยเชิงวัฒนธรรม เรื่อง “กล้วยกับวิถี
ชีวิตไทย”สำหรับผู้เรียนชาวต่างประเทศ ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด 80/80

เครื่องมือในการวิจัย คือ แบบเรียนจำนวน 5 บท แบบทดสอบท้ายบทเรียนแต่ละบท และ
แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนครบทั้ง 5 บท แบบเรียนทั้ง 5 บท ได้แก่ ความรู้เรื่อง
กล้วยกับวิถีชีวิตไทยกล้วยกับอาหารไทย กล้วยกับสมุนไพรไทย กล้วยกับพิธีกรรมและประเพณีไทย
และกล้วยกับสำนวนไทย ผู้วิจัยส่งแบบเรียนให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ตรวจสอบ และปรับปรุงแก้ไขตาม
ข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วได้นำแบบเรียนไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างคือ นักศึกษามหาวิทยาลัยชน
ชาติกวางสี (Guangxi University for Nationalities) สาธารณรัฐประชาชนจีน หลังจากนั้นผู้วิจัยได้นำ
ผลของการทำแบบทดสอบท้ายบทเรียนแต่ละบทและแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน
ครบทั้ง 5 บทไป วิเคราะห์เพื่อหาค่าประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของแบบเรียนภาษาไทยเชิงวัฒนธรรม เรื่อง “กล้วยกับวิถีชีวิต
ไทย”สำหรับผู้เรียนชาวต่างประเทศที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีค่าเท่ากับ 91.50/86.67 ซึ่งมากกว่าเกณฑ์ที่
กำหนดไว้ ดังนั้นแบบเรียนนี้จึงมีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะนำไปใช้เป็นแบบเรียนในการสอน
วัฒนธรรมไทยให้แก่ชาวต่างประเทศได้

TEXTBOOK ON “BANANAS AND THAI LIFESTYLE” FOR TEACHING THAI LANGUAGE
AND CULTURE TO FOREIGN LEARNERS

AN ABSTRACT
BY
VIYADA MUANGKOTR

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Arts Degree in Teaching Thai as Foreign Language
at Srinakharinwirot University

December 2016

Viyada Muangkotr. (2016). *Textbook on "BANANAS AND THAI LIFESTYLE" for Teaching Thai Language and Culture to Foreign learners*. Master's Project. M.A. (Teaching Thai as a Foreign Language). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Project Advisor: Dr. Witchukorn Thonglo.

This study aimed to create a textbook for foreigners to learn Thai language and culture. The story chosen for the textbook was "the association between bananas and Thai culture". This textbook had to meet the efficiency standard of 80/80.

The research tool was a textbook with five chapters. At the end of each chapter, there was an exercise. Moreover, there was a comprehensive test at the end of textbook after completion of all five chapters. The five chapters consisted of 1) Overview knowledge of role of Bananas in Thai culture and lifestyle, 2) Bananas in Thai food, 3) Bananas in Thai herbal medicine, 4) Bananas in Thai ceremonies and traditions, and 5) Bananas in Thai proverbs. The textbook was sent to three experts to be reviewed and revised accordingly. This textbook was tested with 6 samples, who were students at Guangxi University of Nationalities. The researcher took results from each chapter exercise and the comprehensive test. The analysis was conducted to determine efficiency of the curriculum whether it meets the required standard of 80/80.

The results showed that the efficiency measured from this textbook was 91.50/86.67, which was more than the required standard. Therefore, this study demonstrated that this textbook is effective enough and applicable for foreigners to learn Thai language and culture.

สารนิพนธ์

เรื่อง

แบบเรียนภาษาไทยเชิงวัฒนธรรม เรื่อง “กล้วยกับวิถีชีวิตไทย” สำหรับผู้เรียนชาวต่างประเทศ

ของ

วิยะดา เมืองโคตร

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

.....ประธาน

(อาจารย์ ดร.วิษุกร ทองหล่อ)

(อาจารย์ ดร.วิษุกร ทองหล่อ)

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์รุ่งฤดี แผลงศรี)

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมเกียรติ คู่ทวีกุล)

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี เนื่องจากผู้วิจัยได้รับความกรุณาเป็นอย่างสูงจากอาจารย์ ดร. วิชชุกร ทองหล่อ อาจารย์ที่ปรึกษา ได้เสียสละเวลาอันมีค่าในการให้คำปรึกษาและแนวคิด ตลอดจนตรวจแก้สารนิพนธ์จนเสร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณในคุณูปการของท่านมาในโอกาสนี้

ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์รุ่งฤดี แผลงศรี และผู้ช่วยศาสตราจารย์สมเกียรติ คูทวีกุล คณะกรรมการสอบหัวข้อและสอบปากเปล่าสารนิพนธ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขสารนิพนธ์จนทำให้สารนิพนธ์มีความถูกต้องสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณ อาจารย์พัชนี โชติกลเสถียร และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อัครวิทย์ เรืองรอง ในความเมตตาของท่านที่กรุณารับเป็นผู้เชี่ยวชาญ สละเวลาตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและชี้แนะข้อบกพร่อง ทำให้ผู้วิจัยเกิดแนวคิดและได้ปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ขอขอบคุณนักศึกษาจีน ระดับปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาไทย ชั้นปีที่ 3 มหาวิทยาลัยชนชาติกวางสี สาธารณรัฐประชาชนจีน ที่ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณกัลยาณมิตรทุกคน ที่เป็นกำลังใจ และให้ความช่วยเหลือผู้วิจัยทุกด้านด้วยดี รวมถึงเพื่อนร่วมงานบริษัท โนวาร์ทีส (ประเทศไทย) จำกัด และเพื่อน ๆ สาขาการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่คอยช่วยเหลือ ให้คำปรึกษา และกำลังใจให้แก่ผู้วิจัย

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณบุคคลอันเป็นที่รักยิ่ง คือ มารดาและพี่สาว ที่สนับสนุนทางการศึกษา ให้อิสระในความคิด การตัดสินใจ และได้ให้กำลังใจด้วยความรักความห่วงใยแก่ผู้วิจัยตลอดมา

คุณประโยชน์ประการใดที่เกิดจากสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอน้อมนำมาเป็นเครื่องบูชาแด่พระคุณของท่านทั้งหลาย ตลอดจนครูอาจารย์ทุกท่านที่ได้เมตตาอบรมสั่งสอน ให้ความรู้และคอยชี้แนะ จนทำให้ผู้วิจัยประสบความสำเร็จมาจนถึงทุกวันนี้

วิยะดา เมืองโคตร

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	4
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนภาษาและวัฒนธรรมให้แก่ชาว ต่างประเทศ.....	7
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับกล้วยและวิถีชีวิตไทย.....	11
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแบบเรียนเชิงวัฒนธรรมไทย.....	14
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	18
การกำหนดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	18
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	18
การประเมินประสิทธิภาพแบบเรียน แบบทดสอบ และแผนการจัดการเรียนรู้.....	20
การดำเนินการทดลองหาประสิทธิภาพแบบเรียน.....	23
การใช้สถิติเพื่อการวิเคราะห์ข้อมูล.....	26
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	27
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	27
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	28
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	31
บรรณานุกรม.....	36

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ภาคผนวก.....	42
ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์.....	161

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงผลการประเมินคุณภาพแบบเรียนเชิงวัฒนธรรม เรื่อง “กล้วยกับวิถีชีวิตไทย” สำหรับผู้เรียนชาวต่างประเทศ ด้านเนื้อหา.....	21
2 แสดงผลการประเมินคุณภาพแบบเรียนเชิงวัฒนธรรม เรื่อง “กล้วยกับวิถีชีวิตไทย” สำหรับผู้เรียนชาวต่างประเทศ ด้านรูปเล่ม.....	22
3 ระยะเวลาในการทดลอง.....	23
4 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จากแบบเรียนภาษาไทยเชิงวัฒนธรรม เรื่อง “กล้วยกับวิถีชีวิตไทย” สำหรับผู้เรียนชาวต่างประเทศ จำแนกเป็นรายบุคคล....	23
5 แสดงคะแนนจากทำแบบทดสอบท้ายบทเรียนของแบบเรียนภาษาไทยเชิงวัฒนธรรม เรื่อง “กล้วยกับวิถีชีวิตไทย” สำหรับผู้เรียนชาวต่างประเทศ บทเรียนที่ 1 – 5 สำหรับผู้เรียนชาวต่างประเทศ จำแนกเป็นรายบุคคล.....	28
6 แสดงคะแนนจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียนแบบเรียนภาษาไทยเชิง วัฒนธรรม เรื่อง “กล้วยกับวิถีชีวิตไทย” สำหรับผู้เรียนชาวต่างประเทศ ทั้ง 5 บท.....	29
7 แสดงค่าประสิทธิภาพของแบบเรียนภาษาไทยเชิงวัฒนธรรม เรื่อง “กล้วยกับวิถีชีวิตไทย” สำหรับผู้เรียนชาวต่างประเทศ ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ 80/80.....	30

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ปัจจุบันนี้ความนิยมในการเรียนภาษาไทยนั้นมีมากขึ้น ทั้งสถาบันของรัฐบาลและเอกชนมีการเปิดหลักสูตรการสอนภาษาไทยให้ชาวต่างประเทศ มีการสอนภาษาไทยออนไลน์ มีหนังสือเรียนภาษาไทยสำหรับชาวต่างประเทศเพิ่มขึ้น เห็นได้จากผลวิจัยของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เรื่อง “การเตรียมบุคลากรเพื่อรองรับการเปิดตลาดอาเซียน” (สมพงษ์ จิตระดับ: 2555) พบว่าภาษาไทยจะเป็นอีกหนึ่งภาษาที่มีความสำคัญในการสื่อสาร และจะเป็นภาษากลางของกลุ่มประเทศอาเซียนเท่าเทียมกับภาษาอังกฤษ นอกจากนี้ยังพบว่าประเทศเพื่อนบ้านให้ความสนใจศึกษาเรียนรู้ภาษาไทยกันมากขึ้น อาทิ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว กัมพูชา พม่า และเวียดนาม หลักสูตรการสอนภาษาไทยสำหรับชาวต่างประเทศแต่ละหลักสูตรที่เปิดสอนมีวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกันออกไป บางคนเรียนเพื่อนำไปใช้การทำงานเนื่องจากเป็นองค์กรที่มีการติดต่อสื่อสารกับคนไทย บางคนติดตามครอบครัวที่มาทำงานในเมืองไทยก็ต้องเรียนภาษาไทยเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน บางคนเรียนเพื่อเป็นการเพิ่มโอกาสให้กับตนเองในการทำงาน บางคนเดินทางมาท่องเที่ยวในเมืองไทยอยากที่จะพูดภาษาไทยเบื้องต้นและเข้าใจสิ่งที่คนไทยพูดได้บ้าง ซึ่งผู้เรียนแต่ละคนสามารถเลือกเรียนได้ตามความต้องการของตนเอง สิ่งที่ผู้เรียนชาวต่างประเทศได้รับนั้นไม่ใช่เพียงแค่ทักษะทางภาษาเท่านั้น แต่สิ่งที่ผู้เรียนชาวต่างประเทศได้รับโดยไม่รู้ตัวคือเรื่องของวัฒนธรรม เพราะในภาษาจะมีการสอดแทรกเรื่องของวัฒนธรรมเข้าไปด้วย เช่น ในสังคมไทยเป็นสังคมแบบเครือญาติที่เราให้ความสำคัญกับญาติกัน ถึงแม้จะไม่ได้เป็นญาติกันจริง ๆ เราก็มักจะเรียกพ่อค้าแม่ค้าหรือคนที่เราพบเห็นทั่วไปว่า พี่ ลุง ป้า ตา ยาย และคำเรียกส่วนใหญ่จะเป็นคำเรียกญาติฝ่ายแม่ สะท้อนให้เห็นว่าคนไทยนั้นมีความสนิทสนมกับญาติทางฝ่ายแม่มาก เนื่องมาจากในสมัยก่อนนั้นเวลาแต่งงานฝ่ายชายจะย้ายเข้ามาอยู่บ้านฝ่ายหญิง หรือในการพูดคุยกัน คนไทยก็มักจะมีคำลงท้ายว่า “ครับ ค่ะ” สิ่งเหล่านี้สะท้อนให้เราเห็นว่าคนไทยเป็นคนสุภาพ อ่อนน้อม สิ่งเหล่านี้สะท้อนให้ถึงวัฒนธรรมของคนไทยที่สอดแทรกอยู่ในภาษาไทยได้เป็นอย่างดี

การเรียนการสอนภาษาไทยให้ผู้เรียนชาวต่างประเทศ ผู้สอนควรเลือกเนื้อหาที่ใกล้ตัวผู้เรียน เป็นเรื่องที่สามารถพบเจอได้ เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิต เพราะจะทำให้ผู้เรียนเข้าใจได้ง่าย และผู้เรียนมีโอกาสนำไปใช้ได้จริง เมื่อผู้เรียนเข้าใจในสิ่งที่ตนเองเรียนก็จะสามารถนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถนำไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิตได้ ฉะนั้นการสอนภาษาไทยให้ผู้เรียนชาวต่างประเทศผู้สอนจึงควรสอนเรื่องของวัฒนธรรม ซึ่งสอดแทรกอยู่ในตัวภาษาเข้าไปด้วย เมื่อ

ผู้เรียนเข้าใจทั้งเรื่องของภาษาและวัฒนธรรมก็จะทำให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถใช้ภาษาได้อย่างถูกต้องตามกาลเทศะ ช่วยลดความขัดแย้งทางภาษาและวัฒนธรรมของ ภาษาแม่ และยังทำให้สามารถใช้ชีวิตในสังคมไทยได้อย่างมีความสุข

เนื่องจากสังคมไทยเป็นสังคมเกษตร ดังนั้นวิถีชีวิตหรือประเพณีวัฒนธรรมของคนไทยจึง มักจะเกี่ยวข้องกับธรรมชาติ เช่น ข้าว น้ำ ดอกไม้ ต้นไม้ เป็นต้น ต้นกล้วยเป็นพืชอีกชนิดหนึ่งที่มีความสำคัญและมีบทบาทกับวิถีชีวิตของคนไทยมานาน นับตั้งแต่เกิดจนตาย คนไทยใช้ประโยชน์จาก กล้วยได้แทบทุกส่วน ไม่ว่าจะเป็นใบ ดอก ลำต้น ผล รากหรือแม้แต่ต้นกล้วยที่ตายแล้ว นอกจากนี้ ยังมี สิ่งประดิษฐ์ อาหาร ของใช้ และยาที่ทำจากกล้วยจากภูมิปัญญาไทยอีกมากมาย

ต้นกล้วยเป็นพืชที่ใกล้ตัวคนไทย เนื่องจากเป็นพืชที่ปลูกง่าย โตเร็ว ไม่ต้องดูแลมากนัก และสามารถใช้ประโยชน์ได้ทุกส่วน จึงทำให้คนไทยแทบทุกบ้านนิยมปลูกต้นกล้วย พุดได้ว่าแทบทุกภาค ของประเทศไทยปลูกกล้วยกันทั้งสิ้น การดำรงชีวิตของคนแต่ละท้องถิ่นจึงมีกล้วยเข้าไปเกี่ยวข้องใน ชีวิตนับตั้งแต่เกิดจนตาย ตอนเป็นเด็กทารกผู้ใหญ่ก็นำผลกล้วยสุกมาบดให้ละเอียดให้ทานเป็น อาหารเสริมควบคู่ไปกับการกินนมแม่ เพื่อเป็นการเพิ่มสารอาหาร เนื่องจากเด็กทารกยังไม่มีฟันที่ใช้บด เคี้ยวอาหารได้เหมือนเด็กโตหรือผู้ใหญ่ และคนไทยสมัยก่อนใช้ใบกล้วยหรือที่เราเรียกกันว่าใบตองเป็น ภาชนะในการห่ออาหาร ห่อขนม โดยคนไทยในสมัยก่อนจะคำนึงถึงคุณสมบัติของใบตองว่าเหมาะกับการ นำไปใช้กับงานประเภทใด ซึ่งแต่ละชนิดต่างก็มีคุณสมบัติที่แตกต่างกัน เช่น ใบตองกล้วยตานีจะมี ความนุ่มเหนียว ไม่ฉีกขาดง่าย เหมาะกับงานประดิษฐ์หรืองานฝีมือ เช่น การเย็บกระทง การทำบายศรี ส่วนใบตองกล้วยน้ำว้า จะมีความหนาน้อยกว่าใบตองตานี มีความเปราะเล็กน้อย มีสีเขียวอ่อน มัก นำมาห่อขนมที่มีขนาดเล็ก เป็นต้น ในการห่อขนมแต่ละชนิด คนไทยก็มีศิลปะและมีความพิถีพิถันใน การห่อเพื่อแยกว่าเป็นขนมชนิดใด (จอมขวัญ สุวรรณรักษ์: 2547) เช่น การห่อทรงเตี้ย นิยมใช้ห่อขนม จำพวกข้าวเหนียวหน้าต่าง ๆ ขนมเป็นชิ้น ๆ การห่อทรงสูงนิยมใช้ห่อขนมหนึ่งจำพวกขนมสอดไส้ ขนม กล้วย ขนมตาล ลักษณะพิเศษของการห่อแบบนี้คือจะมีทางมะพร้าวควดห่อขนมและกลัดด้วยไม้กลัด ส่วนการห่อรูปทรงสามเหลี่ยมหรือพีระมิดโดยไม่ต้องใช้วัสดุอื่นช่วยก็จะใช้ห่อขนมเทียน เป็นต้น ผล ของกล้วยก็สามารถนำมารับประทานได้ทั้งดิบและสุก ผลดิบนำมาเป็นเครื่องเคียงกินกับน้ำพริกหรือนำ มาทำแกงกล้วยดิบใส่ไก่ ส่วนผลสุกนำมาทานเป็นผลไม้ นำมาทำขนมหวาน เช่น กล้วยเชื่อม ขนม กล้วยกล้วยบวชชี ข้าวต้มมัด เป็นต้น เพราะกล้วยปลูกง่าย โตเร็วทำให้กล้วยมีจำนวนมากจนบางครั้ง ทานไม่ทัน แต่ด้วยภูมิปัญญาของคนไทยทำให้สามารถเก็บกล้วยไว้ได้กินนาน ไม่ต้องทิ้งไปโดยเปล่า ประโยชน์ จึงทำให้เกิดถนอม

อาหาร โดยการนำกล้วยมาแปรรูปเป็นกล้วยตาก กล้วยฉาบ เป็นต้น ดอกของกล้วยหรือที่เราเรียกกันว่าปลีก็นำมาทำแกงปลีใส่ไก่ กินเป็นผักเคียงกับผัดไทย ส่วนกากกล้วยสดก็นำมาหั่นฝอย ๆ นำไปตากแห้งแล้วนำมาทำเป็นอาหารสัตว์ได้

นอกจากจะนำกล้วยมาทำเป็นทั้งอาหารคาวและอาหารหวานแล้ว ส่วนต่าง ๆ ของกล้วยนับตั้งแต่รากไปจนถึงผลยังมีสรรพคุณเป็นยาอีกด้วย โดยนำรากของกล้วยดิบมาหั่นเป็นชิ้นใส่น้ำ ต้มให้เดือดประมาณ 15 นาที แล้วนำมาดื่มวันละ 3 - 4 แก้ว ซึ่งรากกล้วยนั้นมีรสเย็นช่วยในการรักษาอาการร้อนใน ดอกกล้วย นำมาต้มน้ำแล้วดื่มรักษาโรคเบาหวาน เปลือกกล้วยนำมาสูกนำมาต้มกับเกลือแกงแล้วเอาแต่น้ำมาดื่มช่วยรักษาอาการริดสีดวงลำไส้ หรือคนที่มีอาการปวดท้องเป็นประจำ ส่วนผลกล้วยจะช่วยในเรื่องของระบบขับถ่ายและมีสรรพคุณในการรักษาโรคเกี่ยวกับกระเพาะและลำไส้ เช่น โรคกระเพาะอาหาร ท้องผูก ริดสีดวงทวาร เป็นต้น

ในสมัยก่อนนั้น ยังไม่มีของเล่นเหมือนในปัจจุบัน ยังไม่มีความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยี แต่ด้วยภูมิปัญญาของคนไทย ทำให้เด็ก ๆ ในสมัยก่อนมีของเล่นที่สนุกไม่แพ้ของเล่นในปัจจุบัน โดยจะนำก้านกล้วยที่รีดเอาใบตองออกเหลือไว้เพียงแค่ส่วนปลายให้มีลักษณะเหมือนหางม้า มาประดิษฐ์เป็นม้าก้านกล้วย นำก้านกล้วยมาประดิษฐ์เป็นปืนกล้วย หรือตัดลำต้นของต้นกล้วยออกเป็นท่อนใหญ่ ๆ ใช้เป็นท่อนแทนห่วยยางเอาไว้ใช้ให้สอนเด็กว่ายน้ำ

เนื่องจากกล้วยมีความหมายดี เป็นสิริมงคลแก่ชีวิต ที่แสดงความเจริญงอกงาม ความราบรื่น ดังนั้นเวลาที่ปลูกบ้านใหม่ก็จะมี การปลูกต้นกล้วยไปพร้อม ๆ กัน เพราะมีความเชื่อว่าจะทำให้ชีวิตราบรื่น มีความเจริญ และการแข่งขันหมางานแต่งงานก็จะมีต้นกล้วยอยู่ในขบวนด้วย เพราะเชื่อว่ากล้วยจะทำให้ชีวิตของคู่บ่าวสาวมีความเจริญงอกงามดังต้นกล้วย และในประเพณีลอยกระทงของประเทศไทย จัดขึ้นทุกปีกล้วยก็มีบทบาทสำคัญ เนื่องจากกระทงที่ใช้ลอยนั้นประดิษฐ์มาจากกล้วยซึ่งถือว่าเป็นภูมิปัญญาชาวบ้านที่นำวัสดุธรรมชาติที่อยู่ใกล้มาใช้ให้เกิดประโยชน์ อีกทั้งวัสดุที่นำมาใช้ก็เป็นวัสดุที่ย่อยสลายง่าย ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม โดยจะตัดต้นกล้วยออกเป็นแฉ่ง ๆ เพื่อใช้เป็นฐานของกระทง แล้วนำไปตอมมาพับเป็นกลีบแล้วนำมาเย็บติดรอบ ๆ ฐานให้มีลักษณะเหมือนดอกบัว และมีการประดับตกแต่งดอกไม้ให้สวยงามแล้วจึงนำไปลอยตามประเพณีที่ปฏิบัติสืบต่อกันมา แสดงให้เห็นถึงศิลปวัฒนธรรมของไทย และแสดงให้เห็นว่าคนไทยเป็นคนละเอียดอ่อนและมีความประณีต ในประเพณีงานศพก็จะมี การนำหยวกกล้วยมาแกะสลักเป็นลวดลายต่าง ๆ แล้วนำไปประดับตกแต่งเมรุเผาศพ ซึ่งเรียกว่า แหงหยวก ถึงแม้ในปัจจุบันนี้เราจะพบเห็นได้ไม่มากนัก แต่ก็ยังเป็นศิลปวัฒนธรรมไทยอันดีงามที่ถูกถ่ายทอดจากบรรพบุรุษและควรอนุรักษ์ไว้ให้กับคนรุ่นหลังได้เรียนรู้

กล้วยเป็นผลไม้พบเห็นได้ง่าย ประกอบกับนิสัยของคนไทยในสมัยก่อนเป็นคนเจ้าบทเจ้ากลอนที่มักจะนำสิ่งที่พบเห็นมาเปรียบเทียบกับวิถีชีวิต จนเกิดสำนวนเกี่ยวกับกล้วยที่ใช้เป็นคติสอนใจและแนวทางในการดำเนินชีวิต อีกทั้งสะท้อนสภาพวิถีชีวิตและความคิด ความเชื่อของคนในสมัยนั้น ๆ เช่น เรื่องกล้วย ๆ ปอกกล้วยเข้าปาก หมายถึง เรื่องง่าย ๆ ไม่ยุ่งยาก โคนกล้วยอย่าไถ่น้ำ หมายถึง หากตัดสินใจว่าจะทำหรือจะกำจัดคนที่คิดร้ายที่เป็นอันตรายต่อเราแล้ว ก็ควรที่จะกำจัดให้หมด ไม่ควรที่จะปล่อยไว้ให้เหลือแม้แต่คนเดียว เพราะหากเหลือไว้ภายหลังอาจจะกลับมาคิดร้ายหรือเป็นศัตรูได้อีก เป็นต้น พูดได้ว่า ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการกิน การอยู่ เหตุการณ์ใด หรือประเพณีใด กล้วยก็มีส่วนเกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตของคนไทยแทบทั้งสิ้น

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยเห็นถึงความสำคัญและบทบาทของกล้วยที่มีต่อวิถีชีวิตของคนไทย ที่จะ ทำให้ผู้เรียนชาวต่างประเทศได้เข้าใจถึงวัฒนธรรมและความเป็นอยู่ของคนไทยได้เป็นอย่างดี ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่สร้างแบบเรียนภาษาไทยเชิงวัฒนธรรม เรื่อง “กล้วยกับวิถีชีวิตไทย” สำหรับผู้เรียนชาวต่างประเทศ เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ภาษาไทยควบคู่ไปกับเรียนรู้วัฒนธรรมไทย ซึ่งจะส่งผลให้ผู้เรียนเข้าใจวัฒนธรรมไทย เรียนรู้คำศัพท์ รวมทั้งทำให้ผู้เรียนเข้าใจวิถีชีวิตของคนไทย และมีทัศนคติที่ดีต่อคนไทยและวัฒนธรรมไทยมากยิ่งขึ้น

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

เพื่อสร้างแบบเรียนภาษาไทยเชิงวัฒนธรรม เรื่อง “กล้วยกับวิถีชีวิตไทย” สำหรับผู้เรียนชาวต่างประเทศ และหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ตามประสิทธิภาพที่กำหนดไว้คือ 80/80

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลของการวิจัยแบบเรียนภาษาไทยเชิงวัฒนธรรม เรื่อง “กล้วยกับวิถีชีวิตไทย” สำหรับผู้เรียนชาวต่างประเทศ ทำให้ผู้เรียนชาวต่างประเทศเข้าใจวัฒนธรรมไทยที่เกี่ยวข้องกับกล้วย ไม่ว่าจะเป็นวิถีชีวิตความเป็นอยู่ อาหารการกิน ความคิด ความเชื่อ ประเพณีวัฒนธรรม สำนวนไทย และทราบถึงภูมิไทยปัญญาของคนไทยที่นำส่วนต่าง ๆ ของกล้วยมาใช้ประโยชน์ เช่น การประดิษฐ์ของเล่นจากก้านกล้วย การนำมาใช้ในการรักษาโรคต่าง ๆ อีกทั้งยังได้รู้คำศัพท์เกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยเพิ่มขึ้น

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษามหาวิทยาลัยชนชาติกวางสี (Guangxi University for Nationalities) สาธารณรัฐประชาชนจีน ชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาภาษาไทยที่กำลังศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตร 3+1 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 8 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษามหาวิทยาลัยชนชาติกวางสี (Guangxi University for Nationalities) สาธารณรัฐประชาชนจีน ชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาภาษาไทยที่กำลังศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตร 3+1 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำนวน 6 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง

2. ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง

ระยะที่ 1 เดือนพฤศจิกายน 2558 ถึงเดือนกุมภาพันธ์ 2559 ศึกษารวบรวมข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องการสร้างแบบเรียนและวางแผนโดยเขียนโครงการเพื่อดำเนินการวิจัย

ระยะที่ 2 เดือนมีนาคม 2559 ถึงเดือนกรกฎาคม 2559 สร้างแบบเรียนภาษาไทยเชิงวัฒนธรรม เรื่อง “กล้วยกับวิถีชีวิตไทย” สำหรับผู้เรียนชาวต่างประเทศที่ใช้ในการวิจัย

ระยะที่ 3 เดือนกันยายน 2559 ถึงเดือนตุลาคม 2559 เสนอแบบเรียนต่ออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญเพื่อพิจารณา ปรับปรุงแก้ไขแบบเรียนตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

ระยะที่ 4 เดือนตุลาคม 2559 ถึงเดือนพฤศจิกายน 2559 นำแบบเรียนไปทดลองสอนกลุ่มตัวอย่าง

ระยะที่ 5 เดือนพฤศจิกายน 2559 เก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล สรุปและอภิปรายผล

3. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

3.1 แบบเรียนภาษาไทยเชิงวัฒนธรรม เรื่อง “กล้วยกับวิถีชีวิตไทย” สำหรับผู้เรียนชาวต่างประเทศ

3.2 แบบทดสอบท้ายบทเรียนของแบบเรียนภาษาไทยเชิงวัฒนธรรม เรื่อง “กล้วยกับวิถีชีวิตไทย” สำหรับผู้เรียนชาวต่างประเทศ

3.3 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนแบบเรียนภาษาไทยเชิงวัฒนธรรม เรื่อง “กล้วยกับวิถีชีวิตไทย” สำหรับผู้เรียนชาวต่างประเทศ

4. เนื้อหาแบบเรียน

แบบเรียนภาษาไทยเชิงวัฒนธรรม เรื่อง “กล้วยกับวิถีชีวิตไทย” สำหรับผู้เรียนชาวต่างประเทศ ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีจำนวน 5 บท ได้แก่

บทที่ 1 ความรู้เรื่องกล้วยกับวิถีชีวิตไทย

บทที่ 2 กล้วยกับอาหารไทย

บทที่ 3 กล้วยกับสมุนไพรไทย

บทที่ 4 กล้วยกับพิธีกรรมและประเพณีไทย

บทที่ 5 กล้วยกับสำนวนไทย

แบบเรียนที่เรียบเรียงขึ้นในแต่ละบทเรียนประกอบด้วย 1) เนื้อเรื่อง 2) คำศัพท์น่ารู้ 3) รูปภาพประกอบ 4) แบบทดสอบท้ายบท 5) เรื่องน่ารู้

5. ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

การทดลองเพื่อหาประสิทธิภาพของแบบเรียนภาษาไทยเชิงวัฒนธรรม เรื่อง “กล้วยกับวิถีชีวิตไทย” สำหรับผู้เรียนชาวต่างประเทศ มีเนื้อหาทั้งสิ้น 5 บท ใช้เวลาเรียนบทละ 2 คาบ คาบละ 45 นาที เป็นเวลารวม 10 คาบ และทำแบบทดสอบหลังเรียนอีก 1 คาบ รวมทั้งสิ้น 11 คาบ

6. เกณฑ์ที่ใช้ประเมินประสิทธิภาพของแบบเรียนภาษาไทยเชิงวัฒนธรรม เรื่อง “กล้วยกับวิถีชีวิตไทย” สำหรับผู้เรียนชาวต่างประเทศ กำหนดไว้ 80/80

80 ตัวแรก หมายถึง ประสิทธิภาพของกระบวนการซึ่งเป็นผลการทดสอบระหว่างเรียน คิดเป็นร้อยละจากการทำแบบทดสอบท้ายบทเรียน

80 ตัวหลัง หมายถึง ประสิทธิภาพของผลลัพธ์จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนครบทั้ง 5 บท คิดเป็นร้อยละ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. แบบเรียนภาษาไทยเชิงวัฒนธรรม เรื่อง “กล้วยกับวิถีชีวิตไทย” หมายถึง แบบเรียนภาษาไทย สำหรับผู้เรียนชาวต่างประเทศที่ผู้วิจัยได้เรียบเรียงขึ้น จำนวน 5 บท ได้แก่ บทที่ 1 ความรู้เรื่องกล้วยกับวิถีชีวิตไทย บทที่ 2 กล้วยกับอาหารไทย บทที่ 3 กล้วยกับสมุนไพรไทย บทที่ 4 กล้วยกับพิธีกรรมและประเพณีไทย และบทที่ 5 กล้วยกับสำนวนไทย

2. ผู้เรียนชาวต่างประเทศ หมายถึง นักศึกษามหาวิทยาลัยชนชาติกวางสี (Guangxi University for Nationalities) สาธารณรัฐประชาชนจีน ชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาภาษาไทย ที่กำลังศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตร 3+1 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในโครงการความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยชนชาติกวางสี สาธารณรัฐประชาชนจีนกับมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประเทศไทย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้จัดประเด็นนำเสนอตามหัวข้อดังต่อไปนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนภาษาและวัฒนธรรมให้แก่ชาวต่างประเทศ

1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสอนภาษาและวัฒนธรรมให้แก่ชาวต่างประเทศ

1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนภาษาและวัฒนธรรมให้แก่ชาวต่างประเทศ

2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับกล้วยและวิถีชีวิตไทย

3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแบบเรียนเชิงวัฒนธรรมไทย

3.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับแบบเรียน

3.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแบบเรียนเชิงวัฒนธรรมไทย

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนภาษาและวัฒนธรรมให้แก่ชาวต่างประเทศ

1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสอนภาษาและวัฒนธรรมให้แก่ชาวต่างประเทศ

ภาษาเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารกันระหว่างคนในสังคม และเป็นเครื่องมือที่ใช้บันทึกและถ่ายทอดวัฒนธรรม ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ ค่านิยม ความคิดของคนในสังคม ภาษาเป็นพื้นฐานความเข้าใจของวัฒนธรรม และภาษากับวัฒนธรรมเป็นของคู่กัน จึงจำเป็นต้องเรียนรู้ควบคู่กันไปเสมอ แยกออกจากกันไม่ได้ ดังนั้นการสอนภาษาก็คือการสอนวัฒนธรรม ได้มีผู้สรุปความสัมพันธ์ของการสอนภาษาและวัฒนธรรมไว้ดังนี้

นอสแตรนด์ (Nostrand. 1966: 21) กล่าวว่า การสอนวัฒนธรรมของชนชาติเจ้าของภาษาควบคู่ไปกับการสอนภาษาต่างประเทศมีส่วนช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจภาษาต่างประเทศมากขึ้น เพราะผู้เรียนบางคนสนใจศึกษาวิธีการดำเนินชีวิต ขนบธรรมเนียมประเพณี และวิธีการแก้ปัญหาในครอบครัวมากกว่าความสนใจเรื่องการเรียนรู้ตัวภาษา

ลาโด (Lado. 1964: 147) กล่าวว่า ผู้สอนไม่สามารถสอนภาษาได้ดี หากไม่มีความรู้ความเข้าใจในวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา เพราะจะไม่มีการเรียนรู้และเข้าใจรูปแบบภาษาอย่างแท้จริง

มิเชล (Michel. 1967: 33) กล่าวว่า จุดประสงค์ในการสอนภาษาต่างประเทศมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความสามารถในการทักษะทางภาษา พร้อมทั้งมีความเข้าใจในวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษานั้น ๆ ด้วย

โพลิตเซอร์ (Politzer. 1959) กล่าวถึงความสำคัญของวัฒนธรรมในการสอนภาษาไว้ว่า ถ้าเราสอนภาษาโดยที่ไม่สอนวัฒนธรรมควบคู่ไปด้วย เรากำลังสอนสัญลักษณ์ที่ไร้ความหมายหรือสัญลักษณ์ที่ผู้เรียนจะผูกติดกับความหมายที่ผิด

สุไร ทองเจริญ (2525: 19) กล่าวว่า ในการเรียนภาษาจะต้องรวมทั้งการเรียนวัฒนธรรม การแสดงท่าทาง และสำนวนภาษาพูดต่าง ๆ ที่เพิ่มพูนความหมายแก่คำและประโยค

สุภัทรา อักษรานุเคราะห์ (2532: 15) กล่าวว่า ความรู้ทางวัฒนธรรมเป็นสิ่งที่จำเป็นต่อการเรียนการสอนภาษาเป็นอย่างยิ่ง และในการที่ครูสอนภาษาต้องสนใจการศึกษาวรรณกรรมไม่ใช่เพราะเราต้องการสอนวัฒนธรรมของชนชาติอื่น แต่เพราะมีความจำเป็นในการสอนภาษา ถ้าหากไม่สอนวัฒนธรรมควบคู่กันไปด้วยแล้วก็จะเหมือนกับเราสอนสัญลักษณ์ที่ไม่มี ความหมาย นอกจากนี้การเรียนรู้วัฒนธรรมของเจ้าของภาษายังก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้เรียน

โกชัย สาริกบุตร (2533: 1) เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศแนวบูรณาการ ว่ามีองค์ประกอบสำคัญที่นำมาบูรณาการกัน 3 อย่าง คือ 1. ทักษะทางภาษา ได้แก่ ทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียน 2. หลักภาษาไทย ได้แก่ ตัวอักษร ประโยค ย่อหน้า เรื่อง 3. วัฒนธรรมไทย

พนิดา สุนทรวิภาต (2533: 66) กล่าวว่า การที่นักเรียนไม่เข้าใจวัฒนธรรมของเจ้าของภาษามีส่วนทำให้การอ่านไม่ประสบความสำเร็จ เนื่องจากความไม่เข้าใจในวัฒนธรรมของชนชาติที่พูดภาษาอังกฤษมีความสัมพันธ์กับความสามารถในการใช้ภาษาทั้ง 4 ทักษะ คือ ฟัง พูด อ่าน และเขียน เช่น พบว่าสาเหตุหนึ่งที่นักเรียนไทยตอบคำถามภาษาอังกฤษผิดเพราะนักเรียนบางส่วนยึดความรู้และประสบการณ์เดิมในวัฒนธรรมเป็นเกณฑ์

แอลเลนและวาเลนท์ (ศรีวิไล พลมณี. 2545: 206; อ้างอิงจาก Allen and Valette, 1977) กล่าวว่า ในการสอนวัฒนธรรมควรมีจุดประสงค์ ดังนี้

- 1 เพื่อสร้างความตระหนักในด้านวัฒนธรรมเจ้าของภาษาแก่ผู้เรียน
- 2 เพื่อสร้างความสนใจของผู้เรียนในการเรียนภาษาต่างประเทศ
- 3 เพื่อพัฒนาความสามารถในตัวผู้เรียนให้ปฏิบัติตนได้ในสังคมวัฒนธรรมเจ้าของภาษา
- 4 เพื่อสร้างความเข้าใจในค่านิยม และทัศนคติของวัฒนธรรมเจ้าของภาษาให้แก่ผู้เรียน

ภัทรพร หิรัญภัทร์ (2548: 86) กล่าวว่า ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความแตกต่างทางวัฒนธรรม นั้นส่งผลกระทบต่อทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อการเรียนการสอนภาษาที่สอง ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของทั้ง ผู้เรียนและผู้สอนในการเชื่อมภาษาเข้ากับวัฒนธรรม ทำความเข้าใจ และยอมรับความแตกต่างเหล่านี้ เพื่อให้การเรียนการสอนภาษาที่สองประสบความสำเร็จมากที่สุด

นวนทิพย์ เพิ่มเกษร (2547: 268 – 278) กล่าวว่า การสอนภาษาที่สอดคล้องกับวัฒนธรรม ย่อมก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้เรียนหลายประการ ช่วยให้ผู้เรียนสามารถสื่อความหมายได้ถูกต้อง เพราะ เมื่อเข้าใจวัฒนธรรม ความคิด ความเชื่อ ค่านิยม ประเพณี ก็จะเข้าใจวิถีคิด การกระทำ ตลอดจน คำพูดที่ใช้สื่อสารของคนไทยได้ อีกทั้งเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทัศนคติที่ดีกับวัฒนธรรมของเจ้าของ ภาษา การสอดคล้องวัฒนธรรมในการสอนภาษาให้คนต่างประเทศมีข้อควรคำนึง ดังนี้

1. วิธีการสอนภาษาและวัฒนธรรมให้แก่ชาวต่างประเทศ ไม่ควรแยกสอนทีละเรื่อง แต่ ควรให้ผู้เรียนเรียนรู้วัฒนธรรมไปพร้อม ๆ กับการฝึกทักษะทางภาษา
2. การจัดสภาพแวดล้อมในการสอน ผู้สอนควรจัดสภาพแวดล้อมให้ได้บรรยากาศ วัฒนธรรม เช่น ใช้รูปภาพ วิดีทัศน์ หรือภาพยนตร์ที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมนั้น หรือจำลองบรรยากาศทาง วัฒนธรรม เช่น การลอยกระทง การทำอาหารที่ให้ผู้เรียนได้ลงมือทำจริง
3. ความรู้สึกในเรื่องวัฒนธรรม ผู้สอนควรระมัดระวังไม่ให้ผู้เรียนรู้สึกต่อต้านวัฒนธรรม ของเจ้าของภาษา ไม่ควรเปรียบเทียบข้อดีข้อเสียระหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียนกับวัฒนธรรมของ เจ้าของภาษา แต่ควรใช้ให้เห็นถึงความคล้ายคลึงและความแตกต่างกัน เพื่อเสริมความเข้าใจในการ เรียนรู้

สุมิตรา อังวัฒนกุล (สมพร โกมารทิต. 2548: 20; อ้างอิงจาก สุมิตรา อังวัฒนกุล. 2535: 1 – 3) กล่าวถึงการเรียนการสอนภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศว่า ไม่ว่าจะเป็นภาษาใด จุดมุ่งหมายยังมีเหมือน ๆ กัน โดยทั่วไปแล้ว มักจะมีจุดหมายที่จะพัฒนาปัญญาของผู้เรียน ให้ผู้เรียน สามารถใช้ภาษานั้น ในการสื่อสารกับชาวต่างประเทศได้อย่างถูกต้องเหมาะสม และเป็นที่เข้าใจกันได้ ในหมู่ชน นอกจากนี้ยังมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเข้าใจถึงวัฒนธรรม และการดำรงชีวิตของชนชาติเจ้าของภาษา นั้นได้ถ่องแท้ขึ้น สามารถใช้ภาษานั้น ๆ เพื่อประโยชน์ในการประกอบอาชีพ และการศึกษาต่อขั้นสูง หรือการศึกษาต่อในต่างประเทศได้

บราวน์ (เจิน เก็ม ตู. 2552: บทนำ ; อ้างอิงจาก Brown. 2000: 182) กล่าวว่า ระหว่าง ที่ผู้เรียนเรียนภาษามีอีกกระบวนการหนึ่งซึ่งเกิดขึ้นตลอดเวลา นั่นคือ การเรียนวัฒนธรรมของ ภาษาเป้าหมาย (Target Language) หรือเรียกว่า วัฒนธรรมเป้าหมาย (Target Culture) วัฒนธรรมเป้าหมายจะซึมซับเข้าไปในวิถีคิด ความรู้สึก และความประพฤติปฏิบัติตนของเขา ทำให้

เกิดปรากฏการณ์ที่เรียกว่า การปรับเปลี่ยนทางวัฒนธรรม (Acculturation) และการได้มาซึ่งตัวตนที่สอง (Second Identify Acquisition) ของผู้เรียน

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสอนภาษาและวัฒนธรรมข้างต้น สามารถสรุปได้ว่าการเรียนการสอนวัฒนธรรมเป็นสิ่งจำเป็นและมีบทบาทสำคัญอย่างมากต่อการเรียนการสอนภาษา เพราะวัฒนธรรมจะทำให้ผู้เรียนได้เข้าใจถึงความรู้สึก แนวคิด วิธีการดำเนินชีวิต ความคิด ความเชื่อ และทัศนคติของเจ้าของภาษา เมื่อผู้เรียนเข้าใจวัฒนธรรมของเจ้าของภาษาก็จะทำให้ผู้เรียนเข้าใจได้ง่ายขึ้น สามารถเลือกใช้ภาษาได้อย่างถูกต้อง

1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนภาษาและวัฒนธรรมให้แก่ชาวต่างประเทศ

สมจิตร วรณวิไลย (2527: 15) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนที่เรียนโดยการสอนเสริมและไม่สอนเสริมวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา พบว่านักเรียนที่เรียนภาษาอังกฤษโดยการสอนเสริมวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีกว่ากลุ่มที่เรียนภาษาอังกฤษโดยไม่สอนเสริมวัฒนธรรมของเจ้าของภาษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

อารีย์ แวฆาญ (2529: 87 – 88) ได้ทำวิจัยการเปรียบเทียบสำนวนภาษาอังกฤษ โดยการสอดแทรกวัฒนธรรม โดยให้เดาความหมายของสำนวนจากปริบท และโดยสอนตามคู่มือครูกับกลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 4 ที่เรียนการอ่านภาษาอังกฤษ พบว่า นักเรียนที่เรียนโดยวิธีการสอนแบบสอดแทรกวัฒนธรรมมีความสามารถในการอ่านสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยให้เดาความหมายของสำนวนจากปริบทและสอนตามคู่มือครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนการสอนโดยสองวิธีที่เหลือนั้นนักเรียนมีความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษไม่แตกต่างกัน ซึ่งจากการวิจัยนี้สามารถสรุปได้ว่า การสอนโดยสอดแทรกความรู้และประสบการณ์ทางวัฒนธรรม ทำให้นักเรียนสามารถเข้าใจเรื่องที่อ่านได้มากกว่า

ธัญญวัฒน์ ตรีเนตร (2551: บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัยการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษและความเข้าใจในวัฒนธรรมตะวันตกของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ภาควิชาภาษาต่างประเทศและอุตสาหกรรมบริการ โดยใช้แบบทดสอบความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษและแบบทดสอบความเข้าใจในวัฒนธรรมตะวันตก พบว่า ความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงกับความเข้าใจในวัฒนธรรมตะวันตกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษและความเข้าใจในวัฒนธรรมตะวันตกของกลุ่มตัวอย่างอยู่ในระดับปานกลาง

เจิ่น เก็ม ตู๊ (2552: บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัยการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยสำหรับชาวเวียดนาม เรื่อง “วันสำคัญของไทย” ประกอบด้วยชุดการสอนจำนวน 5 ชุด ได้แก่ วันสงกรานต์ วันพืชมงคล วันเข้าพรรษา วันลอยกระทง และวันพ่อแห่งชาติ โดยผู้วิจัยชุดการสอนนี้ไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาวิชาโทภาษาไทยที่กำลังเรียนอยู่ในชั้นปีที่ 4 ของมหาวิทยาลัยภาษาต่างประเทศแห่งมหาวิทยาลัยแห่งชาติเวียดนาม ฮานอย จำนวน 20 คน ซึ่งมีความรู้ความสามารถด้านภาษาไทยอยู่ในระดับกลาง มีประสิทธิภาพ 87.90/84.00 เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนกลุ่มตัวอย่างหลังเรียนชุดการสอนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 แสดงว่าชุดการสอนนี้สามารถนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาษาและวัฒนธรรมข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า ภาษาและวัฒนธรรมมีความสัมพันธ์กัน เมื่อเข้าใจวัฒนธรรมก็ทำให้การเรียนรู้ภาษาดีขึ้นและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ทำให้ผู้เรียนเข้าใจว่า เมื่อพบกันสถานการณ์นั้น ๆ จะต้องใช้ภาษาอย่างไรจึงจะถูกต้องและเหมาะสม ดังนั้นในการเรียนการสอนควรสอนภาษาและวัฒนธรรมควบคู่กันไป

2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับกล้วยและวิถีชีวิตไทย

2.1.3 ความเป็นมาของกล้วยในประเทศไทย

กล้วยมีถิ่นกำเนิดอยู่ทางเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ จากการรวบรวมความเป็นมาของกล้วย (เบญจมาศ ศิลาชัย: 2558) พบว่า กล้วยเป็นผลไม้ชนิดแรกที่คนปลูกเพื่อเป็นอาหาร และมนุษย์เราก็ใช้ประโยชน์จากกล้วยมาเป็นเวลานาน ไม่ว่าจะเป็นใบก็นำมาใช้ห่ออาหาร ผลก็นำมารับประทาน กล้วยที่เรา นำมารับประทานเป็นกล้วยที่กลายพันธุ์มาจากกล้วยป่าที่มีรสหวาน ทำให้คนนำกล้วยชนิดนี้มาปลูกใกล้บ้าน เพื่อจะได้ไม่ต้องเข้าไปในป่า และต่อมาก็ได้มีการคัดเลือก ปรับปรุงให้ได้พันธุ์ที่ดีขึ้นเรื่อย ๆ โดยใช้หน่อในการขยายพันธุ์

จากหลักฐาน(พานิชย์ ยศปัญญา: 2541) พบว่า กล้วยมีในอินเดียมาตั้งแต่ 600 ปีก่อนคริสตศักราช และมีการขยายพันธุ์มาตั้ง 2,000 ปี มาแล้ว ในจีนก็มีการกล่าวถึงกล้วยเมื่อ ค.ศ. 200 หรือ พ.ศ. 763 ในแถบเมดิเตอร์เรเนียนหรือแถบประเทศกรีก อิตาลี ไม่ได้มีการกล่าวถึงกล้วยเลยจนกระทั่ง ค.ศ. 650 หรือ พ.ศ. 1193 ในระหว่างนั้นชาวอาหรับซึ่งเดินทางค้าขายกับอาฟริกาก็ได้นำเข้าไปยังอาฟริกาด้วย เมื่อประมาณศตวรรษที่ 15 หรือประมาณ พ.ศ. 1900 – 2000 ชาวยุโรปได้มาสำรวจดินแดนแถบชายฝั่งอาฟริกา จึงพบว่ามีการปลูกกล้วยกันอย่างแพร่หลาย

ปัจจุบันกล้วยมีการเพาะปลูกอยู่ทั่วไปในแถบศูนย์สูตรขึ้นไปทางเหนือและลงมาทางใต้ ในประเทศที่มีสภาพภูมิอากาศเหมาะสมแก่การปลูกกล้วย เนื่องจากกล้วยมีถิ่นกำเนิดอยู่ทางเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ตามที่ได้กล่าวมา ทำให้เชื่อได้ว่าได้มีการปลูกกล้วยกันในเมืองไทยมาเป็นเวลานาน

ประวัติกล้วยในประเทศไทยนั้น เข้าใจกันว่าประเทศไทยเป็นแหล่งกำเนิดของกล้วยป่า และต่อมาได้มีการนำเข้ามาปลูกตานี้ และกล้วยชนิดอื่นในช่วงที่มีการอพยพของคนไทยในการตั้งถิ่นฐานอยู่ที่จังหวัดสุโขทัย มีเอกสารเขียนโดย De la Lohubare (1693) กล่าวว่าในสมัยอยุธยาที่เขาเดินทางมา เขาพบว่ามีกล้วยร้อยหวี ต่อมาเจ้าคุณศรีสุนทรโวหาร (2427) ได้กล่าวถึงกล้วยหลายชนิดเป็นคำกลอน และในช่วงปี พ.ศ. 2484 เป็นต้นมา ได้มีการรวบรวมพันธุ์กล้วยไว้บ้าง ในบางส่วนก็ได้สูญหายไป

2.2 ความสัมพันธ์ระหว่างกล้วยกับวิถีชีวิตของคนไทย

2.2.1 กล้วยกับการดำรงชีวิตของคนไทย

วิถีชีวิตของคนไทยส่วนใหญ่ทั้งในอดีตและปัจจุบันนั้นมีส่วนเกี่ยวข้องกับกล้วยมาโดยตลอด กล้วยเป็นพืชที่ปลูกง่าย ขึ้นง่าย ไม่ต้องดูแลมาก คนไทยจึงนิยมปลูกไว้ใกล้บ้าน และนำส่วนต่าง ๆ ของกล้วยมาใช้ประโยชน์ พูดได้ว่านับตั้งแต่รากไปจนถึงยอด โดยคนไทยนั้นจะนำมาประกอบอาหารทั้งคาวและหวาน ไม่ว่าจะเป็นน้ำดอกของกล้วยหรือที่เรียกว่าปลีกล้วยมาแกง ผลไม้ก็สามารถกินได้ทั้งดิบและสุก ถ้าผลดิบสามารถกินเป็นเครื่องเคียงกับน้ำพริก ผลสุกก็นำมาบดกับข้าวสุกเป็นอาหารเสริมควบคู่กับน้ำนมแม่ หรือนำมาทำเป็นของหวาน เช่น กล้วยบวชชี ข้าวต้มมัด กล้วยตาก กล้วยเชื่อม เป็นต้น และในสมัยก่อนนั้นเรายังไม่มีภาชนะที่เป็นพลาสติกเหมือนในปัจจุบัน คนไทยก็ใช้ใบตองมาห่ออาหาร ซึ่งอาหารที่ห่อด้วยใบตองก็จะมีกลิ่นหอมอ่อน ๆ มาทำให้อาหารน่ารับประทานมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้กล้วยยังมีสรรพคุณเป็นยาอีกด้วย เนื่องจากในสมัยการเจริญนั้นยังไม่มีดีแทกกับในปัจจุบัน คนไทยในสมัยก่อนก็ใช้กล้วยเป็นสมุนไพรในการรักษาโรค เช่น นำลำต้นแท้หรือเหง้าต้มในน้ำเดือด แล้วนำมาดื่มจะช่วยขับปัสสาวะ ผลช่วยรักษาโรคกระเพาะ แก้อท้องเสีย ยาอายุวัฒนะ แก่โรคบิด รักษาแผลไฟไหม้ น้ำร้อนลวก แก่ริดสีดวง ปลีกล้วยช่วยในเรื่องการขับน้ำนม เป็นต้น

ในสมัยก่อนยังไม่มีเครื่องเล่นหรือเกมคอมพิวเตอร์เล่นดังเช่นปัจจุบัน แต่ด้วยภูมิปัญญาของคนไทยก็ได้ประดิษฐ์ของเล่นที่ทำมาจากส่วนประกอบของกล้วย เช่น ม้าก้านกล้วย หลังจากที่ใช้ประโยชน์จากใบตองแล้ว ส่วนก้านที่เหลือก็นำมาทำเป็นม้าก้านกล้วย โดยบากและตัดส่วนโคนก้านเป็นหัวม้า เหลือใบตองตรงปลายก้านไว้เล็กน้อยเพื่อเป็นหางม้า แล้วนำเชือกมาผูกเป็นบั้งเหียน หรือนำก้านกล้วยมาทำเป็นปืนกล้วย โดยใช้มีดทำรอยบากที่ก้านกล้วยด้านที่เรียบ จำนวน 4 – 6 รอย โดยไม่ให้ขาดจากกัน เวลาเล่นก็จับรอยบากนั้นตั้งขึ้นเป็นแถว เวลายิงปืน ผู้เล่นจะถือปืนก้านกล้วยมือหนึ่ง ส่วนอีกมือใช้ปัดส่วนตั้งให้ล้มลงอย่างรวดเร็ว จะเกิดเสียงดังที่สมมติว่าเป็นเสียงปืน และด้วยภูมิปัญญาของคนไทยในการสอนว่าน้ำก็ตัดหยวกกล้วยออกเป็นท่อน ๆ สำหรับเป็นท่อนหัดว่ายนํ้า

ของเด็กแทนห่วยยาง สิ่งเหล่านี้ล้วนประโยชน์ของกล้วยมีต่อวิถีชีวิตของไทย ซึ่งบางอย่างเราก็กังคังพบเห็นได้ในสังคมไทยปัจจุบัน

2.2.2 กล้วยกับความเชื่อของคนไทย

เนื่องจากสังคมไทยเป็นสังคมเกษตรกรรม และกล้วยเป็นพืชที่ปลูกได้ง่าย ทำให้คนไทยมีความใกล้ชิดกับกล้วย จนนำไปสู่ความเชื่อหลายอย่างของคนไทย เช่น คนไทยมีความเชื่อว่า ถ้าคนท้องกินกล้วยแปดก็จะทำให้มีลูกแปด หรือความเชื่อเรื่องผี โดยเชื่อว่าต้นกล้วยที่ชาวสะอวดเนียนไม่มีกาบใบแห้ง จะมีเป็นที่สิงสถิตของนางพรายตานี เป็นผีผู้หญิง จะปรากฏตัวในเวลากลางคืน และมักจะยืนใต้ต้นกล้วย กล้วยเป็นยาอายุวัฒนะ เชื่อกันว่า ถ้านำกล้วยแช่น้ำผึ้ง ใส่ไข่ ไข่ปูนแดงทาแล้ว ปิดฝาให้ดี แล้วนำไปวางไว้ใต้ฐานพระพุทธรูปในวันเข้าพรรษาเป็นเวลา 3 เดือน ถ้านำมารับประทาน จะเป็นยาอายุวัฒนะ นอกจากนี้ยังเชื่อว่า การใช้ต้นกล้วยทั้งเครือมาประดับบ้านในงานมงคล แสดงถึงความอุดมสมบูรณ์

2.2.3 กล้วยกับขนบธรรมเนียมประเพณีและเอกลักษณ์ไทย

ในสังคมไทยมีประเพณีและวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์มากมายที่ได้รับความสนใจจากทั้งคนไทยและคนต่างประเทศ ซึ่งประเพณีที่ได้รับความนิยมและความสนใจจากคนต่างประเทศในอันดับต้น ๆ ได้แก่ ประเพณีลอยกระทง โดยกระทงนั้นเป็นสิ่งที่ประดิษฐ์ขึ้นจากกล้วย แอปทั้งสิ้น ไม่ว่าจะเป็นใบตองหรือ ลำต้น และในงานที่เป็นงานพิธีตามแบบขนบธรรมเนียมประเพณีของไทย ก็จะมีการนำใบตองมาทำกระทงเจิมเพื่อใช้ในพิธีการต่าง ๆ เช่น การทำบายศรี ซึ่งเป็นเครื่องเชิญขวัญหรือรับขวัญ นอกจากนี้คนไทยในสมัยก่อนยังมีงานฝีมือที่โดดเด่นคือ การแทงหยวกกล้วย ซึ่งเป็นการสลักกาบกล้วยให้เป็นลวดลายแบบไทย ที่มีความงดงามยิ่ง ใช้ในการประดับเชิงตะกอนในการเผาศพตามประเพณีไทย ซึ่งในปัจจุบันนี้พบเห็นได้ยาก ดังนั้นเราจึงควรร่วมกันรณรงค์สืบสานสิ่งนี้ไว้ให้คนรุ่นหลังได้รู้จัก

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับกล้วย สามารถสรุปได้ว่า ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันกล้วยมีส่วนเกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตของคนไทยและผูกพันกับชีวิตของคนไทยมาโดยตลอด นับตั้งแต่เกิดไปจนถึงตาย โดยนำกล้วยมาเป็นอาหารทั้งคาวและหวาน ส่วนประกอบต่าง ๆ ของกล้วยก็ยังนำมาใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน เช่น นำใบกล้วยหรือที่เราเรียกกันว่า ใบตอง มาใช้ห่ออาหาร ลำต้นนำมาแกะสลักใช้ประดับเมรุเผาศพ กาบกล้วยก็นำมาเป็นประดิษฐ์เป็นของเล่น เป็นต้น และเราจะพบว่าความเชื่อของคนไทยนั้นกล้วยก็เข้ามามีเกี่ยวข้องด้วย เช่น ในงานมงคลจะมีกล้วยร่วมในพิธี เพราะกล้วยนั้นสื่อถึงความอุดมสมบูรณ์ มีลูกเต็มบ้านหลานเต็มเมือง และความสงบร่มเย็น นอกจากนี้ยังมีตำนานสุภาษิตต่าง ๆ ที่มีการนำกล้วยมาเปรียบเทียบ เช่น เรื่องกล้วย ๆ หมาเห่าใบตองแห้ง เป็นต้น

3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแบบเรียนเชิงวัฒนธรรมไทย

3.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับแบบเรียนเชิงวัฒนธรรมไทย

แบบเรียน เป็นสื่อที่สำคัญที่ใช้ในการเรียนการสอน เป็นคู่มือในการสอนเพื่อช่วยให้ครูเข้าใจถึงขอบเขตของเนื้อหาวิชาที่จะสอน โดยกระทรวงศึกษาธิการ (2526: 2) ได้ให้ความหมายว่า หนังสือเรียน หมายถึง หนังสือที่กระทรวง ศึกษาธิการกำหนดให้ใช้สำหรับการเรียนซึ่งมีสาระครบตามที่ระบุไว้ในหลักสูตรอย่างถูกต้อง หนังสือเรียนอาจมีชื่อเรียกต่างกัน คือ แบบเรียน แบบสอนอ่าน หนังสืออ่าน หนังสือประกอบการเรียน

ธวัช ปุณโณทก (2526: 3) กล่าวว่า แบบเรียนคือหนังสือที่มีเนื้อหา ความรู้ หลักการ และวิธีการเรียนการสอนที่กำหนดขึ้น เพื่อใช้ในการเรียนการสอนระดับใดระดับหนึ่ง แบบเรียนจึงหมายถึงหนังสือที่ใช้ ประกอบการเรียนในโรงเรียนทุกสาขาวิชา

ชอร์ (L. Shore, 1960: 54) กล่าวว่า แบบเรียนเป็นเครื่องมือที่ครูกับนักเรียนใช้สื่อความหมายซึ่งกันและกัน เป็นศูนย์กลางให้นักเรียนที่มีความแตกต่างกันได้เรียนเรื่องเดียวกัน และเข้าใจเรื่องราวที่ได้เรียนไปในทิศทางเดียวกัน

การเรียนการสอนภาษาไทยให้แก่ชาวต่างประเทศนั้น ก็ต้องมีการสร้างแบบเรียน เช่นเดียวกันกับการสอนภาษาไทยให้แก่คนไทย ซึ่งจะสร้างแบบเรียนให้สอดคล้องกับความสนใจและความต้องการของผู้เรียน มีบทเรียนที่ดีเป็นระบบ มีเป้าหมายในการเรียนการสอนชัดเจน และน่าติดตาม ซึ่งสมพงษ์ วิทย์ศักดิ์พันธุ์ (2548: 226 – 227) ได้กล่าวถึงลักษณะของบทเรียนที่ดีสำหรับชาวต่างประเทศที่อยู่ในแบบเรียนไว้ดังนี้

1. มีความยาวเหมาะสมกับเวลาแต่ละคาบ สามารถสอนได้จบในแต่ละคาบอย่างสมบูรณ์
2. มีคำศัพท์ไม่มากนัก เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้จำง่าย ปกติศัพท์ใหม่แต่ละคาบควรมีประมาณ 10 คำ สำหรับทักษะการฟังและพูด
3. มีเพื่อแบบฝึกหัดให้ฝึกมาก เพื่อให้สามารถใช้คำได้อย่างถูกต้อง เป็นธรรมชาติและออกเสียงได้อย่างถูกต้องหรือใกล้เคียง สำหรับทักษะการฟังและพูด สำหรับบทเรียนการอ่านนั้น ควรเน้นบทอ่านและแบบฝึกหัดใช้คำที่ผู้เรียนเคยเรียนจากการฟังและพูดมาแล้ว พร้อมกับแนะนำคำศัพท์ใหม่ โดยจะมุ่งเน้นไปที่การอ่านและเข้าใจความหมายของข้อความทั้งหมด
4. รูปประโยคสั้น มีความหมาย ส่วนใหญ่สามารถนำไปใช้ได้ในห้องเรียนและนอกห้องเรียนได้ทันที
5. มีกิจกรรมหลากหลายที่มุ่งให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะต่าง ๆ

แบบเรียนสำหรับผู้เรียนชาวต่างประเทศ ควรเป็นแบบที่สอดคล้องกับความสนใจและความต้องการของผู้เรียน สอดคล้องกับธรรมชาติของการเรียนรู้ เหมาะสมกับวัย ภูมิหลังทางการศึกษาและวัฒนธรรม อีกทั้งต้องเป็นแบบเรียนที่ได้มาตรฐาน ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้ผู้เรียนเรียนแล้วสามารถนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแบบเรียนเชิงวัฒนธรรมไทย

นิตยา วิจารณ์ันท์ (2551: บทคัดย่อ) ได้สร้างแบบเรียน เรื่อง “การทำบุญ” สำหรับผู้เรียนชาวต่างประเทศ เป็นแบบเรียนที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม ประเพณีการทำบุญของคนไทย ประกอบด้วยบทเรียน 6 บท ได้แก่ ทำบุญตักบาตร ทำบุญถวายสังฆทาน ทำบุญเลี้ยงพระ ทำบุญปล่อยนกปล่อยปลา ทำบุญทอดกฐิน และทำบุญผ้าป่า โดยผู้วิจัยได้นำแบบเรียนไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาชาวเกาหลีและชาวเวียดนามที่มาศึกษา ณ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2551 ในระดับปริญญาตรี ประกาศนียบัตรบัณฑิต และปริญญาโท จำนวน 10 คน ประกอบด้วยนักศึกษาชาวเกาหลีจำนวน 7 คน เป็นนักศึกษาหญิงจำนวน 6 คน นักศึกษาชายจำนวน 1 คน และ เป็นนักศึกษาชาวเวียดนามจำนวน 3 คน เป็นนักศึกษาหญิงจำนวน 2 คน นักศึกษาชายจำนวน 1 คน จากการทดลองพบว่า แบบเรียนการสอนวัฒนธรรมไทย เรื่อง “การทำบุญ” สำหรับผู้เรียนชาวต่างประเทศ ที่มีค่าประสิทธิภาพ 84.70/84.40 และผู้เรียนด้วยแบบเรียนดังกล่าวมีความก้าวหน้าของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ณัฐวดี สภาพรต (2553: บทคัดย่อ) ได้สร้างแบบเรียนภาษาไทยเรื่องวิถีชีวิตไทยสำหรับผู้เรียนชาวต่างประเทศ ประกอบด้วยบทเรียน 5 บท ได้แก่ ครอบครัวไทย เกษตรกรรมกับวิถีชีวิตไทย วัดกับวิถีชีวิตไทย ความเชื่อของคนไทย ความบันเทิงวิถีชีวิตไทยในอดีต โดยผู้วิจัยได้นำแบบเรียนไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนที่เรียนนิเวศวิทยาและวัฒนธรรมไทยในฐานะภาษาต่างประเทศในระดับสูง ระดับชั้นเกรด 10, 11 และ 12 จำนวน 15 คน โรงเรียนนานาชาติเนิวา เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ พบว่า แบบเรียนภาษาไทย เรื่องวิถีชีวิตไทยสำหรับผู้เรียนชาวต่างประเทศ มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 87.38/89.47 สามารถนำไปใช้ประกอบการเรียนการสอนได้

เกษศิริรักษ์ นิตยสุทธิ (2554: บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่องการสร้างแบบเรียนการสอนภาษาและวัฒนธรรมจากสำนวนไทย สำหรับผู้เรียนชาวต่างประเทศ โดยเลือกสำนวนไทยที่เชื่อมโยงกับวัฒนธรรม และมีสำนวนการใช้ภาษาที่ไม่ซับซ้อน เข้าใจง่าย และเป็นสำนวนที่ยังใช้กันอยู่ในปัจจุบัน จำนวน 10 สำนวนมาใช้ในการทดลองกับกลุ่มทดลองที่เป็นนักศึกษาชาวจีนในโครงการความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยหอการค้าไทยและมหาวิทยาลัยชนชาติกวางสี หลักสูตร 3+1 ชั้นปีที่ 3 ภาคเรียน

ที่ 2 ปีการศึกษา 2553 โดยเลือกแบบเจาะจง ที่มีผลการเรียนในระดับดี ปานกลาง และพอใช้คิดกันจำนวน 10 คน ผลการวิจัยสรุปได้ว่า แบบเรียนการสอนภาษาและวัฒนธรรมจากสำนวนไทย สำหรับผู้เรียนชาวต่างประเทศ มีค่าประสิทธิภาพตามเกณฑ์ คือ $E1/E2 = 84.10/82.00$ แสดงให้เห็นว่าแบบเรียนมีทำให้ผู้เรียนเข้าใจวัฒนธรรมไทยได้จากสำนวนไทยที่เรียน และแบบเรียนสามารถนำไปใช้ได้จริง

ศศิธร มัตชีโมโตะ (2554: บทคัดย่อ) ได้สร้างแบบเรียนเชิงวัฒนธรรม เรื่อง “ดอกไม้ไทย” สำหรับผู้เรียนชาวญี่ปุ่น ประกอบด้วยบทเรียน 5 บท ได้แก่ ดอกไม้ประจำชาติไทย ดอกไม้กับวันสำคัญของไทย ดอกไม้มงคล ดอกไม้สมุนไพร และดอกไม้ในสำนวนไทย โดยผู้วิจัยนำแบบเรียนไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้เรียนชาวญี่ปุ่นที่กำลังเรียนภาษาไทยอยู่ที่โรงเรียนศูนย์พัฒนาภาษาไทยญี่ปุ่น ซอยสุขุมวิท 33 กรุงเทพฯ พบว่า แบบเรียนเชิงวัฒนธรรม เรื่อง “ดอกไม้ไทย” สำหรับผู้เรียนชาวญี่ปุ่นมีค่าประสิทธิภาพ 86.00/85.00 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนกลุ่มตัวอย่างหลังเรียนแบบเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5

สินีนารถ ราชชมพู (2556: บทคัดย่อ) ได้สร้างแบบเรียนภาษาไทยเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับผู้เรียนชาวต่างชาติ “สถานที่ท่องเที่ยว วิถีชีวิต และประเพณีไทย” โดยแบ่งแบบเรียนออกเป็น 4 บท ได้แก่ ภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้ หลังจากนั้นนำบทเรียนไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 6 ท่าน ประเมินคุณภาพของแบบเรียน ซึ่งสรุปผลของการประเมินได้ดังนี้ 1. ด้านรูปเล่ม 8 ด้าน ประกอบด้วย ปก (สีและการออกแบบ) ขนาดรูปเล่มและจำนวนหน้า ขนาดตัวอักษรและสี ศิลปะการจัดหน้า และความชัดเจนของภาพ ความสัมพันธ์ของภาพและเนื้อหา จำนวนภาพต่อเนื้อหา และความเหมาะสมของภาพต่อเนื้อหา คะแนนรวมที่ได้คือ 3.29 แสดงให้เห็นว่ารูปเล่มอยู่ในเกณฑ์ดี 2. ด้านเนื้อหาประกอบด้วย สารสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ คำชี้แจง เนื้อหาสาระเกี่ยวกับแบบเรียน กิจกรรมภายในแบบเรียน ความถูกต้องของเนื้อหาสาระ ความสัมพันธ์ของภาพและเนื้อหา ขนาดของภาพกับเนื้อหา จำนวนภาพกับเนื้อหา และแบบฝึกหัดสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ซึ่งคะแนนในการประเมินเนื้อหาที่ผู้วิจัยได้แบ่งมีคะแนนเฉลี่ย ดังนี้ ภาคเหนือ 3.3 ภาคกลาง 3.28 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 3.25 และภาคใต้ 3.23 แสดงให้เห็นว่าการประเมินในด้านเนื้อหานั้นอยู่ในเกณฑ์ดี สามารถนำไปใช้ในการเรียนการสอนสำหรับชาวต่างชาติได้

พราว พานอม (2557: บทคัดย่อ) ได้สร้างแบบเรียนภาษาไทยเชิงวัฒนธรรม เรื่อง “ข้าวกับวิถีชีวิตไทย” สำหรับผู้เรียนชาวต่างประเทศ ประกอบด้วยบทเรียน 5 บท ได้แก่ ข้าวกับวิถีชีวิตไทย ข้าวกับพิธีกรรมและประเพณีไทย ข้าวกับบทเพลงไทย ข้าวกับนิทานไทย ข้าวกับภาษิตสำนวนไทย โดยผู้วิจัยได้นำแบบเรียนนี้ไปทดลองเพื่อหาประสิทธิภาพกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาชาวจีน คณะบริหารธุรกิจ สาขาขนส่งระหว่างประเทศ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต จำนวน 10 คน พบว่า แบบเรียน

เรื่อง ขำวกับวิถีชีวิตไทย มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 87.40/85.67 สามารถนำไปประกอบการเรียนการสอนได้

ศศพร สุนทรพาณิชย์ (2558: บทคัดย่อ) ได้สร้างแบบเรียนความรู้เบื้องต้นเรื่องศิลปะไทยสำหรับผู้เรียนชาวต่างชาติ ประกอบด้วยบทเรียน 5 บท ได้แก่ ศิลปะไทย จิตรกรรมฝาผนัง พระพุทธรูป เรือไทย และการแสดงพื้นบ้านของไทย โดยผู้วิจัยได้นำแบบเรียนไปใช้ทดลองกับนักศึกษาชาวจีน ระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาภาษาไทยสำหรับชาวต่างประเทศ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต วิทยาเขตร่มเกล้า กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2556 จำนวน 10 คน พบว่า แบบเรียนความรู้เบื้องต้นเรื่องศิลปะไทยสำหรับผู้เรียนชาวต่างชาติ มีค่าประสิทธิภาพ 86.00/85.00 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด สามารถนำไปใช้เป็นแบบเรียนสำหรับผู้เรียนชาวต่างชาติได้

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบเรียน สามารถสรุปได้ว่า การสร้างแบบเรียนภาษาไทยสำหรับผู้เรียนชาวต่างประเทศ ต้องมีบทเรียนที่น่าสนใจ สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนเป็นเรื่องใกล้ตัวกับผู้เรียนที่ผู้เรียนสามารถพบเห็นได้ในชีวิตประจำวัน โดยเฉพาะบทเรียนที่เป็นเรื่องเกี่ยวกับเชิงวัฒนธรรม เพราะแบบเรียนเหล่านี้จะช่วยให้ผู้เรียนได้เข้าใจความคิด ค่านิยม วิธีการดำเนินชีวิตของไทย และวัฒนธรรมของไทย ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนชาวต่างประเทศสามารถใช้ชีวิตอยู่ในสังคมไทยได้อย่างมีความสุข

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อสร้างแบบเรียนภาษาไทยเชิงวัฒนธรรม เรื่อง “กล้วยกับวิถีชีวิตไทย” สำหรับผู้เรียนชาวต่างประเทศ มีวัตถุประสงค์เพื่อสอนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยให้แก่ชาวต่างประเทศ ในการสร้างแบบเรียนนี้ผู้วิจัยมีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

1. การกำหนดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การประเมินประสิทธิภาพแบบเรียน แบบทดสอบ และแผนจัดการเรียนรู้
4. การดำเนินการทดลองหาประสิทธิภาพของแบบเรียน
5. การใช้สถิติเพื่อการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การกำหนดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1.1 ประชากร

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษามหาวิทยาลัยชนชาติกวางสี (Guangxi University for Nationalities) สาธารณรัฐประชาชนจีน ชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาภาษาไทย ที่กำลังศึกษาอยู่ที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 8 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษามหาวิทยาลัยชนชาติกวางสี (Guangxi University for Nationalities) สาธารณรัฐประชาชนจีน ชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาภาษาไทย ที่กำลังศึกษาอยู่ที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ หลักสูตรปริญญาตรี (3+1) ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 6 คน โดยเลือกแบบเจาะจง

2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างแบบเรียนภาษาไทยเชิงวัฒนธรรม เรื่อง “กล้วยกับวิถีชีวิตไทย” สำหรับผู้เรียนชาวต่างประเทศ โดยดำเนินการดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบเรียน แบบทดสอบ แผนการสอน วัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิตไทย และการหาประสิทธิภาพของแบบเรียน

2.2 สร้างแบบเรียนภาษาไทยเชิงวัฒนธรรม เรื่อง “กล้วยกับวิถีชีวิตไทย” สำหรับผู้เรียนชาวต่างประเทศ ประกอบด้วยบทเรียน 5 บท และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สอดคล้องกับหลักสูตร สาระการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้ ซึ่งแบบเรียนทั้ง 5 บทประกอบด้วย

บทที่ 1 กล้วยกับวิถีชีวิตไทย

มีเนื้อหาเกี่ยวกับวิถีชีวิตไทยที่เกี่ยวข้องกับกล้วย

บทที่ 2 กล้วยกับอาหารไทย

มีเนื้อหาเกี่ยวกับอาหารไทยที่มีกล้วยเป็นส่วนประกอบ

บทที่ 3 กล้วยกับสมุนไพรไทย

มีเนื้อหาเกี่ยวกับการใช้กล้วยรักษาอาการเจ็บไข้ได้ป่วย

บทที่ 4 กล้วยกับพิธีกรรมและประเพณีไทย

มีเนื้อหาเกี่ยวกับพิธีกรรมและประเพณีไทยที่เกี่ยวข้องกับกล้วย

บทที่ 5 กล้วยกับสำนวนไทย

มีเนื้อหาเกี่ยวกับสำนวนไทยที่เกี่ยวข้องกับกล้วย

แล้วนำแบบเรียนเสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาบทเรียน แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

1.3 สร้างแบบประเมินวัดคุณภาพของแบบเรียน แล้วนำแบบประเมินเสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาบทเรียน แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

1.4 นำแบบเรียนภาษาไทยเชิงวัฒนธรรม เรื่อง “กล้วยกับวิถีชีวิตไทย” สำหรับผู้เรียนชาวต่างประเทศ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบประเมินวัดคุณภาพของแบบเรียนเสนอผู้เชี่ยวชาญด้านแบบเรียนและการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบเนื้อหา ภาษา รูปแบบ และแบบทดสอบ ซึ่งผู้เชี่ยวชาญ ได้แก่

1.4.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัศวิทย์ เรืองรอง ผู้เชี่ยวชาญภาษาไทย และอาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาไทย ภาควิชาภาควิชามนุษยศาสตร์และศิลปกรรม คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

1.4.2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภาณุพงศ์ อุดมศิลป์ หัวหน้าภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก และอาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2.4.3 อาจารย์พัชนี โชติกลีเสถียร ผู้เชี่ยวชาญภาษาไทย และอาจารย์พิเศษสาขาวิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2.5 นำผลการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญมาสังเคราะห์ แล้วปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

2.6 นำแบบเรียนที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง

2.7 นำแบบเรียนและแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

2.8 นำผลที่ได้จากการทดลองมาวิเคราะห์ สรุป และอภิปรายผล

3. การประเมินประสิทธิภาพแบบเรียน แบบทดสอบ และแผนจัดการเรียนรู้

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการประเมินประสิทธิภาพแบบเรียน ดังนี้

ประเมินโดยการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ ผู้วิจัยนำแบบเรียนและแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบเนื้อหา ภาษารูปแบบ แบบทดสอบ และปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ ผลการตรวจสอบแบบเรียนของผู้เชี่ยวชาญสรุปประเด็นสำคัญของการแก้ไขปรับปรุงดังนี้

1. ปรับปรุงจุดมุ่งหมายการเรียนรู้ให้มีแคบลงและชัดเจนยิ่งขึ้น
2. แก้ไขการสะกดคำให้ถูกต้อง
3. แก้ไขการแบ่งวรรคตอนและการเขียนฉีกคำ
4. ปรับปรุงเนื้อหาในบางตอนของบทอ่านให้ถูกต้องและชัดเจน
5. ปรับปรุงภาษาให้อ่านและการใช้คำในบทอ่านให้ง่ายแก่การเข้าใจ
6. เพิ่มแหล่งที่มาของข้อมูลที่นำมาใช้ในบทเรียนและบทอ่าน
7. แก้ไขคำถามในแบบทดสอบให้มีความชัดเจนและหลากหลาย
8. แก้ไขจำนวนคำถามในแบบทดสอบให้มีจำนวนที่เท่ากัน เช่น 5 ข้อ 10 ข้อ หรือ 15 ข้อ

เพื่อให้เป็นตามหลักเกณฑ์ของการประเมินผล

9. เพิ่มคำอธิบายคำศัพท์ในบางบท

หลังจากผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและให้คำแนะนำแล้ว ผู้วิจัยได้ดำเนินการรวบรวมข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่าง ๆ นำไปปรับปรุงแก้ไข จากนั้นนำไปทดลองใช้จริงกับนักศึกษาจีนระดับปริญญาตรีที่เรียนสาขาวิชาภาษาไทย ชั้นปีที่ 3 จากมหาวิทยาลัยชนชาติกวางสี สาธารณรัฐประชาชนจีน จำนวน 6 คน เพื่อหาประสิทธิภาพของแบบเรียนภาษาไทยเชิงวัฒนธรรม เรื่อง “กล้วยกับวิถีชีวิตไทย” สำหรับผู้เรียนชาวต่างประเทศ ตามหลักเกณฑ์มาตรฐาน 80/80

ผลการประเมินคุณภาพแบบเรียน

ผลการประเมินคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน โดยพิจารณาเกณฑ์ความเหมาะสม ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ระดับดังนี้

5	หมายถึง	ดีมาก
4	หมายถึง	ดี
3	หมายถึง	ปานกลาง
2	หมายถึง	พอใช้
1	หมายถึง	ปรับปรุง

ตาราง 1 แสดงผลการประเมินคุณภาพแบบเรียนเชิงวัฒนธรรม เรื่อง “กล้วยกับวิถีชีวิตไทย” สำหรับผู้เรียนชาวต่างประเทศ ด้านเนื้อหา

เรื่องที่ประเมิน	ระดับความคิดเห็น					หมายเหตุ
	5	4	3	2	1	
1. เนื้อหาสอดคล้องกับวัตถุประสงค์	2		1			
2. เนื้อหามีประโยชน์ต่อผู้เรียน	2	1				
3. เนื้อหามีความน่าสนใจต่อผู้เรียน	2	1				
4. การใช้ภาษาเหมาะกับผู้อ่าน	1	1	1			
5. ระดับความยากง่ายของคำศัพท์	1	1	1			
6. แบบทดสอบมีความยากง่ายที่เหมาะสม	1	1		1		
7. แบบทดสอบมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์	2		1			

จากตาราง 1 แสดงผลการประเมินคุณภาพแบบเรียนเชิงวัฒนธรรม เรื่อง “กล้วยกับวิถีชีวิตไทย” สำหรับผู้เรียนชาวต่างประเทศ ด้านเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ย

4.23

ตาราง 2 แสดงผลการประเมินคุณภาพแบบเรียนเชิงวัฒนธรรม เรื่อง “กล้วยกับวิถีชีวิตไทย” สำหรับผู้เรียนชาวต่างประเทศ ด้านรูปเล่ม

เรื่องที่ประเมิน	ระดับความคิดเห็น					หมายเหตุ
	5	4	3	2	1	
1. การออกแบบหน้าปก		2				
2. ความเหมาะสมของภาพที่ใช้ประกอบเนื้อเรื่อง	1	2				
3. ความชัดเจนของเนื้อหาในภาพ	2		1			
4. ลักษณะตัวอักษรภาษาไทย	2		1			
5. ขนาดตัวอักษรภาษาไทย	2		1			

จากตาราง 2 แสดงผลการประเมินคุณภาพแบบเรียนเชิงวัฒนธรรม เรื่อง “กล้วยกับวิถีชีวิตไทย” สำหรับผู้เรียนชาวต่างประเทศ ด้านรูปเล่มโดยผู้เชี่ยวชาญ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ย 4.0

จากตาราง 1 และ 2 สรุปได้ว่าผลการประเมินคุณภาพผลการประเมินคุณภาพแบบเรียนภาษาไทยเชิงวัฒนธรรม เรื่อง “กล้วยกับวิถีชีวิตไทย” สำหรับผู้เรียนชาวต่างประเทศ โดยผู้เชี่ยวชาญ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ย 4.12 สามารถนำไปใช้ป็นสื่อประกอบการเรียนการสอนได้

4. การดำเนินการทดลองหาประสิทธิภาพของแบบเรียน

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง ดังนั้นผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองกับกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยชนชาติกวางสี สาธารณรัฐประชาชนจีน จำนวน 6 คน โดยมีขั้นตอนดังนี้

4.1 จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง “กล้วยกับวิถีชีวิตไทย” สำหรับผู้เรียนชาวต่างประเทศตามเนื้อหาในแบบเรียนจำนวน 5 บท โดยแบ่งเวลาบทละ 2 คาบ (45 นาที) รวม 10 คาบ และทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนอีก 1 คาบ รวมทั้งสิ้น 11 คาบ

4.2 ในระหว่างการสอนผู้วิจัยบันทึกคะแนนทดสอบท้ายบทเรียนของผู้เรียนทุกบท จำนวน 5 ครั้งและบันทึกคะแนนทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนอีก 1 ครั้ง เมื่อผู้เรียนเรียนจบครบทุกคาบแล้ว ผู้วิจัยกำหนดระยะเวลาทดลองทั้งหมด 2 สัปดาห์ จำนวน 5 ครั้ง และทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนอีก 1 ครั้ง รวมทั้งหมด 6 ครั้ง ดังมีรายละเอียดการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

ตาราง 3 ระยะเวลาในการทดลอง

สัปดาห์ที่	ครั้งที่	ขั้นตอนและเนื้อหา	เวลา
1	1	ปฐมนิเทศ สอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ บทที่ 1 กล้วยกับวิถีชีวิตไทย และทำแบบทดสอบท้ายบท	90 นาที
	2	สอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ บทที่ 2 กล้วยกับอาหารไทย และทำแบบทดสอบท้ายบท	90 นาที
	3	สอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ บทที่ 3 กล้วยกับสมุนไพรไทย และทำแบบทดสอบท้ายบท	90 นาที

ตาราง 3 (ต่อ)

สัปดาห์ที่	ครั้งที่	ขั้นตอนและเนื้อหา	เวลา
2	4	สอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ บทที่ 4 กล้วยกับพิธีกรรมและประเพณีไทย และทำแบบทดสอบท้ายบท	90 นาที
	5	สอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ บทที่ 5 กล้วยกับสำนวนไทย และทำแบบทดสอบท้ายบท	
	6	ทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียน เรื่อง “กล้วยกับวิถีชีวิตไทย” รวมทั้ง 5 บท	45 นาที

ตาราง 4 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนแบบเรียนภาษาไทยเชิงวัฒนธรรม เรื่อง “กล้วยกับวิถีชีวิตไทย” สำหรับผู้เรียนชาวต่างประเทศ จำแนกเป็นรายบุคคล

ผู้เรียนคนที่	ระหว่างเรียน					หลังเรียน
	บทที่ 1	บทที่ 2	บทที่ 3	บทที่ 4	บทที่ 5	
	คะแนนเต็ม 20	คะแนนเต็ม 20	คะแนนเต็ม 20	คะแนนเต็ม 20	คะแนนเต็ม 20	คะแนนเต็ม 30
1	19	18	20	18	19	24
2	19	18	20	19	20	26
3	16.5	17	19	18	20	27
4	19.5	14	19	17.5	18	28
5	16	17	17	16.5	19	25
6	18	18	20	19	20	26

1.3 นำคะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบท้ายบทเรียนแต่ละบทของผู้เรียนมาคิดเป็นร้อยละ (E_1) และนำคะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนมาคิดเป็นร้อยละ (E_2) แล้วนำมาเปรียบเทียบกันในรูปแบบ E_1/E_2 เพื่อหาค่าประสิทธิภาพของแบบเรียนภาษาไทยเชิงวัฒนธรรม เรื่อง “กล้วยกับวิถีชีวิตไทย” สำหรับผู้เรียนชาวต่างประเทศ

5. การใช้สถิติเพื่อการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติหาค่าประสิทธิภาพของแบบเรียนภาษาไทยเชิงวัฒนธรรม เรื่อง “กล้วยกับวิถีชีวิตไทย” สำหรับผู้เรียนชาวต่างประเทศ โดยใช้สูตร (ชัยยงค์ พรหมวงศ์; และคณะ. 2520: 495 – 496)

$$E_1 = \frac{\frac{\sum X}{N}}{A} \times 100$$

และ $E_2 = \frac{\frac{\sum f}{N}}{B} \times 100$

เมื่อ

E_1	แทน	ประสิทธิภาพของกระบวนการซึ่งเป็นผลการทดสอบระหว่างเรียน คิดเป็นร้อยละจากการทำแบบทดสอบท้ายบทเรียน
E_2	แทน	ประสิทธิภาพของผลลัพธ์จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนครบทั้ง 5 บท คิดเป็นร้อยละ
$\sum X$	แทน	คะแนนรวมของกลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการทำแบบทดสอบท้ายบทเรียนแต่ละบท
$\sum F$	แทน	คะแนนรวมของกลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียนแบบเรียนครบทั้ง 5 บท
N	แทน	จำนวนผู้เรียนซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง
A	แทน	คะแนนเต็มของการทำแบบทดสอบท้ายบทเรียนแต่ละบท
B	แทน	คะแนนเต็มของการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียนแบบเรียนครบทั้ง 5 บท

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการที่ได้นำแบบเรียนภาษาไทยเชิงวัฒนธรรม เรื่อง “กล้วยกับวิถีชีวิตไทย” สำหรับผู้เรียนชาวต่างประเทศที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง และได้เก็บรวบรวมข้อมูลตามตารางที่ 4 แล้วนั้น ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากการทดลองมาศึกษา เพื่อหาประสิทธิภาพของแบบเรียนภาษาไทยเชิงวัฒนธรรม เรื่อง “กล้วยกับวิถีชีวิตไทย” สำหรับผู้เรียนชาวต่างประเทศ โดยใช้เกณฑ์ 80/80 โดยใช้สัญลักษณ์ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

E_1	แทน	ประสิทธิภาพของกระบวนการซึ่งเป็นผลการทดสอบระหว่างเรียน คิดเป็นร้อยละจากการทำแบบทดสอบท้ายบทเรียน
E_2	แทน	ประสิทธิภาพของผลลัพธ์จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียนครบทั้ง 5 บท คิดเป็นร้อยละ
$\sum X$	แทน	คะแนนรวมของกลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการทำแบบทดสอบท้ายบทเรียน แต่ละบท
$\sum F$	แทน	คะแนนรวมของกลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลัง เรียนแบบเรียนครบทั้ง 5 บท
N	แทน	จำนวนผู้เรียนซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง
A	แทน	คะแนนเต็มของการทำแบบทดสอบท้ายบทเรียนแต่ละบท
B	แทน	คะแนนเต็มของการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียนแบบเรียน ครบทั้ง 5 บท

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลจากคะแนนที่ผู้เรียนได้ทำแบบทดสอบท้ายบทเรียนแต่ละบท เพื่อหาประสิทธิภาพตัวแรก (E_1)
2. วิเคราะห์ข้อมูลจากคะแนนที่ผู้เรียนได้ทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียนแบบเรียนครบทั้ง 5 บท เพื่อหาประสิทธิภาพตัวหลัง (E_2)
3. วิเคราะห์หาค่าประสิทธิภาพของแบบเรียนตามเกณฑ์ 80/80 (E_1/E_2)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อศึกษาหาประสิทธิภาพแบบเรียนภาษาไทยเชิงวัฒนธรรม เรื่อง “กล้วยกับวิถีชีวิตไทย” สำหรับผู้เรียนชาวต่างประเทศ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลจากคะแนนที่ผู้เรียนได้ทำแบบทดสอบท้ายบทเรียน เพื่อหาประสิทธิภาพตัวแรก (E_1) ซึ่งได้ผลการวิเคราะห์ ดังนี้

ตาราง 5 แสดงคะแนนจากทำแบบทดสอบท้ายบทเรียนของแบบเรียนภาษาไทยเชิงวัฒนธรรม เรื่อง “กล้วยกับวิถีชีวิตไทย” สำหรับผู้เรียนชาวต่างประเทศ บทเรียนที่ 1 – 5

ผู้เรียนคนที่	บทที่ 1	บทที่ 2	บทที่ 3	บทที่ 4	บทที่ 5
	คะแนนเต็ม 20	คะแนนเต็ม 20	คะแนนเต็ม 20	คะแนนเต็ม 20	คะแนนเต็ม 20
1	19	18	20	18	19
2	19	18	20	19	20
3	16.5	17	19	18	20
4	19.5	14	19	17.5	18
5	16	17	17	16.5	19
6	18	18	20	19	20
$\sum x$	108	102	115	108	116
E_1	90.00	85.00	95.83	90.00	96.67

จากตาราง 5 ผู้วิจัยพบว่า คะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบท้ายบทเรียนแบบเรียนภาษาไทยเชิงวัฒนธรรม เรื่อง “กล้วยกับวิถีชีวิตไทย” สำหรับผู้เรียนชาวต่างประเทศ แต่ละบทคิดเป็นร้อยละ 85.00 – 96.67 ผ่านเกณฑ์ประสิทธิภาพตัวแรกที่กำหนดไว้ ($E_1 = 80$) โดยมีประสิทธิภาพร้อยละ ตามลำดับต่อไปนี้

บทที่ 1	กล้วยกับวิถีชีวิตไทย	ประสิทธิภาพ	ร้อยละ 90.00
บทที่ 2	กล้วยกับอาหารไทย	ประสิทธิภาพ	ร้อยละ 85.00
บทที่ 3	กล้วยกับสมุนไพรไทย	ประสิทธิภาพ	ร้อยละ 95.83
บทที่ 4	กล้วยกับพิธีกรรมและประเพณีไทย	ประสิทธิภาพ	ร้อยละ 90.00
บทที่ 5	กล้วยกับสำนวนไทย	ประสิทธิภาพ	ร้อยละ 96.67

ประสิทธิภาพข้างต้นแสดงว่า บทเรียนแต่ละบทรวม 5 บท ผ่านเกณฑ์ประสิทธิภาพตัวแรกที่กำหนดไว้ ($E_1 = 80$)

2. วิเคราะห์ข้อมูลจากคะแนนที่ผู้เรียนได้ทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียนทั้ง 5 บท เพื่อหาประสิทธิภาพตัวหลัง (E_2) ซึ่งได้ผลการวิเคราะห์ ดังนี้

ตาราง 6 แสดงคะแนนจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียนแบบเรียนภาษาไทยเชิงวัฒนธรรม เรื่อง “กล้วยกับวิถีชีวิตไทย” สำหรับผู้เรียนชาวต่างประเทศ ทั้ง 5 บท

ผู้เรียนคนที่	คะแนนผลสัมฤทธิ์หลังเรียน คะแนนเต็ม 30
1	24
2	26
3	27
4	28
5	25
6	26
$\sum F$	156
E_2	86.67

จากตาราง 6 ผู้วิจัยพบว่า คะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียน แบบเรียนภาษาไทยเชิงวัฒนธรรม เรื่อง “กล้วยกับวิถีชีวิตไทย” สำหรับผู้เรียนชาวต่างประเทศ ทั้ง 5 บท คิดเป็นร้อยละ 86.67 ผ่านเกณฑ์ประสิทธิภาพตัวหลังที่กำหนดไว้ ($E_2 = 80$)

แสดงให้เห็นว่า แบบเรียนภาษาไทยเชิงวัฒนธรรม เรื่อง “กล้วยกับวิถีชีวิตไทย” สำหรับผู้เรียน ชาวต่างประเทศ มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด ทำให้ผู้เรียนมีความรู้ทางวัฒนธรรมเกี่ยวกับ กล้วยและวิถีชีวิตไทยมากขึ้น และได้พัฒนาทักษะการอ่าน รวมทั้งเพิ่มพูนความรู้ คำศัพท์เกี่ยวกับ กล้วยและวิถีชีวิตไทยให้แก่ผู้เรียน

3. ผลการวิเคราะห์หาค่าประสิทธิภาพของแบบเรียนตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80

ตาราง 7 แสดงค่าประสิทธิภาพของแบบเรียนภาษาไทยเชิงวัฒนธรรม เรื่อง “กล้วยกับวิถีชีวิตไทย” สำหรับผู้เรียนชาวต่างประเทศ ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ 80/80

บทที่	เรื่อง	E1	E2
1	กล้วยกับวิถีชีวิตไทย	90.00	
2	กล้วยกับอาหารไทย	85.00	
3	กล้วยกับสมุนไพรไทย	95.83	
4	กล้วยกับพิธีกรรมและประเพณีไทย	90.00	
5	กล้วยกับสำนวนไทย		
	รวมเฉลี่ย 5 บท	91.50	86.67

จากตาราง 7 ผู้วิจัยพบว่า แบบเรียนภาษาไทยเชิงวัฒนธรรม เรื่อง “กล้วยกับวิถีชีวิตไทย” สำหรับ ผู้เรียนชาวต่างประเทศ ทั้ง 5 บท มีประสิทธิภาพผ่านเกณฑ์ที่กำหนด 80/80 โดยมีค่าประสิทธิภาพของ กระบวนการซึ่งเป็นผลการทดสอบระหว่างเรียน คิดเป็นร้อยละจากการทำแบบทดสอบท้ายบทเรียนทั้ง 5 บทเรียน คือ $E_1 = 91.50$ และค่าประสิทธิภาพของผลลัพธ์จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการ

เรียนหลังเรียนครบทั้ง 5 บท คิดเป็นร้อยละ คือ $E_2 = 86.67$ ประสิทธิภาพข้างต้น แสดงว่า แบบเรียนภาษาไทยเชิงวัฒนธรรม เรื่อง “กล้วยกับวิถีชีวิตไทย” สำหรับผู้เรียนชาวต่างประเทศ มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้สามารถนำไปใช้เป็นการเรียนการสอนได้

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบเรียน ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทางด้านวัฒนธรรม ประเพณี และวิถีชีวิตไทย ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบเรียนภาษาไทยเชิงวัฒนธรรม เรื่อง “กล้วยกับวิถีชีวิตไทย” สำหรับชาวต่างประเทศ เพื่อสอนภาษาไทยควบคู่กับการสอนวัฒนธรรมไทย โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับ “กล้วยกับวิถีชีวิตไทย” จำนวน 5 บท ได้แก่ กล้วยกับวิถีชีวิตไทย กล้วยกับอาหารไทย กล้วยกับสมุนไพร กล้วยกับพิธีกรรมและประเพณีไทย และกล้วยกับสำนวนไทย

เมื่อผู้วิจัยสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบเรียน แบบทดสอบ และแผนการจัดการเรียนรู้แล้ว ผู้วิจัยนำเสนอแบบเรียนต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อประเมินประสิทธิภาพแบบเรียน โดยผู้เชี่ยวชาญได้ตรวจสอบเนื้อหา ภาษา รูปแบบ และให้คำแนะนำเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไข ต่อจากนั้นผู้วิจัยนำแบบเรียนที่ได้รับการประเมินประสิทธิภาพจากผู้เชี่ยวชาญแล้ว ไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยชนชาติกวางสี (Guangxi University for Nationalities) สาธารณรัฐประชาชนจีน จำนวน 6 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง จากนั้นเก็บรวบรวมข้อมูลจากการทำแบบทดสอบมาวิเคราะห์เพื่อหาประสิทธิภาพแบบเรียนตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ดังที่ผู้วิจัยจะกล่าวต่อไปในการสรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ทำให้ได้แบบเรียนภาษาไทยเชิงวัฒนธรรม เรื่อง “กล้วยกับวิถีชีวิตไทย” สำหรับชาวต่างประเทศ จำนวน 5 บท ได้แก่ กล้วยกับวิถีชีวิตไทย กล้วยกับอาหารไทย กล้วยกับสมุนไพรไทย กล้วยกับพิธีกรรมและประเพณีไทย และกล้วยกับสำนวนไทย แบบเรียนนี้ผ่านการประเมินคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญ มีค่าเฉลี่ย 4.12 อยู่ในเกณฑ์ดี และจากการนำแบบเรียนไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง พบว่ามีประสิทธิภาพ 91.50/86.67 เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ 80/80 โดยประสิทธิภาพตัวแรก (E_1) จากการทำแบบทดสอบท้ายบทเรียนแต่ละบททั้ง 5 บท อยู่ระหว่าง 85.00 – 96.67 มีค่าประสิทธิภาพตัวแรก (E_1) เฉลี่ยเป็น 91.50 และประสิทธิภาพตัวหลัง (E_2) จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนครบทั้ง 5 บท เป็น 86.67 แสดงว่า แบบเรียนภาษาไทยเชิงวัฒนธรรม เรื่อง “กล้วยกับวิถีชีวิตไทย” สำหรับ ชาวต่างประเทศมีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะนำไปใช้เป็นแบบเรียนในการเรียนการสอนวัฒนธรรมไทยสำหรับชาวต่างประเทศได้ เพื่อเป็นการเสริมสร้างทักษะการอ่านของผู้เรียน เพิ่มพูนความรู้ด้านคำศัพท์ อีกทั้งเป็นแนวทางในการสร้าง

แบบเรียนการสอนวัฒนธรรมไทยสำหรับผู้เรียนชาวต่างประเทศ ทำให้ชาวต่างประเทศเข้าใจแนวคิดและวิถีชีวิตของคนไทย นำไปสู่การปฏิบัติตนให้เข้าถึงคนไทยได้อย่างถูกต้องเหมาะสม และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมไทยได้อย่างปกติสุข

อภิปรายผล

งานวิจัยเรื่อง แบบเรียนภาษาไทยเชิงวัฒนธรรม เรื่อง “กล้วยกับวิถีชีวิตไทย” สำหรับผู้เรียนชาวต่างประเทศ ผู้วิจัยมีผลอภิปราย ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบบเรียนภาษาไทยเชิงวัฒนธรรม เรื่อง “กล้วยกับวิถีชีวิตไทย” สำหรับผู้เรียนชาวต่างประเทศ มีค่าประสิทธิภาพจากการทำแบบทดสอบท้ายบทเรียนแต่ละบท จำนวน 5 บท ผ่านเกณฑ์ประสิทธิภาพตัวแรกที่กำหนดไว้ ($E_1 = 80$) มีค่าประสิทธิภาพเฉลี่ยเป็น 91.50 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ทั้งนี้เป็นเพราะแบบเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีการศึกษาเอกสาร ตำราเกี่ยวกับกล้วยและวัฒนธรรมไทย และได้รับการประเมินคุณภาพด้านเนื้อหา ภาษา รูปแบบจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้แบบเรียนมีประสิทธิภาพและเหมาะแก่การนำไปทดลองสอนกลุ่มตัวอย่าง นอกจากนี้ จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างนักศึกษามหาวิทยาลัยชนชาติกวางสี (Guangxi University for Nationalities) สาธารณรัฐประชาชนจีน จำนวน 6 คน พบว่า กลุ่มตัวอย่างเป็นกลุ่มนักศึกษาที่มีผลการเรียนดี ได้รับการทุนการศึกษา มาศึกษาในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ นักศึกษากลุ่มนี้จึงมีทักษะทางภาษาและมีความรู้ความเข้าใจภาษาไทยในระดับดี ทำให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจบทเรียนอย่างรวดเร็ว ประกอบกับผู้เรียนมีความตั้งใจ เอาใจใส่ในการเรียนทุกบทอย่างสม่ำเสมอ ตลอดจนมีความกระตือรือร้นที่จะนำคำศัพท์ที่เรียนมาฝึกแต่งประโยคเพื่อใช้ในชีวิตประจำวัน และเมื่อมีข้อสงสัยก็ซักถามพร้อมกับจดบันทึกเพื่อเตือนความจำ

นอกจากนี้ ยังมีความคล้ายคลึงกันในด้านวัฒนธรรมของไทยและจีน ที่ต่างก็มีกล้วยเป็นพืชที่นิยมปลูก แม้จะมีพันธุ์กล้วยแตกต่างกัน แต่ก็ไม่ได้เป็นอุปสรรคในการทำความเข้าใจบทเรียน เพราะผู้เรียนมีความคุ้นเคยกับการนำกล้วยมาใช้ประโยชน์ในด้านต่าง ๆ เช่นเดียวกับประเทศไทย เช่น ชาวจีนมีการนำใบตองมาห่อขนมมงคลสำหรับไหว้เจ้าในเทศกาลสารทจีน ได้แก่ ขนมเซ่ง ขนมเทียน และนำกล้วยติดสัญลักษณ์ธงสีหรือธงอื่น ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของรอยยิ้มที่เต็มไปด้วยความสุขมาประกอบพิธีกฐนหมากในพิธีแต่งงาน โดยฝ่ายเจ้าสาวจะมอบกล้วยทั้งเครือให้กับฝ่ายเจ้าบ่าว เพราะเชื่อว่าจะทำให้มีลูกหลานสืบสกุลเช่นเดียวกับความเชื่อของคนไทย

ในมณฑลกว๋างสี สาธารณรัฐประชาชนจีนกวางสีมีกลุ่มชนชาติจ้วงที่พูดภาษาไทย-กะได ซึ่งเป็นภาษาตระกูลเดียวกับภาษาไทย จึงมีคำศัพท์พื้นฐานที่สามารถสื่อสารกันได้ สุรัตน์ ปรีชาธรรม (2553: ออนไลน์) ได้กล่าวถึงงานวิจัยของศาสตราจารย์ฟาน หง กุ้ย ผู้เชี่ยวชาญด้านชาติพันธุ์วิทยาในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ จากมณฑลกว๋างสี และทองแถม นาถจำนง นักกวีไทย – จีนและนักแปล ผู้ศึกษาชนชาติจ้วง สรุปได้ว่า คำศัพท์ในภาษาจ้วงกับภาษาไทยมีคำศัพท์ที่ออกเสียงคล้ายกัน ถ้าพูดเป็นคำโดดก็สามารถฟังเข้าใจได้ และการออกเสียงตัวเลขหนึ่งถึงสิบก็แทบเหมือนกัน นอกจากนี้ ยังพบว่า จ้วงและไทยมีประเพณีใช้กลองสำริดในพิธีต่าง ๆ มีประเพณีบายศรีสู่ขวัญ ประเพณีการผูกข้อมือ มีนิทานพื้นบ้านหลายเรื่องที่เหมือนกัน เช่น กบกินเดือน เป็นนิทานที่แสดงความเชื่อเรื่องจันทรุปราคา กินไข่มดแดง ซึ่งเป็นวัฒนธรรมการกินเฉพาะถิ่นที่พบในไทย ลาว และจ้วง มีการเล่นแคน แต่ในปัจจุบันการเล่นแคนสูญหายไปจากสังคมจ้วง จากงานวิจัยดังกล่าว ทำให้ผู้เชี่ยวชาญกลุ่มหนึ่งยอมรับว่าจ้วงและไทยมีบรรพบุรุษร่วมกัน มีสายเลือดเดียวกันตั้งแต่ยุคเกษตรกรรม และมีการสืบทอดกันมา

จะเห็นได้ว่าลักษณะทางวัฒนธรรมที่สอดคล้องกัน ทำให้กลุ่มผู้เรียนไม่รู้สึกละแวกแยกกับการเรียนเรื่องวัฒนธรรมไทย ผู้เรียนจึงเข้าใจบทเรียนได้อย่างถูกต้องชัดเจน และเมื่อทำแบบทดสอบท้ายบทเรียนแต่ละบท ค่าประสิทธิภาพจึงสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ 91.50

อย่างไรก็ตาม งานวิจัยนี้พบว่า แม้ผู้เรียนจะมีความสามารถในการสื่อสารภาษาไทยได้ในระดับดี แต่เมื่อพิจารณาถึงทั้งภาษาพูดและภาษาเขียน พบว่า แม้กลุ่มตัวอย่างจะสามารถสื่อสารได้ดี แต่ก็ยังมี การใช้ภาษาไทยที่ไม่ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ไทย ดังนั้นในการเรียนการสอนจำเป็นต้องจะต้องสอน และจัดกิจกรรมที่สามารถสอดแทรกเรื่องการใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้องให้แก่ผู้เรียนชาวต่างประเทศ เพื่อให้ผู้เรียนใช้ภาษาไทยได้ถูกต้องและมีประสิทธิภาพ

2. ค่าประสิทธิภาพจากการทำแบบทดสอบท้ายบทเรียนแต่ละบท คิดเป็นร้อยละ ค่าประสิทธิภาพของบทที่ 2 “กล้วยกับอาหารไทย” มีค่าประสิทธิภาพต่ำที่สุด คือ ร้อยละ 85 แต่อย่างไรก็ตามสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ จากการประเมินด้วยการสัมภาษณ์ พบว่า เรื่องกล้วยกับอาหารไทยมีเนื้อหาเกี่ยวกับวัฒนธรรมกับอาหารไทย มีคำศัพท์เฉพาะของอาหารไทยค่อนข้างมาก และเนื้อหาเป็นการบอกเล่าเรื่องราวของการประกอบอาหารไทยชนิดต่าง ๆ จากกล้วย เช่น แกงกล้วยดิบ แกงหัวปลี อาหารเหล่านี้เป็นอาหารประจำถิ่นหรือประจำภาค ซึ่งวัฒนธรรมอาหารไทยมีความแตกต่างจากอาหารในวัฒนธรรมอาหารจีนในภูมิภาคของผู้เรียนอย่างสิ้นเชิง ทำให้ยากในการเข้าใจลักษณะของอาหารไทย ตลอดจนวัตถุดิบที่ใช้ประกอบอาหารบางประเภท ผู้เรียนจึงต้องใช้เวลาในการทำความเข้าใจค่อนข้างมาก อย่างไรก็ตาม หากมีการสอนเรื่องอาหารไทยควรใช้สื่อของจริงประกอบการสอนจะทำให้ผู้เรียนได้ชิมอาหารไทยหรือทำอาหารไทย เพื่อการเรียนรู้จากของจริง

3. จากการวิจัยครั้งนี้ พบว่า ก่อนสร้างแบบเรียน ผู้สอนควรทำความรู้จักหรือพูดคุยกับกลุ่มผู้เรียน เพื่อศึกษาพื้นฐานความรู้ทางภาษาไทย ความสนใจ และความต้องการของผู้เรียน รวมทั้งความแตกต่างทางวัฒนธรรมของประเทศของผู้เรียนกับวัฒนธรรมไทย เพื่อที่ผู้สอนจะได้ออกแบบแบบเรียนและกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับกลุ่มผู้เรียนและความต้องการของผู้เรียน นอกจากนี้ผู้สอนควรแบ่งเวลาในคาบเรียนเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นหรือซักถามข้อสงสัย เนื่องจากการเรียนการสอนเรื่องของการวัฒนธรรมนั้นจะมีความเหมือนและความแตกต่างทางวัฒนธรรมของเรียนกับวัฒนธรรมของผู้สอน การเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นหรือซักถามจึงเป็นโอกาสที่ผู้เรียนจะได้เรียนรู้และทำความเข้าใจ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถใช้ชีวิตร่วมกับคนไทยในสังคมไทยได้อย่างมีความสุข

4. การสร้างแบบเรียนที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมที่ดี นอกจากจะต้องมีเนื้อหาที่สะท้อนถึงความคิด ความเชื่อ ความเป็นอยู่ และวิถีชีวิตของคนไทย เพื่อให้ผู้เรียนได้เข้าใจคนไทยและวัฒนธรรมไทยมากยิ่งขึ้นแล้ว ในขั้นตอนจัดการเรียนการสอนจะต้องมีสื่อการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังต้องมีการจัดกิจกรรมนอกห้องเรียนเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในวัฒนธรรมที่แตกต่างกันอย่างยั่งยืน อาทิ การให้ผู้เรียนได้ไปใช้ชีวิตกับคนไทยเพื่อศึกษาวิถีชีวิตของคนไทย เพื่อให้ผู้เรียนได้เห็นของจริง ได้ลงมือปฏิบัติ หรือพาผู้เรียนไปทัศนศึกษา เข้าร่วมกิจกรรมทางประเพณีและวัฒนธรรมของไทยที่มีกล้วยเข้าไปเกี่ยวข้อง เช่น งานบวช งานแต่งงาน งานขึ้นบ้านใหม่ หรือจำลองบรรยากาศของประเพณีต่าง ๆ ของไทย เพื่อให้ผู้เรียนได้สัมผัสบรรยากาศ จะเป็นการดึงดูดและกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน

จากการประเมินด้วยการสัมภาษณ์ พบว่า ผู้เรียนมีความสนใจเรื่องศิลปะ ประเพณีและวัฒนธรรมไทยอยู่แล้ว แต่ผู้เรียนมีโอกาสน้อยที่จะได้เข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับประเพณีวัฒนธรรมไทย กิจกรรมเหล่านี้จะช่วยเสริมสร้างทักษะทางภาษาให้แก่ผู้เรียน ที่ผู้เรียนจะได้นำสิ่งที่เรียนไปปรับใช้ในสถานการณ์จริง มีประสบการณ์ในการเรียนรู้วัฒนธรรม ทำให้ผู้เรียนเข้าใจและเรียนรู้เรื่องเกี่ยวกับวัฒนธรรมได้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการนำแบบเรียนภาษาไทยเชิงวัฒนธรรม เรื่อง “กล้วยกับวิถีชีวิตไทย” สำหรับชาวต่างประเทศไปใช้กับกลุ่มผู้เรียนที่ไม่ได้ศึกษาวิชาเอกภาษาไทย เพื่อเปรียบเทียบขั้นตอนการเรียนรู้และประสิทธิภาพในการเรียน

2. ควรมีการสร้างแบบเรียนเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยในด้านอื่น ๆ เช่น งานใบตองของไทย การแต่งกายไทย เพื่อเผยแพร่วัฒนธรรมให้แก่ชาวต่างประเทศที่สนใจ

3. ควรมีการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนเรื่องวัฒนธรรมไทยหรือวิถีชีวิตไทย ในรูปแบบสื่อออนไลน์ เพื่อให้ผู้สนใจสามารถศึกษาได้ด้วยตนเอง

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กระทรวงวัฒนธรรม. (2559). กวางสี “จ้วง” กวางสี ต้นกำเนิดตระกูลภาษาไทย. สืบค้นเมื่อ 1 พฤศจิกายน 2559. จาก http://www.ilovethaiculture.com/young/ewt_news.php?nid=271&filename=index
- กระปุกดอทคอม. (2553). **ครบถ้วนกระบวนประเพณี แต่งงานแบบจีน**. สืบค้นเมื่อ 1 พฤศจิกายน 2559. จาก <http://women.kapook.com/view12530.html>
- กองบรรณาธิการเฉพาะกิจ ฐานเกษตรกรรม. (2530). **กล้วย กล้วยไข่**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ฐานเกษตรกรรม.
- เกษศิริรักษ์ นิตยสุทธิ. (2554). **การสร้างแบบเรียนภาษาและวัฒนธรรมจากสำนวนไทยสำหรับผู้เรียนชาวต่างประเทศ**. สารนิพนธ์ ศศ.ม. (การสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- โกชัย สาริกบุตร. (2533, 19 – 20 สิงหาคม). **เอกสารหมายเลข 1 เทคนิควิธีบูรณาการ Three in one เพื่อการถ่ายทอดภาษาไทยแบบข้ามวัฒนธรรม**. เชียงใหม่. โครงการสัมมนาเรื่อง เทคนิควิธีถ่ายทอดภาษาและวัฒนธรรมไทยในเวทีโลก. สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- คณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนา ประชาธิปไตยในคณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ สำนักงานเสริมสร้างเอกลักษณ์ของ ชาติ สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี. (2534). **กล้วยเพื่อนสนิทของคนไทย**. กรุงเทพฯ: สำนักงาน.
- โครงการบ้านวิทยาศาสตร์สิรินธร สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ. (2554). **สนุกกับการเรียนรู้เรื่องกล้วย--กล้วย--**. ปทุมธานี: ฝ่ายบริหารค่ายวิทยาศาสตร์ สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ.
- จอมขวัญ สุวรรณรักษ์. (2547). **การแกะสลักผัก ผลไม้และงานใบตอง**. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- เจ็น เกิม ตู. (2552). **ชุดการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยสำหรับชาวเวียดนาม เรื่อง "วันสำคัญของไทย"**. สารนิพนธ์ ศศ.ม. (การสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- ชินวัฒน์ ตั้งสุทธิจิต. (2553). **สัมพันธ์ไทย – จีน (จ้วง) เครือญาติชาติภาษาอกับ 50 ปี สมาคมนักกลอนแห่งประเทศไทย**. สืบค้นเมื่อ 1 พฤศจิกายน 2559. จาก <http://www.thaipoe.net/index.php?lay=show&ac=article&Id=538778334&Ntype=2>
- ณัฐวดี สภาพรต. (2553). **แบบเรียนภาษาไทยเรื่องวิถีชีวิตไทยสำหรับผู้เรียนชาวต่างประเทศ**. สารนิพนธ์ ศศ.ม. (การสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ณัฐวุฒิ กัลยาณสูตร และคณะ. (2555). **กล้วยกับชีวิตไทย**. สืบค้นเมื่อ 31 สิงหาคม 2558. จาก <http://www.chaiwbi.com/2555student/m5/d5102/wbi/555107/102.html>
- ทิพย์สุดา นัยทรัพย์. (2535). **ภาษากับวัฒนธรรม**. กรุงเทพฯ: ภาคพัฒนาตำราและเอกสารวิชาการ กรมการฝึกหัดครู.
- ธัญญวัฒน์ ตรีเนตร. (2551). **การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษและความเข้าใจในวัฒนธรรมตะวันตกของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ภาควิชาภาษาต่างประเทศและอุตสาหกรรมบริการ**. สารนิพนธ์ ศศ.ม. (การสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- นวลทิพย์ เพิ่มเกษร. (2547, พฤศจิกายน). **การสอนภาษา และวัฒนธรรมไทยแก่ผู้เรียนชาวต่างประเทศ**. วารณวิทัศน์. 4. หน้า 268-278.
- นิตยา วิจารณ์ันท์. (2551). **การสร้างแบบเรียนเรื่องการทำบุญ สำหรับผู้เรียนชาวต่างประเทศ**. สารนิพนธ์ ศศ.ม. (การสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เบญจมาศ ศิลาชัย. (2558). **กล้วย**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ประภาศรี สีหอำไพ. (2550). **วัฒนธรรมทางภาษา**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประสิทธิ์ชัย สำเภาทอง. (2555). **ชุดการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยเรื่องนำเที่ยวเกาะรัตนโกสินทร์ สำหรับผู้เรียนชาวต่างประเทศ**. สารนิพนธ์ ศศ.ม. (การสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- ปิยะแสง จันทรวงศ์ไพศาล. (2552). 108 สัญลักษณ์จีน. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- พนิดา สุนทรวิภาต. (2533). การศึกษาความสามารถของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในการ
ใช้ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันและความเข้าใจในวัฒนธรรม. ปรินญานินพนธ์ ศศ.ม.
(ภาษาศาสตร์การศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.
- พระราชบัญญัติวัฒนธรรมแห่งชาติ พ.ศ. 2553 ฉบับราชกิจจานุเบกษา เล่ม 127 ตอน 69 ก. (2553).
วัฒนธรรม. สืบค้นเมื่อ 12 สิงหาคม 2558 จาก http://www.sobkroo.com/detail_room_index.php?nid=3394.
- พราว พาหอม. (2557). แบบเรียนภาษาไทยเชิงวัฒนธรรมเรื่อง "ข้าวกับวิถีชีวิตไทย" สำหรับ
ผู้เรียนชาวต่างประเทศ. สารนิพนธ์ ศศ.ม. (การสอนภาษาไทยในฐานะ
ภาษาต่างประเทศ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.
- พวงผกา ประเสริฐศิลป์. (2541). พื้นฐานวัฒนธรรมไทย =Foundations of Thai culture.
กรุงเทพฯ: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สถาบันราชภัฏสวนดุสิต.
- พิมพาพร พิงพระ. (2554). การวิเคราะห์เนื้อหาทางภาษาและวัฒนธรรมที่ปรากฏในสื่อการ
เรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 . สารนิพนธ์ ศศ.ม. (การสอน
ภาษาอังกฤษในฐานะภาษา ต่างประเทศ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนคริน
ทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- พานิชย์ ยศปัญญา. (2541). กล้วยในเมืองไทย. กรุงเทพฯ: มติชน.
- ภัทรพร หิรัญภัทร์. (2548,/ มกราคม-มิถุนายน). การสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมกับการเรียนการ
สอนภาษาที่สอง. ภาษาและวัฒนธรรม. 24(1). หน้า 82 – 96.
- วรวิธ สุวรรณฤทธิ. (2549). วิถีไทย. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- ศศพร สุนทรพาณิชย์. (2558). การสร้างแบบเรียนความรู้เบื้องต้นเรื่องศิลปะไทยสำหรับผู้เรียน
ชาวต่างชาติ. สารนิพนธ์ ศศ.ม. (การสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ). กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ศศิธร มัดซีโมโตะ. (2554). แบบเรียนภาษาไทยเชิงวัฒนธรรมเรื่อง "ดอกไม้ไทย" สำหรับ
ผู้เรียนชาวญี่ปุ่น. สารนิพนธ์ ศศ.ม. (การสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ).
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ศรีวิไล พลมณี. (2545). พื้นฐานการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ. เชียงใหม่:
ศูนย์ไทยศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

- สมจิตร วรรณวิไลย. (2527). **การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์และความคงทนในการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษ โดยการสอนเสริมและไม่เสริมวัฒนธรรมของเจ้าของภาษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2**. ปริญญาโท กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- สมพงษ์ จิตระดับ. (2555). **ผลวิจัยชี้ ภาษาไทยจะเป็นภาษากลางในอาเซียนเทียบเท่าภาษาอังกฤษ**. สืบค้นเมื่อ 10 ตุลาคม 2558. จาก <http://news.mthai.com/hot-news/149809.html>.
- สมพงษ์ วิทย์ศักดิ์พันธุ์. (2548, พฤศจิกายน). **การสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ**. วรรณวิทัศน์. 5. หน้า 216 – 261.
- สินีนารถ ราชชมภู. (2556). **แบบเรียนภาษาไทยเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับผู้เรียนชาวต่างชาติ “สถานที่ท่องเที่ยว วิถีชีวิต และประเพณีไทย”**. สารนิพนธ์ ศศ.ม. (การสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุรัตน์ ปรีชาธรรม. (2553). **จ้วง-ไทย รากเหง้าเดียวกัน**. สืบค้นเมื่อ 1 พฤศจิกายน 2559. จาก <http://www.manager.co.th/China/ViewNews.aspx?NewsID=9530000005691>
- สุไร พงษ์ทองเจริญ. (2525). **วิธีการสอนภาษาอังกฤษสำหรับผู้เริ่มเรียน**. กรุงเทพฯ: ประมวลศิลป์.
- สุภัทรา อักษรานุเคราะห์. (2532). **การสอนทักษะทางภาษาและวัฒนธรรม**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เสริมสกุล โทณะวณิก. (2553). **ภูมิปัญญาพื้นบ้านไทย 1**. กรุงเทพฯ: องค์การค้าของ สกสค.
- เสาวภา ไพทยวัฒน์. (2538). **พื้นฐานวัฒนธรรมไทย :แนวทางอนุรักษ์และการพัฒนา**. กรุงเทพฯ: ภาคพัฒนาตำราและเอกสารวิชาการ หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ.
- อัมพร แก้วสุวรรณ. (2531). **วิเคราะห์แบบเรียนภาษาไทย**. กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย ศิลปากร.
- อัศศิริ ธรรมโชติ. (2556). **ของเล่นจากต้นกล้วย**. สืบค้นเมื่อ 31 สิงหาคม 2558. จาก <http://articlescool.org/ของเล่นจากต้นกล้วย/>

อารีย์ แวหาญ. (2529). การเปรียบเทียบการสอนสำนวนภาษาอังกฤษโดยสอดแทรก
วัฒนธรรมโดยให้เดาความหมายของสำนวนจากปริบทและโดยสอนตามคู่มือครู.

ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

ถ่ายเอกสาร.

Allen, Edward David and Valette, Rebecca M. 1977. *Classroom Techniques : Foreign
Language and English as a Second Language*. New York: Harcourt Brace
Jovanovich, Inc.

Good, Carter Victor. (1973). *Dictionary of Education*. New York: McGraw-Hill book.

Lado, Robert. (1964). *Language Teaching A Scientific Approach*. New York: McGraw-Hill
Inc.

Michel, J. (1967). *Foreign Language Teaching*. New York: The Macmillan Company.

Nostrand, Howard Lee. (1966). *Describing and Teaching the Sociocultural Context of a
Foreign Language and Literature*. Trends Language and Teaching. New York:
McGraw-Hill.

Politzer, Robert. (1959). *Report of the Fifth Annual Table Meeting on Linguists and
Language Teaching*. In Culture Bound: Bridging the Cultural Gap in Language
Teaching.

Shore, Louis. (1960). *Instructional Materials and Introduction of Teacher*. New York:
The Ronald Press.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

หนังสือติดต่อและหนังสือขอเชิญผู้เชี่ยวชาญ

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน งานบริหารและธุรการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โทร. 15664

ที่ ศธ 0519.12/ ๕๑๔๕

วันที่ 10 พฤศจิกายน 2559

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน คณะบดีคณะมนุษยศาสตร์

เนื่องด้วย นางสาววิยะดา เมืองโคตร นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “แบบเรียนภาษาไทยเชิงวัฒนธรรมเรื่อง “กล้วยกับวิถีของไทย” สำหรับผู้เรียนชาวต่างประเทศ” โดยมี อาจารย์ ดร.วิษุกร ทองหล่อ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

ในการนี้ นิสิตขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยใช้แบบเรียนภาษาไทยเชิงวัฒนธรรมเรื่อง “กล้วยกับวิถีของไทย” สำหรับผู้เรียนชาวต่างประเทศ กับนิสิตระดับปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาไทย ชั้นปีที่ 3 จำนวน 6 คน (โครงการความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยชนชาติกวางสี ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนกับมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ) เพื่อเป็นข้อมูลในการวิจัย และขอใช้สถานที่ในคณะมนุษยศาสตร์ ระหว่างเดือนพฤศจิกายน 2559 ถึงเดือนธันวาคม 2559 ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าว และสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 087 064 1449

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

คณะบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ ศธ 0519.12/ 4037

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

13 กรกฎาคม 2559

เรื่อง ขอเชิญบุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

เนื่องด้วย นางสาววิยะดา เมืองโคตร นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการสอนภาษาไทย ในฐานะภาษาต่างประเทศ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “แบบเรียน ภาษาไทยเชิงวัฒนธรรมเรื่อง “กล้วยกับวิถีของไทย” สำหรับผู้เรียนชาวต่างประเทศ” โดยมี อาจารย์ ดร.วิชุกร ทองหล่อ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัศวินธ์ เรืองรอง เป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบแบบเรียน ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาววิยะดา เมืองโคตร และ ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ปรินทร์ ชัยวิสุทธิทางกูร)

คณบดีคณะวัฒนธรรมสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

รักษาการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 087 064 1449

ที่ ศธ 0519.12/ 4035

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

13 กรกฎาคม 2559

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน อาจารย์พัชนี โชติกลเสถียร

เนื่องด้วย นางสาววิยะดา เมืองโคตร นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการสอนภาษาไทย
ในฐานะภาษาต่างประเทศ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “แบบเรียน
ภาษาไทยเชิงวัฒนธรรมเรื่อง “กล้วยกับวิถีของไทย” สำหรับผู้เรียนชาวต่างประเทศ” โดยมี อาจารย์
ดร.วิชชกร ทองหล่อ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบเรียน ทั้งนี้ นิสิตจะเป็น
ผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาววิยะดา เมืองโคตร และ
ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ปรินทร์ ชัยวิสุทธิางกูร)
คณบดีคณะวัฒนธรรมสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
รักษาการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 087 064 1449

ที่ ศธ 0519.12/ 4037

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

13 กรกฎาคม 2559

เรื่อง ขอเชิญบุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

เนื่องด้วย นางสาววิยะดา เมืองโคตร นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการสอนภาษาไทย ในฐานะภาษาต่างประเทศ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “แบบเรียน ภาษาไทยเชิงวัฒนธรรมเรื่อง “กล้วยกับวิถีของไทย” สำหรับผู้เรียนชาวต่างประเทศ” โดยมี อาจารย์ ดร.วิชุกร ทองหล่อ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัศวีย์ เรืองรอง เป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบแบบเรียน ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาววิยะดา เมืองโคตร และ ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ปรินทร์ ชัยวิสุทธางกูร)
คณบดีคณะวัฒนธรรมสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
วิชาการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 087 064 1449

ภาคผนวก ข

แบบประเมินคุณภาพของแบบเรียนภาษาไทยเชิงวัฒนธรรม
เรื่อง “กล้วยกับวิถีชีวิตไทย” สำหรับผู้เรียนชาวต่างประเทศ

แบบประเมินวัดคุณภาพ

แบบเรียนภาษาไทยเรื่องกล้วยกับวิถีชีวิตไทยสำหรับผู้เรียนชาวต่างประเทศ

(สำหรับผู้เชี่ยวชาญ)

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย ในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน แบ่งเป็น 5 ระดับ โดย

ใช้พิจารณาเกณฑ์ความเหมาะสมดังนี้

5 = ดีมาก

4 = ดี

3 = ปานกลาง

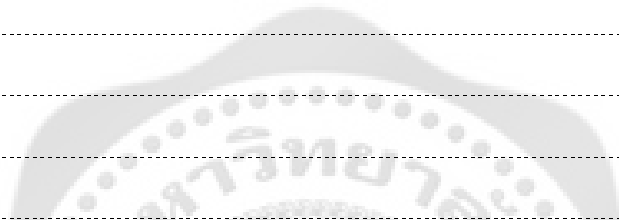
2 = พอใช้

1 =

ปรับปรุง

ที่	รายการ	ระดับ					หมายเหตุ
		5	4	3	2	1	
1	เนื้อหาและภาษา						
	1.1 เนื้อหาสอดคล้องกับวัตถุประสงค์						
	1.2 เนื้อหา มีประโยชน์ต่อผู้เรียน						
	1.3 เนื้อหา มีความน่าสนใจต่อผู้เรียน						
	1.4 การใช้ภาษาเหมาะกับ ผู้เรียน						
	1.5 ระดับความยากง่ายของคำศัพท์						
	1.6 แบบทดสอบสอดคล้องกับวัตถุประสงค์						
	1.7 แบบทดสอบ มีความยากง่ายที่เหมาะสม						
2	รูปเล่ม ภาพประกอบ และตัวอักษร						
	2.1 การออกแบบหน้าปก						
	2.2 ความเหมาะสมของภาพที่ใช้ประกอบ เนื้อเรื่อง						
	2.3 ความชัดเจนของเนื้อหาในภาพ						
	2.4 ลักษณะตัวอักษรภาษาไทย						
	2.5 ขนาดตัวอักษรภาษาไทย						

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

สิงขร

ผู้ประเมิน

(.....)

วันที่ / /

ภาคผนวก ค
แผนการจัดการเรียนรู้
แบบทดสอบหลังเรียน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

เรื่อง กล้วยกับวิถีชีวิตไทย

วิชา ภาษาและวัฒนธรรมไทย

จำนวน 1 ชั่วโมง 30 นาที

1. สาระสำคัญ

กล้วยเป็นพืชที่คนไทยส่วนใหญ่นิยมปลูกไว้ในบริเวณบ้าน เพราะเป็นพืชที่ปลูกง่าย ไม่ต้องดูแลมากนัก ผลกล้วยสามารถนำมารับประทานเป็นผลไม้ และนำมาประกอบอาหารได้ทั้งคาวและหวาน นอกจากนี้ส่วนต่าง ๆ ของกล้วยก็ยังนำไปใช้ประโยชน์ได้อีกมากมาย ไม่ว่าจะเป็นนำมาใช้เป็นภาชนะใส่อาหาร ใช้เป็นยารักษาโรค ใช้เป็นอาหารสัตว์ ใช้ประดิษฐ์ของเล่นจากภูมิปัญญาไทย หรือแม้แต่การนำไปประกอบในพิธีกรรมต่าง ๆ ของไทย ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่ากล้วยมีความเกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตของคนไทยมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

2. ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจถึงความสำคัญและประโยชน์ของกล้วยกับวิถีชีวิตไทย และทราบถึงส่วนประกอบต่าง ๆ ของกล้วย

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เพื่อให้ผู้เรียนอธิบายความสำคัญและประโยชน์ของกล้วยกับวิถีชีวิตไทยได้
2. เพื่อให้ผู้เรียนอธิบายคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับกล้วยและวิถีชีวิตไทยได้
3. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถใช้คำถามและคำตอบเพื่อแสดงความคิดเห็นได้

4. เนื้อหาสาระ

1. บทอ่านเรื่อง “กล้วยกับวิถีชีวิตไทย”
2. คำศัพท์ใหม่และความหมายจากบทอ่าน
3. บทอ่านเสริมความรู้เรื่อง “ประโยชน์ของกล้วย”

5. กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

ผู้สอนให้ผู้เรียนดูรูปต้นกล้วย และถามว่าส่วนต่าง ๆ ของกล้วยเรียกว่าอะไร แล้วสนทนาว่า ส่วนต่าง ๆ ของกล้วยสามารถนำไปใช้ประโยชน์อะไรได้บ้าง โดยให้ผู้เรียนแต่ละคนมีส่วนร่วมในการ แสดงความคิดเห็น เช่น ในประเทศของผู้เรียนนิยมปลูกต้นกล้วยหรือไม่ คนในประเทศของผู้เรียนนำ กล้วยมาใช้ประโยชน์อะไรบ้าง

ขั้นสอน

1. ผู้สอนให้ผู้เรียนดูรูปกล้วย พร้อมทั้งอธิบายความสำคัญของกล้วยกับวิถีชีวิตไทยโดยย่อ
2. ฝึกอ่านออกเสียงคำศัพท์ใหม่และเรียนรู้ความหมาย
3. ฝึกอ่านโดยผู้สอนอ่านนำและให้ผู้เรียนอ่านตามพร้อมกัน
4. ผู้สอนสอบถามความเข้าใจของผู้เรียนเมื่อหนึ่งย่อหน้า พร้อมทั้งอธิบายความหมายของ

คำศัพท์

5. เมื่ออ่านบทอ่านจบ ผู้สอนและผู้เรียนช่วยกันสรุปความรู้
6. ผู้สอนแบ่งผู้เรียนเป็น 3 กลุ่ม ให้ผู้เรียนอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับกล้วยกับ

วิถีชีวิตไทย

ขั้นสรุป

1. ผู้สอนและผู้เรียนช่วยกันพูดสรุปและทบทวนคำศัพท์ ความหมาย บทอ่าน เรื่อง “กล้วยกับวิถีชีวิตไทย”
2. ผู้เรียนทำแบบทดสอบท้ายบท ผู้สอนและผู้เรียน ช่วยกันเฉลยแบบทดสอบท้ายบท อ่านบท เสริมความรู้เรื่อง “ประโยชน์ของกล้วย”

6. สื่อการเรียนรู้การสอน

1. แบบเรียนภาษาไทยเชิงวัฒนธรรม เรื่อง “กล้วยกับวิถีชีวิตไทย” สำหรับผู้เรียนชาว ต่างประเทศ
2. ภาพประกอบในแบบเรียน
3. แบบทดสอบท้ายบท

7. การวัดและประเมินผล

1. สังเกตการณ์สนทนาและการตอบคำถาม
2. สังเกตหาร่วมกิจกรรมในชั้นเรียน
3. การทำแบบทดสอบ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2

เรื่อง กลัวยกับอาหารไทย

วิชา ภาษาและวัฒนธรรมไทย

จำนวน 1 ชั่วโมง 30 นาที

1. สาระสำคัญ

กลัวย นอกจากจะเป็นพืชที่คนไทยส่วนใหญ่ปลูกเพื่อรับประทานผลและนำส่วนต่าง ๆ ไปใช้ประโยชน์ในการอุปโภคแล้ว ผลกลัวยและหับปลียังสามารถนำมาทำอาหารได้อีกด้วย ในแต่ละภาคของประเทศไทยจะมีการนำผลกลัวยและหับปลีมาทำอาหารและปรุงรสตามรสชาติประจำท้องถิ่น ส่วนผลกลัวยห่ามและสุกก็นำมาเป็นอาหารหวาน และด้วยภูมิปัญญาไทยทำให้มีการนำกลัวยมาถนอมอาหารเพื่อให้เก็บไว้รับประทานได้นานยิ่งขึ้นอีกด้วย

2. ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจถึงการนำกลัวยไปประกอบเป็นอาหารทั้งคาวและหวาน

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เพื่อให้ผู้เรียนอธิบายความสำคัญและประโยชน์ของกลัวยในการทำอาหารคาวและอาหารหวาน
2. เพื่อให้ผู้เรียนอธิบายคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับอาหารคาวและอาหารหวานที่ทำจากกลัวยได้
3. เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจความหมายของคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับกลัวย และสามารถนำคำศัพท์ที่เรียนมาแต่งประโยคได้

4. เนื้อหาสาระ

1. บทอ่านเรื่อง “กลัวยกับอาหารไทย”
2. คำศัพท์ใหม่และความหมายจากบทอ่าน
3. บทอ่านเสริมความรู้เรื่อง “ข้าวต้มมัด”

5. กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

ผู้สอนให้ผู้เรียนดูรูปอาหารทั้งคาวและหวานที่ทำจากกล้วย แล้วสนทนาเกี่ยวกับอาหารที่ทำจากกล้วย โดยให้ผู้เรียนแต่ละคนได้แสดงความคิดเห็น เช่น เคยเห็นหรือเคยรับประทานอาหารที่ทำจากกล้วยหรือไม่ มีรสชาติอย่างไร ในประเทศของผู้เรียนนำกล้วยมาทำอาหารหรือไม่

ขั้นสอน

1. ผู้สอนให้ผู้เรียนดูรูปอาหารต่าง ๆ ที่ทำจากกล้วย พร้อมทั้งอธิบายการนำกล้วยมาทำอาหารโดยย่อ

2. ฝึกอ่านออกเสียงคำศัพท์ใหม่และเรียนรู้ความหมาย
3. ฝึกอ่านโดยผู้สอนอ่านนำและให้ผู้เรียนอ่านตามพร้อมกัน
4. ผู้สอนสอบถามความเข้าใจของผู้เรียนเมื่อหนึ่งย่อหน้า พร้อมทั้งอธิบายความหมายของ

คำศัพท์

5. เมื่ออ่านบทอ่านจบ ผู้สอนและผู้เรียนช่วยกันสรุปความรู้
6. ผู้สอนแบ่งผู้เรียนเป็น 3 กลุ่ม ให้ผู้เรียนอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับกล้วยกับ

อาหารไทย

ขั้นสรุป

1. ผู้สอนและผู้เรียนช่วยกันพูดสรุปและทบทวนคำศัพท์ ความหมาย บทอ่าน เรื่อง “กล้วยกับอาหารไทย” ผู้เรียนทำแบบทดสอบท้ายบท ผู้สอนและผู้เรียน ช่วยกันเฉลยแบบทดสอบท้ายบทอ่านบทเสริมความรู้เรื่อง “ข้าวต้มมัด”

6. สื่อการเรียนรู้การสอน

1. แบบเรียนภาษาไทยเชิงวัฒนธรรม เรื่อง “กล้วยกับวิถีชีวิตไทย” สำหรับผู้เรียนชาวต่างประเทศ
2. ภาพประกอบในแบบเรียน
3. แบบทดสอบท้ายบท

7. การวัดและประเมินผล

1. สังเกตการณ์สนทนาและการตอบคำถาม
2. สังเกตหาร่วมกิจกรรมในชั้นเรียน
3. การทำแบบทดสอบ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3

เรื่อง กล้วยกับสมุนไพรไทย

วิชา ภาษาและวัฒนธรรมไทย

จำนวน 1 ชั่วโมง 30 นาที

1. สาระสำคัญ

ปัจจุบันการรักษาอาการเจ็บป่วยด้วยวิธีการรักษาจากแพทย์แผนไทยได้รับความนิยมไม่ต่างกับการรักษาด้วยแผนปัจจุบัน ดังนั้นการรักษาด้วยสิ่งที่มีมาจากธรรมชาติหรือสมุนไพรจึงเป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่ได้รับคามนิยม กล้วยจัดเป็นสมุนไพรชนิดหนึ่งที่มีสรรพคุณทางยาใช้ในการรักษาโรค เช่น ผลกล้วยสุกช่วยในเรื่องของระบบขับถ่าย ผลกล้วยดิบรักษาอาการท้องเสีย รากกล้วยรักษาอาการร้อนใน เป็นต้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นภูมิปัญญาไทยที่มีการถ่ายทอดมายังคนรุ่นหลัง และยังคงได้รับความนิยมอยู่ อีกทั้งยังมีการคิดค้นเพิ่มเติมจากเดิมเพื่อให้การรักษามีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ ประโยชน์และสรรพคุณของกล้วยที่ใช้รักษาอาการเจ็บป่วย

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถอธิบายความสำคัญของกล้วยที่เป็นสมุนไพรและการนำกล้วยมาใช้ในการรักษาอาการป่วยได้
2. เพื่อให้ผู้เรียนอธิบายคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับกล้วยที่เป็นสมุนไพรได้
3. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถตอบคำถามเกี่ยวกับสรรพคุณของกล้วยได้

4. เนื้อหาสาระ

1. บทอ่านเรื่อง “กล้วยกับสมุนไพรไทย”
2. คำศัพท์ใหม่และความหมายจากบทอ่าน
3. บทอ่านเสริมความรู้เรื่อง “ของเล่นจากกล้วย”

5. กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

ผู้สอนกับผู้เรียนสนทนาเกี่ยวกับอาการเจ็บป่วย และการใช้สมุนไพรในการรักษา โดยให้ผู้เรียนแต่ละคนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น เช่น ปัจจุบันประเทศไทยหันมาใช้สมุนไพรในการรักษามากขึ้น แล้วคนในประเทศของผู้เรียนใช้วิธีการรักษาแบบใด ใช้สมุนไพรหรือไม่ และมีสมุนไพรอะไรบ้างที่ใช้ในการรักษา

ขั้นสอน

1. ผู้สอนอธิบายการนำกล้วยมาใช้รักษาอาการเจ็บป่วยโดยย่อ
2. ผู้สอนให้ผู้เรียนฝึกอ่านบทอ่านเรื่อง “กล้วยกับสมุนไพรไทย” โดยให้ผู้เรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 3 คน เพื่ออ่านบทอ่านกลุ่มละ 1 ย่อหน้า โดยผู้สอนสอบถามความเข้าใจของผู้เรียน และอธิบายความหมายของคำศัพท์ยาก
3. ผู้สอนสอบถามความเข้าใจของผู้เรียนเมื่อหนึ่งย่อหน้า พร้อมทั้งอธิบายความหมายของคำศัพท์
4. เมื่ออ่านบทอ่านจบ ผู้สอนและผู้เรียนช่วยกันสรุปความรู้
5. ผู้สอนแบ่งผู้เรียนเป็น 3 กลุ่ม ให้ผู้เรียนอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับกล้วยกับสมุนไพรไทย

ขั้นสรุป

1. ผู้สอนและผู้เรียนช่วยกันพูดสรุปและทบทวนคำศัพท์ ความหมาย บทอ่าน เรื่อง “กล้วยกับสมุนไพรไทย”
2. ผู้เรียนทำแบบทดสอบท้ายบท ผู้สอนและผู้เรียน ช่วยกันเฉลยแบบทดสอบท้ายบท อ่านบทเสริมความรู้เรื่อง “ของเล่นจากกล้วย”

6. สื่อการเรียนการสอน

1. แบบเรียนภาษาไทยเชิงวัฒนธรรม เรื่อง “กล้วยกับวิถีชีวิตไทย” สำหรับผู้เรียนชาวต่างประเทศ
2. ภาพประกอบในแบบเรียน
3. แบบทดสอบท้ายบท

7. การวัดและประเมินผล

1. สังเกตการณ์สนทนาและการตอบคำถาม
2. สังเกตหาร่วมกิจกรรมในชั้นเรียน
3. การทำแบบทดสอบ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4

เรื่อง กล้วยกับพิธีกรรมและประเพณีไทย

วิชา ภาษาและวัฒนธรรมไทย

จำนวน 1 ชั่วโมง 30 นาที

1. สาระสำคัญ

ประเพณีเป็นสิ่งที่ถ่ายทอดมาจากรุ่นหลังและมีการปฏิบัติสืบทอดกันเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน ประเพณีเป็นสิ่งที่สะท้อนถึงความคิด ความเชื่อ และความเป็นอยู่ของคนในสังคมนั้น ๆ สำหรับสังคมไทยนั้นมีความเชื่อหรือความหมายที่เป็นสิริมงคลจะทำให้ชีวิตมีความสุข เกิดความร่มเย็น ตามความหมายของสิ่งนั้น ๆ ดังนั้นสิ่งที่มีความหมายเป็นมงคลจึงถูกนำมาใช้ประกอบพิธีกรรมหรือประเพณีต่าง ๆ ของไทย

2. ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจถึงความสำคัญและประโยชน์ของกล้วยกับวิถีชีวิตไทย และทราบถึงส่วนประกอบต่าง ๆ ของกล้วย

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถอธิบายความสำคัญของกล้วยกับพิธีกรรมและประเพณีไทยได้
2. เพื่อให้ผู้เรียนอธิบายคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับพิธีกรรมและประเพณีไทยที่ใช้กล้วยเป็นส่วนประกอบได้
3. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถใช้คำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับพิธีกรรมและประเพณีวัฒนธรรมไทยที่เกี่ยวข้องกับกล้วยมาตั้งคำถามและแสดงความคิดเห็นได้

4. เนื้อหาสาระ

1. บทอ่านเรื่อง “กล้วยกับพิธีกรรมและประเพณีไทย”
2. คำศัพท์ใหม่และความหมายจากบทอ่าน
3. บทอ่านเสริมความรู้เรื่อง “กล้วยกับความเชื่อของคนไทย”

5. กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

ผู้สอนให้ผู้เรียนดูรูปประเพณีลอยกระทงแล้วสนทนาเกี่ยวกับประเพณีลอยกระทงว่ากระทงทำมาจากอะไร ทำเพื่ออะไร ผู้เรียนเคยเห็นประเพณีนี้หรือไม่ ในประเทศของผู้เรียนมีประเพณีที่มีลักษณะคล้ายกับประเพณีลอยกระทงหรือไม่ โดยให้ผู้เรียนแต่ละคนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น

ขั้นสอน

1. ผู้สอนอธิบายความหมายของสำนวนที่เกี่ยวกับกล้วย
2. ฝึกอ่านออกเสียงคำศัพท์ใหม่และเรียนรู้ความหมาย
3. ฝึกอ่านโดยผู้สอนอ่านนำและให้ผู้เรียนอ่านตามพร้อมกัน
4. ผู้สอนสอบถามความเข้าใจของผู้เรียนเมื่อจบครึ่งเรื่อง พร้อมทั้งอธิบายความหมายของ

คำศัพท์

5. เมื่ออ่านบทอ่านจบ ผู้สอนและผู้เรียนช่วยกันสรุปความรู้
6. ผู้สอนแบ่งผู้เรียนเป็น 3 กลุ่ม ให้ผู้เรียนอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับกล้วยกับ

วิถีชีวิตไทย

ขั้นสรุป

1. ผู้สอนและผู้เรียนช่วยกันพูดสรุปและทบทวนคำศัพท์ ความหมาย บทอ่าน เรื่อง “กล้วยกับประเพณีและวัฒนธรรมไทย”
2. ผู้เรียนทำแบบทดสอบท้ายบท ผู้สอนและผู้เรียน ช่วยกันเฉลยแบบทดสอบท้ายบท อ่านบทเสริมความรู้เรื่อง “กล้วยกับความเชื่อของคนไทย”

6. สื่อการเรียนรู้การสอน

1. แบบเรียนภาษาไทยเชิงวัฒนธรรม เรื่อง “กล้วยกับวิถีชีวิตไทย” สำหรับผู้เรียนชาวต่างประเทศ
2. ภาพประกอบในแบบเรียน
3. แบบทดสอบท้ายบท

7. การวัดและประเมินผล

1. สังเกตการณ์สนทนาและการตอบคำถาม
2. สังเกตหาร่วมกิจกรรมในชั้นเรียน
3. การทำแบบทดสอบ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5

เรื่อง กล้วยกับสำนวนไทย

วิชา ภาษาและวัฒนธรรมไทย

จำนวน 1 ชั่วโมง 30 นาที

2. สาระสำคัญ

คนไทยเป็นคนที่มีความสามารถในการพูด จึงมักไม่ค่อยพูดอะไรตรง ๆ แต่จะพูดในลักษณะเชิงเปรียบเทียบ โดยใช้คำที่ไพเราะ สละสลวย มาเรียงร้อยต่อกัน เพื่อให้ผู้ฟังคิดตามและเห็นภาพตามจดจำได้ง่าย จึงทำให้เกิดเป็นสำนวน และสำนวนที่เกิดขึ้นมักจะเป็นการเปรียบเทียบการกระทำกับสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวหรือสิ่งที่ผูกพันกับวิถีชีวิตของคนไทย เช่น พืช สัตว์

3. ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจความหมายของสำนวนที่เกี่ยวข้องกับกล้วย ได้แก่ เรื่องกล้วย ๆ , ปอกกล้วยเข้าปาก, หมาเห่าใบตองแห้ง, โคนกล้วยอย่าไว้หน่อ, เด็ดปลีอย่าไว้ใย

4. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถอธิบายความหมายของสำนวนไทยที่เกี่ยวข้องกับกล้วยและสามารถยกตัวอย่างเหตุการณ์ที่ตรงกับสำนวนที่เรียนได้
2. เพื่อให้ผู้เรียนอธิบายคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับสำนวนไทยเกี่ยวกับกล้วยได้
3. เพื่อให้ผู้เรียนนำคำศัพท์เกี่ยวกับกล้วยมาแต่งประโยคได้

4. เนื้อหาสาระ

1. บทอ่านเรื่อง “กล้วยกับสำนวนไทย”
2. คำศัพท์ใหม่และความหมายจากบทอ่าน
3. บทอ่านเสริมความรู้เรื่อง “ทำไมต้องกล้วยในงานแต่งงาน”

5. กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

ผู้สอนให้ผู้เรียนวิเคราะห์สำนวนไทย เรื่องกล้วย ๆ โดยให้ผู้เรียนแต่ละคนอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นพร้อมกับยกตัวอย่างสถานการณ์ที่ตรงกับสำนวนเรื่องกล้วย ๆ และคิดว่าในภาษาจีนมีสำนวนที่มีความหมายคล้ายกันหรือไม่

ขั้นสอน

1. ผู้สอนอธิบายความหมายของสำนวนที่เกี่ยวข้องกับกล้วย
2. ผู้สอนให้ผู้เรียนฝึกอ่านบทอ่านเรื่อง “กล้วยกับสำนวนไทย” โดยให้ผู้เรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 3 คน เพื่ออ่านบทอ่านกลุ่มละ 1 ย่อหน้า โดยผู้สอนสอบถามความเข้าใจของผู้เรียน และอธิบายความหมายของคำศัพท์ยาก
3. ผู้สอนสอบถามความเข้าใจของผู้เรียนเมื่อหนึ่งย่อหน้า พร้อมทั้งอธิบายความหมายของคำศัพท์
4. เมื่ออ่านบทอ่านจบ ผู้สอนและผู้เรียนช่วยกันสรุปความรู้
5. ผู้สอนแบ่งผู้เรียนเป็น 3 กลุ่ม ให้ผู้เรียนอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับกล้วยกับสมุนไพรไทย

6. สื่อการเรียนรู้การสอน

4. แบบเรียนภาษาไทยเชิงวัฒนธรรม เรื่อง “กล้วยกับวิถีชีวิตไทย” สำหรับผู้เรียนชาวต่างประเทศ
5. ภาพประกอบในแบบเรียน
6. แบบทดสอบท้ายบท

7. การวัดและประเมินผล

1. สังเกตการณ์สนทนาและการตอบคำถาม
2. สังเกตหาร่วมกิจกรรมในชั้นเรียน
3. การทำแบบทดสอบ

แบบทดสอบหลังเรียน

เรื่อง “กล้วยกับวิถีชีวิตไทย”

จงเลือกคำตอบที่ถูกต้อง โดยทำเครื่องหมาย (X) ทับตัวเลือก

1. ดอกของกล้วยเรียกว่าอะไร

ก. ใบตอง	ข. ก้านกล้วย
ค. หัวปลี	ง. หยวกกล้วย
2. คนไทยใช้ส่วนใดของกล้วยมาทำเป็นอาหารสัตว์

ก. ก้านกล้วย	ข. หน่อกล้วย
ค. กาบกล้วย	ง. เปลือกกล้วย
3. คนไทยนิยมนำกล้วยพันธุ์ใดมาบดให้ละเอียดเพื่อให้เด็กอ่อนรับประทานควบคู่กับนมแม่

ก. กล้วยตานี	ข. กล้วยไข่
ค. กล้วยหอม	ง. กล้วยน้ำว้า
4. ส่วนใดของกล้วยช่วยรักษาอาการท้องเสียและแผลในกระเพาะ

ก. กล้วยดิบ	ข. ใบตอง
ค. กล้วยสุก	ง. ก้านกล้วย
5. ข้อใดกล่าวถูกต้อง

ก. ก้านกล้วยนำมาประดิษฐ์เป็นของเล่นได้	ข. กาบกล้วยช่วยทำให้ขับถ่ายง่าย
ค. เปลือกกล้วยสามารถนำมาใช้ห่ออาหารและขนมได้	ง. กล้วยดิบช่วยกระตุ้นน้ำนม
6. กล้วยพันธุ์ใดที่คนไทยนิยมปลูกไว้ในบริเวณบ้าน

ก. กล้วยตานี	ข. กล้วยไข่
ค. กล้วยหอม	ง. กล้วยน้ำว้า
7. อาหารภาคเหนือไม่นิยมใส่น้ำตาล แต่ใช้ความหวานจากสิ่งใดแทน

ก. เนื้อปลาและผัก	ข. กะทิและอ้อย
ค. มะละกอและกล้วย	ง. อ้อยและขมิ้น
8. อาหารในข้อใดช่วยกระตุ้นน้ำนมสำหรับผู้หญิงที่ต้องให้นมบุตร

ก. แกงกล้วยดิบใส่หมู	ข. ยำหัวปลี
ค. กล้วยน้ำว้าสุก	ง. กล้วยบวชชี
9. หากไม่ต้องการให้กล้วยดิบที่ฝานเป็นชิ้นบาง ๆ มีสีดำควรแช่อะไร

- ก. แขน้ำผึ้ง ข. แขน้ำแข็ง

ค. แขน้ำเชื่อม ง. แขน้ำเกลือ

10. กล้วยชนิดใดที่นำมารับประทานกับกระยาสารเพื่อตัดความหวาน

ก. กล้วยไข่ ข. กล้วยน้ำว่า

ค. กล้วยหอม ง. กล้วยเล็บมือนาง

11. เพราะเหตุใดจึงไม่นิยมกินผลกล้วยตานี

ก. กล้วยตานีมีผลเปรี้ยว ข. กล้วยตานีสุกยาก

ค. กล้วยตานีมีเมล็ดมาก ง. กล้วยตานีไม่อร่อย

12. กล้วยชนิดใดนิยมทำเป็นของขวัญ เช่น กล้วยบวชี่ ข้าวต้มมัด กล้วยเชื่อม

ก. กล้วยตานี ข. กล้วยหอม

ค. กล้วยเล็บมือนาง ง. กล้วยน้ำว่า

13. สมุนไพรคืออะไร

ก. สิ่งที่ใช้รักษาอาการเจ็บป่วยซึ่งได้จากธรรมชาติและสารเคมี

ข. ยารักษาโรคที่เกิดจากความก้าวหน้าทางการแพทย์

ค. สิ่งที่รับประทานเข้าไปเพื่อบำรุงร่างกายซึ่งได้จากสารเคมี

ง. สิ่งที่ใช้รักษาอาการเจ็บป่วยซึ่งได้จากธรรมชาติ

14. ส่วนใดของกล้วยช่วยแก้อาการเมาค้าง

ก. ผงกล้วยดิบ ข. รากกล้วย

ค. ยางกล้วย ง. ผลกล้วยสุก

15. ข้อใดคือสรรพคุณของผลกล้วยสุก

ก. ช่วยทำให้ขับถ่ายได้ง่าย ข. ช่วยสมานแผลสด

ค. ช่วยลดอาการบวมของฝี ง. ช่วยลดอาการคัน

16. ข้อใดคือสรรพคุณของผลกล้วยดิบ

ก. ช่วยรักษาอาการเมาค้าง ข. ช่วยรักษาแผลสด

ค. ช่วยแก้อาการท้องผูก ง. ช่วยรักษาอาการท้องเสีย

17. ส่วนใดของกล้วยช่วยรักษาอาการร้อนใน

ก. เปลือกกล้วย

ข. รากกล้วย

ค. ยางกล้วย

ง. ผลกล้วยสุก

18. คนไทยใช้ส่วนใดของกล้วยมาอังไฟให้นิ่มแล้วนำมาประคบบริเวณที่ปวดเมื่อยหรือเคล็ดขัดยอก

ก. ใบตองอ่อนและรากกล้วย

ข. ใบตองอ่อนและเปลือกกล้วย

ค. เปลือกกล้วยและหัวปลี

ง. เปลือกกล้วยและก้านใบตอง

19. กล้วยพันธุ์ใดในจังหวัดกำแพงเพชรเป็นกล้วยที่มีชื่อเสียง

ก. กล้วยน้ำว้า

ข. กล้วยเล็บมือนาง

ค. กล้วยหอม

ง. กล้วยไข่

20. การทำบุญในงานประเพณีวันสารทเดือนสิบจัดขึ้นเพื่ออะไร

ก. เพื่อฉลองหลังจากออกจากพรรษา

ข. เพื่ออุทิศส่วนกุศลให้กับบรรพบุรุษ

บุรุษ

ค. เพื่อเป็นการรวมตัวกันของคนในท้องถิ่น

ง. เพื่อเอาของที่ตนเองมีมาแจกให้กับ

เพื่อนบ้าน

21. ประเพณีลอยกระทงจัดขึ้นเพื่อขอขมาและขอขบคุณใคร

ก. พระแม่โพสพ

ข. พระแม่คงคา

ค. พระแม่ธรณี

ง. นางตานี

22. ใบตองที่นำมาพับกระถางนิยมพับเป็นรูปดอกไม้ชนิดใด

ก. ดอกกุหลาบ

ข. ดอกบัว

ค. ดอกกล้วย

ง. ดอกมะลิ

23. คนไทยจะนำหยวกกล้วยที่ช่างแทงหยวกทำไปตกแต่งในงานใด

ก. งานทำบุญขึ้นบ้านใหม่

ข. งานบวช

ค. งานศพ

ง. งานลอยกระทง

24. เพราะเหตุใดการแทงหยวกจะต้องทำล่วงหน้าก่อนงานเพียงแค่ 1 วัน

- ก. เพราะการแทงหยวกง่ายจึงไม่ต้องใช้เวลาในงานทำมาก
- ข. เพราะต้องการให้หยวกกล้วยนั้นดูสด ไม่เหี่ยว
- ค. เพราะช่างแทงหยวกยุ่งจึงมีเวลาในการทำน้อย
- ง. เพราะหยวกกล้วยที่นำมาใช้หายาก

25. สำนวนในข้อใดมีความหมายเหมือนกับสำนวนที่กล่าวว่า “เรื่องกล้วย ๆ”

- ก. ง่ายเหมือนปอกกล้วยเข้าปาก
- ข. ชิงสุกก่อนห่าม
- ค. หมาเห่าใบตองแห้ง
- ง. ขาวเหมือนหยวกกล้วย

26. ในปัจจุบันคนไทยหันมาเปิดร้านกาแฟ ไม่ว่าจะไปที่ไหนก็มีร้านกาแฟเต็มไปหมด ตรงกับสำนวนใด

- ก. ดิ้นเป็นกล้วยน้ำว้า
- ข. เด็ดปลีไม่เหลือใย
- ค. ดินพอกหางหมู
- ง. เห็นช้างขี้ขี้ตามช้าง

27. ข้อใดมีความหมายตรงกับ “หมาเห่าใบตองแห้ง”

- ก. ไม่เก่งจริง ไม่กล้าจริง
- ข. เสียดัง
- ค. มีความสามารถ
- ง. ไม่มีแข็งแรง

28. คนไทยมักเปรียบเทียบคนมีฝีมือมาก ๆ กับส่วนใดของกล้วย

- ก. ก้านกล้วย
- ข. เปลือกกล้วย
- ค. ต้นกล้วย
- ง. หยวกกล้วย

29. สำนวนในข้อใดมีความหมายว่า ถ้าจะกำจัดศัตรูจะต้องกำจัดให้หมดไป ไม่ให้เหลือเอาไว้

- ก. ตัดหางปล่อยวัด
- ข. ตัดญาติขาดมิตร
- ค. โคนกล้วยอย่าไว้หน่อ
- ง. ตัดเป็นตัดตาย

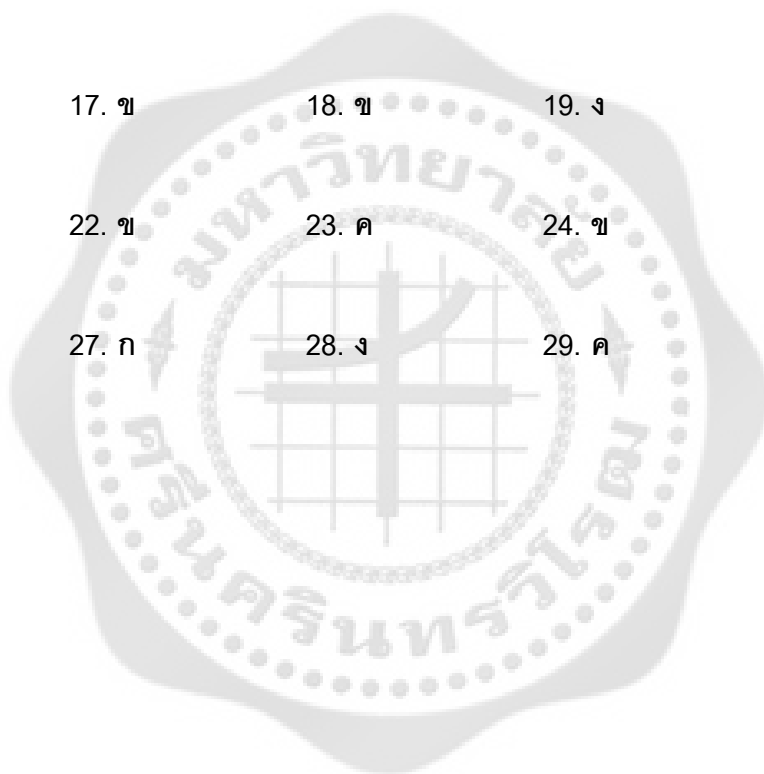
30. สำนวนในข้อใดมีความหมายไม่เกี่ยวข้องกัน เลิกคบหากัน ตัดความสัมพันธ์ที่มีต่อกัน

- ก. เด็ดปลีไม่ไผ่ใย
- ข. ชีช้างจับตักแตน
- ค. ตัดไฟต้นลม
- ง. ตัดช่องน้อยแต่พอดัว

เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน

แบบทดสอบหลังเรียน

1. ค	2. ค	3. ง	4. ก	5. ก
6. ง	7. ก	8. ข	9. ง	10. ก
11. ค	12. ง	13. ง	14. ข	15. ก
16. ง	17. ข	18. ข	19. ง	20. ข
21. ข	22. ข	23. ค	24. ข	25. ก
26. ก	27. ก	28. ง	29. ค	30. ก

ภาคผนวก ง แบบเรียนภาษาไทยเชิงวัฒนธรรม เรื่อง “กล้วยกับวิถีชีวิตไทย” สำหรับผู้เรียน
ชาวต่างประเทศ
แบบเรียนภาษาไทยเชิงวัฒนธรรม เรื่อง “กล้วยกับวิถีชีวิตไทย” สำหรับผู้เรียนชาว
ต่างประเทศ

แบบเรียนภาษาไทยเชิงวัฒนธรรม

เรื่อง “กล้วยกับวิถีชีวิตไทย”

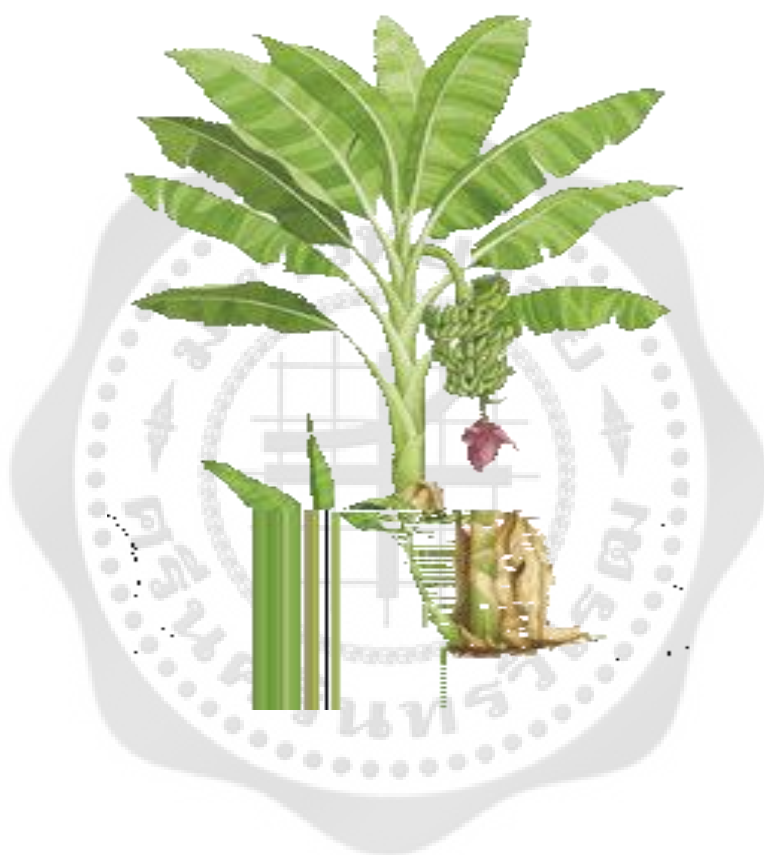
สำหรับผู้เรียนชาวต่างประเทศ

วิยะดา เมืองโคตร

บทที่ 1

กล้วยกับวิถีชีวิตไทย

จุดประสงค์การเรียนรู้

4. เพื่อให้ผู้เรียนอธิบายความสำคัญและประโยชน์ของกล้วยกับวิถีชีวิตไทยได้
5. เพื่อให้ผู้เรียนอธิบายคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับกล้วยและวิถีชีวิตไทยได้
6. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถใช้คำถามและคำตอบเพื่อแสดงความคิดเห็นได้

บทที่ 1

กล้วยกับวิถีชีวิตไทย

สังคมไทยเป็นสังคมเกษตรกรรม คนไทยส่วนใหญ่จึงประกอบอาชีพเกษตรกรรม ทำนา ทำสวนและทำไร่เป็นหลัก ประเทศไทยมีความอุดมสมบูรณ์ มีพืชพันธุ์ธัญญาหารบริบูรณ์ทั้งบนพื้นดินและในน้ำ ดังสำนวนไทยที่กล่าวว่า “ในน้ำมีปลา ในนามีข้าว” คนไทยหลายคนนิยมปลูกพืชที่กินได้ไว้ในบริเวณบ้าน เช่น กล้วย เพราะกล้วยปลูกง่าย ขึ้นง่าย โตเร็ว และใช้ประโยชน์ได้ทุกส่วน ไม่ว่าจะเป็นต้น ดอก ใบ และผล ทำให้กล้วยมีบทบาทและเกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตของคนไทยตั้งแต่เกิดจนตาย

กล้วยที่คนไทยนิยมปลูกมีหลายชนิด เช่น กล้วยน้ำว้า กล้วยหอม กล้วยตานี กล้วยไข่ กล้วยเล็บมือนาง ฯลฯ กล้วยแต่ละชนิดมีรสชาติ ลักษณะ และการนำไปใช้งานแตกต่างกันไป กล้วยที่นิยมปลูกกันเกือบทุกภาคคือกล้วยน้ำว้า เพราะกล้วยน้ำว้าปลูกง่าย ไม่ต้องดูแล หัวปลีหรือดอกกล้วยนำมากินได้ ใบตองหรือใบกล้วยนำไปห่ออาหาร ห่อ

ขนม กากกล้วยใช้เลี้ยงสัตว์ เช่น หมู ผลดิบใช้ทำอาหาร ส่วนผลสุกนิยมกินเป็นผลไม้

กล้วยน้ำว้าไม่มีเส้น ย่อยง่าย และมีคุณค่าทางโภชนาการ ดังนั้นในครอบครัวคนไทยจึงนิยมกล้วยน้ำว้าสุกมาขูดเอาแต่เนื้อแล้วบดให้ละเอียดให้เด็กก่อนอายุ 6 เดือนกินเป็นอาหารเสริมควบคู่กับนมแม่ นอกจากนี้กล้วยดิบยังนำมาทำอาหารคาวได้ เช่น ผัด แกง โดยหั่นเป็นชิ้นเล็ก ๆ พอดีคำใส่กับเนื้อสัตว์ต่าง ๆ เช่น หมู ไก่ ปลา เนื้อ กล้วยห่ามและกล้วยสุกก็นำมาทำของหวาน ได้แก่ กล้วยเชื่อม กล้วยบวชชี กล้วยตาก หัวปลีนำมาทำอาหารคาว เช่น แกง ห่อหมก ต้มยำ หรือนำมาใส่กับเนื้อสัตว์ อาหารบางชนิด เช่น แกงเลียงหัวปลี คนไทยเชื่อว่า กล้วยบวชชี เพราะช่วยกระตุ้นน้ำนม บางคนก็กินหัวปลีเป็นเครื่องเคียงกับอาหารชนิดอื่นได้

นอกจากจะนำกล้วยมาทำอาหารและของหวานแล้ว ส่วนต่าง ๆ ของกล้วยยังใช้ประโยชน์ได้อีกด้วย เช่น ใบตองใช้เป็นภาชนะใส่อาหาร ห่อขนม ห่ออาหาร นำมาประดิษฐ์เป็นกระทง บายศรี สำหรับใช้ในพิธีกรรมทางศาสนาและประเพณีของไทย เช่น กระทงใส่ดอกไม้ บายศรีทำขวัญข้าว หรือกระทงสำหรับวันลอยกระทง หลังจากตัดใบตองไปใช้แล้ว ก้านกล้วยก็ยังนำมาประดิษฐ์เป็นของเล่นให้กับเด็ก ๆ ได้ด้วย เช่น ปืนก้านกล้วย ม้าก้านกล้วย

ด้วยภูมิปัญญาของแพทย์แผนไทย มีการนำกล้วยมาใช้รักษาอาการเจ็บไข้ได้ป่วย เพราะกล้วยมีสรรพคุณทางยาใช้ในการรักษาโรค เช่น กล้วยดิบช่วยรักษาแผลในกระเพาะและอาการท้องเสีย กล้วยน้ำว้าสุกช่วยแก้อาการท้องผูกและช่วยให้ขับถ่ายง่าย เปลือกกล้วยช่วยทำให้แผลสดหายเร็ว ส่วนรากกล้วยก็ช่วยรักษาอาการแผลไฟไหม้ เป็นต้น

ตามความเชื่อของคนโบราณ กล้วยมีความหมายดี เป็นสิริมงคล แสดงถึงความเจริญรุ่งเรือง และความอุดมสมบูรณ์ คนไทยจึงเชื่อว่า ในงานมงคลจะต้องมีกล้วยเป็นส่วนประกอบสำคัญ เช่น งานแต่งงาน งานขึ้นบ้านใหม่ เพราะจะทำให้ชีวิตดีเหมือนกับความหมายของกล้วย นอกจากนี้ยังเกิดสำนวนต่าง ๆ ที่เกิดจากความหมายและลักษณะของกล้วยอีกด้วย ซึ่งเป็นสำนวนไทยที่คนไทยทุกยุคทุกสมัยรู้จักและคุ้นเคยกันเป็นอย่างดี เช่น ง่ายเหมือนปอกกล้วยเข้าปาก เรืองกล้วย ๆ

สิ่งเหล่านี้มีการถ่ายทอดจากคนรุ่นหนึ่งไปสู่คนอีกรุ่นหนึ่ง และยังคงอยู่มาจนถึงปัจจุบัน แสดงให้เห็นว่ากล้วยมีความสำคัญและเกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตของคนไทยมานาน อีกทั้งยังสะท้อนให้เห็นความคิด ความเชื่อ ภูมิปัญญาของคนไทย และความใกล้ชิดของคนไทยกับธรรมชาติอีกด้วย

ปรับปรุงจาก :

จงกลนี เจริญโสภารัตน และเกตุอร ทองเครือ. (2545). อาหารจากกล้วย. กรุงเทพฯ : กรมส่งเสริมการเกษตร.

นนทดี ผลินธก. (2 พฤษภาคม 2554). กล้วย : สรรพคุณของกล้วยกับการรักษาโรค. (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อ 1 มิถุนายน 2559, จาก

<http://www.thaikasetsart.com/%E0%B8%81%E0%B8%A5%E0%B9%89%E0%B8%A7%E0%B8%A2%E0%B8%AA%E0%B8%A3%E0%B8%A3%E0%B8%9E%E0%B8%84%E0%B8%B8%E0%B8%93%E0%B8%82%E0%B8%AD%E0%B8%87%E0%B8%81%E0%B8%A5%E0%B9%89%E0%B8%A7%E0%B8%A2%E0%B8%81%E0%B8%B1/>.

เบญจมาศ ศิลาชัย. (2548). กล้วย. โครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน โดยพระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว 30, กรุงเทพฯ :

ใบตอง วิธีชีวิตแบบไทย ไทย. (7 กรกฎาคม 2556). (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อ 30 พฤษภาคม 2559, จาก <http://www.oknation.net/blog/buddhamongkonhatainares/2013/07/07/entry-1>

มะขามเปียก. (23 พฤษภาคม 2556). เมนูกล้วย อาหารเสริมของลูกเบบี๋ (modernmom). (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อ 1 มิถุนายน 2559, จาก <http://baby.kapook.com/view63091.html>.

วิชัย เทียนถาวร. (22 ตุลาคม 2557). "กล้วย" พืชประโยชน์สารพัดนึก แต่หากบริโภคไม่คิด มีสิทธิ์ถึง "ตาย". (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อ 30 พฤษภาคม 2559, จาก

http://www.matichon.co.th/news_detail.php?newsid=1413944793.

ใบตอง วิธีชีวิตแบบไทย ไทย

คำศัพท์น่ารู้

คำศัพท์	ความหมาย
กระตุ้น	(V.) to urge, to encourage ก. ใช้มือหรือสิ่งใด ๆ ทำให้รู้ตัว หรือทำให้เกิดความรู้สึกอยากทำ
ขูด	(V.) to scrape ก. เอาของมีคมครูดกับสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้เป็นทางยาว
ควบคู่	(V.) to go together ก. ทำไปพร้อม ๆ กัน หรือทำไปด้วยกัน
คุณค่าทางโภชนาการ	(N.) nutritive value น. มีสารอาหารที่เป็นประโยชน์
เครื่องเคียง	(N.) side dishes น. ของเคียง, ของกินที่เอามาตั้งเทียบข้างเพื่อกินกับอาหารบางชนิด
งานมงคล	(N.) auspicious ceremony น. งานหรือพิธีกรรมที่ดี
ถ่ายทอด	(V.) broadcast, transmit, relay ก. นำเรื่องที่รู้ไปเล่าต่อหรือบอกต่อ
บด	(V.) to grind, crush, pulverize, roll ก. ทำให้แหลก, ทำให้เป็นผง
ประดิษฐ์	(V.) to craft ก. ตั้งขึ้น, จัดทำขึ้น, คิดทำขึ้น, สร้างขึ้น, แต่งขึ้น
ประเพณี	(N.) tradition น. สิ่งที่ยึดถือประพฤติปฏิบัติสืบ ๆ กันมาจนเป็นแบบแผน
พิธีกรรม	(N.) rite, ceremony น. การบูชา, แบบอย่างหรือแบบแผนต่าง ๆ ที่ปฏิบัติในทางศาสนา

ภูมิปัญญา	(N.) intellect น. พื้นความรู้ความสามารถ
ย่อย	(V.) to digest ก. ทำจากชิ้นใหญ่ให้เป็นชิ้นเล็ก
วันลอยกระทง	(N.) Loy Krathong Day น. วันสำคัญวันหนึ่งของชาวไทย ตรงกับวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 12 เป็นวันที่พระจันทร์เต็มดวง มักจะอยู่ในเดือนพฤศจิกายน
สรรพคุณ	(N.) Properties น. คุณสมบัติของสิ่งที่เป็นยา โดยรวมหมายถึงคุณสมบัติ
สะท้อน	(V.) to reflect ก. วกกลับ, ย้อนกลับ
สิริมงคล	(N.) luck, fortune, fate น. สิ่งดีงาม
เสี้ยน	(N.) splinter น. เนื้อไม้ที่แตกเป็นเส้นเล็ก ๆ ปลายแหลมอย่างหนาม
ห่อ	(V.) to wrap ก. พันหรือหุ้มสิ่งของด้วยใบไม้หรือกระดาษ
หั่น	(V.) to cut, to slice ก. เอาของวางลงบนที่รองรับ แล้วตัดให้เป็นชิ้นเล็ก ๆ
อาหารเสริม	(N.) supplementary food น. อาหารที่เกิดเพิ่มเติมจากอาหารหลักในแต่ละมื้อ
อุดมสมบูรณ์	(Adv.) abundant, plentiful, rich, prosperous ว. มาก, มากมาย, ดก, บริบูรณ์

เรื่องน่ารู้ ประโยชน์ของกล้วย

กล้วยเป็นพืชที่คนไทยรู้จักกันมานาน และถือได้ว่าเป็นพืชที่ผูกพันกับวิถีชีวิตคนไทยตั้งแต่สมัยก่อนจนถึงปัจจุบัน เนื่องจากกล้วยเป็นพืชที่ปลูกง่าย โตง่าย ให้ผลเร็ว และเหมาะสมกับสภาพอากาศของเมืองไทยคือร้อนชื้น อีกทั้งเป็นพืชที่สามารถใช้ประโยชน์ได้แทบทุกส่วน ไม่ว่าจะเป็นใบ ก้าน ดอก ผล ลำต้น หรือแม้แต่ราก ด้วยเหตุนี้คนไทยจึงนิยมปลูกกล้วยไว้ในบริเวณบ้าน

ใบตองหรือใบกล้วย คนไทยนิยมนำใบตองมาห่ออาหาร ทำงานประดิษฐ์ เช่น ทำกระทง ทำบายศรี แล้วก็นำมาใช้แทนผ้ารองรีดผ้าด้วย เพราะใบตองมีสารประเภทขี้ผึ้งที่มีคุณสมบัติไม่ทำให้ติดผ้า

ก้านกล้วย หลังจากที่ได้ตัดเอาแต่ใบ ก้านก็ยังสามารถนำมาเป็นของเล่นได้ เช่น ม้าก้านกล้วย ปืนก้านกล้วย

หัวปลีหรือดอกกล้วย นิยมกินแทนผัก เช่น กินกับผัดไทย กินสด ๆ เป็นเครื่องเคียงกับน้ำพริก หรือบางบ้านก็นิยมนำมาปรุงอาหาร

ผลกล้วย สามารถกินได้ทั้งดิบและสุก โดยกล้วยดิบกินเป็นเครื่องเคียงกับน้ำพริก นำมาปรุงอาหาร ส่วนกล้วยสุกกินเป็นผลไม้ หรือจะนำมาทำเป็นของหวานก็ได้ เช่น กล้วยบวชชี กล้วยเชื่อม ขนมหกล้วย กล้วยอบน้ำผึ้ง กล้วยตาก เป็นต้น

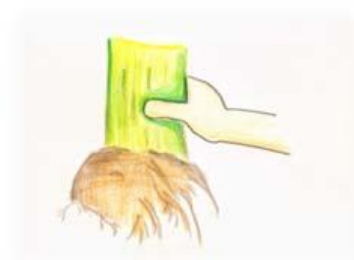

กาบกล้วยหรือลำต้นเทียม ใช้เป็นอาหารสัตว์ หรือนำลำต้นมาหั่นเป็นแว่น ๆ แล้วใช้เป็นฐานในกระทง

รากกล้วย มีสรรพคุณในการรักษาฝี แก้ปวดฟัน

แก้ร้อนใน ปวดหัว แผลไฟไหม้ ปัสสาวะขัด และอาการเมาค้าง

นอกกล้วย นำมาทำเป็นปุ๋ยจุลินทรีย์หน่อกล้วย โดยจะนำหน่อกล้วย
ที่หรือสับหยาบ ๆ ผสมกับกากน้ำตาลให้เข้ากัน หมักทิ้งไว้ 20 วัน กรองเอา
แต่น้ำ แล้วนำไปฉีดต้นไม้เพื่อเร่งการเจริญเติบโตของต้นไม้

นอกจากส่วนของประกอบของกล้วยจะมีประโยชน์แล้ว การปลูกกล้วยยังช่วยปรับปรุงดิน เพราะ
กล้วยจะช่วยอุ้มน้ำทำให้ดินมีความชุ่มชื้น และทำให้ดินกลับมามีความอุดมสมบูรณ์อีกครั้ง

ปรับปรุงจาก :

เรื่องกล้วย ๆ. (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อ 31 พฤษภาคม 2559. จาก

<https://bananas51.wordpress.com>.

ศุภิสรา สิงหาณพพงศ์. (27 มกราคม 2556). เรื่องกล้วย ๆ. (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อ 1

มิถุนายน 2559, จาก http://bananabanastory.blogspot.com/2013/01/blog-post_405.html.

ส่วนประกอบต่างๆ ของต้นกล้วย

คำถามท้ายบท

ส่วนที่ 1 จงนำคำศัพท์ที่กำหนดให้เติมลงในช่องว่างให้สัมพันธ์กับรูปภาพ

ใบตอง

หัวปลี

กระทง

ม้าก้านกล้วย

หั่น

1.

2.

3.

4.

5.

ส่วนที่ 2 จงทำเครื่องหมายถูก (✓) หน้าข้อความที่ถูกต้องและทำเครื่องหมายผิด (✕)

หน้าข้อความที่ผิด

- _____ 1. คนไทยนิยมปลูกกล้วยน้ำว้าในบริเวณบ้าน
- _____ 2. คนไทยนิยมปลูกกล้วยน้ำว้า เพราะปลูกง่าย ไม่ต้องดูแลมาก และสามารถใช้เป็นทั้งผลไม้และอาหารได้
- _____ 3. คนไทยนำกล้วยน้ำว้าดิบมาบดให้เด็กรับประทานเป็นอาหารเสริมควบคู่กับนมแม่
- _____ 4. ผู้หญิงที่ให้นมบุตรควรทานหัวปลีเพื่อช่วยกระตุ้นน้ำนม
- _____ 5. ใบตองหรือใบกล้วยสามารถนำมาห่ออาหารหรือขนมได้
- _____ 6. ผลกล้วยสุกเท่านั้นที่มีสรรพคุณในการรักษาโรค
- _____ 7. ผลกล้วยสุกมีสรรพคุณช่วยรักษาอาการท้องผูกและช่วยเรื่องการขับถ่าย
- _____ 8. รากกล้วยช่วยทำให้แผลสดหายเร็วขึ้น
- _____ 9. คนไทยนำก้านกล้วยมาประดิษฐ์เป็นของเล่น เช่น ม้าก้านกล้วย ปืนก้านกล้วย
- _____ 10. คนไทยเชื่อว่า เวลาขึ้นบ้านใหม่ ถ้าปลูกกล้วยทำให้ชีวิตเจริญรุ่งเรือง มีความสงบร่มเย็น

ส่วนที่ 3 จงแต่งประโยคจากคำศัพท์ที่กำหนดให้

1. กระตุ้น

2. ประดิษฐ์

3. สรรพคุณ

4. รักษา

5. ควบคู่

ส่วนที่ 1

1.

ม้าก้านกล้วย

2.

กระทง

3.

ใบตอง

4.

หัวปลี

5.

หั่น

ส่วนที่ 2

1. ✗	2. ✓	3. ✗	4. ✓
5. ✓	6. ✗	7. ✓	8. ✗
9. ✓	10. ✓		

ส่วนที่ 3 ผู้สอนพิจารณาความถูกต้องของการแต่งประโยคจากโครงสร้างทางภาษาและการสื่อ

ความหมาย ตัวอย่าง เช่น

1. กระตุ้น

เจ้าของห้างสรรพสินค้ากระตุ้นให้ประชาชนใช้จ่ายด้วยการลดราคาสินค้า

2. ประดิษฐ์

เด็ก ๆ ประดิษฐ์ของเล่นจากกระป๋องน้ำอัดลม

3. สรรพคุณ

กระเทียมมีสรรพคุณป้องกันโรคหวัดและโรคหัวใจ

4. รักษา

หมอรักษาคณไช้

5. ควบคุม

มะลิเรียนหนังสือควบคู่กับทำงานที่ร้านสะดวกซื้อ

บทที่ 2

กล้วยกับอาหารไทย

จุดประสงค์การเรียนรู้

6. เพื่อให้ผู้เรียนอธิบายความสำคัญและประโยชน์ของกล้วยในการทำอาหารคาวและอาหารหวาน
7. เพื่อให้ผู้เรียนอธิบายคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับอาหารคาวและอาหารหวานที่ทำจากกล้วยได้
8. เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจความหมายของคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับกล้วย และสามารถนำคำศัพท์ที่เรียนมาแต่งประโยคได้

บทที่ 2

กล้วยกับอาหารไทย

ประเทศไทยมีอาหารการกินอุดมสมบูรณ์ทั้งบนพื้นดินและในน้ำ และอาหารการกินเป็นปัจจัยสำคัญในการดำรงชีวิต คนไทยในแต่ละภาคจึงนำพืชพันธุ์ต่าง ๆ ที่อยู่ในท้องถิ่นของตนมาทำเป็นอาหารทั้งคาวและหวาน จนเกิดเป็นอาหารประจำท้องถิ่นขึ้น ซึ่งอาหารแต่ละท้องถิ่นก็จะมีลักษณะเฉพาะ

ในแต่ละภาคของประเทศไทย จะมีอาหารประจำท้องถิ่นที่แตกต่างกันทั้งด้านรสชาติและการปรุงรส ได้แก่ อาหารภาคใต้จะเผ็ดร้อน และนิยมใส่ขมิ้น อาหารภาคกลางไม่เน้นรสใดรสนึง มีรสกลมกล่อม อาหารภาคเหนือไม่นิยมรสเปรี้ยว และไม่ใส่น้ำตาล แต่จะให้ความหวานจากผัก จากปลาแทน ส่วนอาหารภาคอีสานจะเค็ม เผ็ด และเปรี้ยว

กล้วยเป็นพืชที่ปลูกกันเกือบทุกภาค ดังนั้นแต่ละภาคจะมีอาหารที่ทำจากกล้วยและมีวิธีทำคล้าย ๆ กัน แต่รสชาติจะแตกต่างกันไปตามท้องถิ่น อาหารที่คนไทยนิยมทำกันคือ แกงกล้วยดิบ เวลาทำจะปอกเปลือกกล้วยแล้วหั่นเป็นชิ้นบาง ๆ แช่น้ำเกลือ เพื่อให้ยางกล้วยหมดและทำให้กล้วยไม่ดำ นิยมใช้กล้วยน้ำว้า เพราะหาง่าย ปลูกกันเกือบทุกบ้าน และไม่มีเมล็ดเหมือนกับกล้วยตานี หลังจากนั้นใช้เครื่องแกรให้ละเอียด ผัดเครื่องแกรกับกะทิให้หอม ใส่น้ำลงไป พอเดือดให้ใส่เนื้อสัตว์ลงไป เมื่อเนื้อสัตว์สุกใส่กล้วยดิบลงไป ต้มจนสุกแล้วปรุงรสตามต้องการ บางคนอาจใช้ห้วปลีแทนกล้วยดิบก็ได้ จะเรียกว่าแกรห้วปลี บางคนก็นำห้วปลีมาทำยำ เวลาทำให้ล้างห้วปลี ผ่าครึ่งแล้วนำไปปิ้งไฟจนเปลือกข้างนอกไหม้เล็กน้อย พักไว้ให้เย็น ลอกเปลือกห้วปลีที่ไหม้ออก ปรุงรสน้ำยำตามต้องการแล้ว

นำหัวปลีที่หั่นแล้วไปคลุกกับเนื้อสัตว์จนเข้ากัน เป็นอาหารที่เหมาะกับคนที่ต้องให้นมบุตร เพราะหัวปลีช่วยกระตุ้นน้ำนมได้ดี

นอกจากกล้วยดิบและหัวปลีจะนำไปทำแกงและยำแล้ว ยังกินสด ๆ เป็นเครื่องเคียงได้ด้วย เช่น หัวปลีกินกับผัดไทย กล้วยดิบที่ยังอ่อน นำมาฝานบาง ๆ ไม่ต้องปอกเปลือก แล้วนำไปแช่น้ำมะนาวหรือน้ำเกลือ เพื่อไม่ให้กล้วยเป็นสีดำ ใช้เป็นผักจิ้มกับน้ำพริก

คนไทยมักจะนำกล้วยดิบมาทำอาหารคาว และนำกล้วยห่ามมาทำขนมหวาน ไม่ว่าจะเป็นกล้วยบวชชี ขนมกล้วย กล้วยปิ้ง กล้วยทับ กล้วยทอด กล้วยเชื่อม ข้าวต้มมัด เป็นต้น กล้วยที่นิยมนำมาทำขนมหวานคือกล้วยน้ำว้า เพราะเป็นพันธุ์ที่ปลูกกันเกือบทุกบ้าน หาได้ง่าย เมื่อสุกจะมีรสหวาน แต่ขนมบางอย่างใช้กล้วยไข่แทนกล้วยน้ำว้าได้ เช่น กล้วยเชื่อมมีทั้งทำจากกล้วยน้ำว้าและกล้วยไข่ เวลาทำให้เลือกกล้วยห่ามปอกเปลือก หั่นเป็นชิ้น แล้วนำไปแช่น้ำปูนใส น้ำปูนใสจะดึงน้ำในกล้วยออกมา ทำให้กล้วยไม่เละ หลังจากนั้นนำกล้วยลงไปเชื่อมในน้ำเชื่อม จนกล้วยสุก ตักใส่จานแล้วราดด้วยหัวกะทิ ถ้าเป็นกล้วยน้ำว้า กล้วยเชื่อมที่ได้จะเป็นสีแดง ส่วนกล้วยสุกกินเป็นผลไม้ ในบางท้องถิ่น เช่น จังหวัดกำแพงเพชร จังหวัดในภาคเหนือของประเทศไทยจะกินกล้วยไข่เป็นเครื่องเคียงกับกระยาสารท เพื่อตัดความหวานและแก้เลี่ยน

ด้วยภูมิปัญญาของคนไทยได้มีการคิดวิธีที่ทำให้เก็บกล้วยเอาไว้กินให้นาน โดยนำกล้วยดิบและกล้วยสุกมาแปรรูปด้วยวิธีการถนอมอาหาร เช่น การตาก การอบ การเชื่อม เป็นต้น กล้วยดิบนำมาทำกล้วยฉาบ โดยฝานกล้วยเป็นชิ้นบาง ๆ และทอดในกระทะที่ใส่น้ำมันท่วม พอสุกก็ตักขึ้นมาและซับน้ำมันด้วยกระดาษฟาง บางคนก็นำกล้วยดิบมาหนึ่งให้สุก ปอกเปลือก หั่นและอบให้แห้ง หลังจากนั้นบดให้ละเอียด แล้วนำมาร่อนผ่านตะแกรงก็จะได้แป้งกล้วยที่เป็นผงละเอียด ไม่จับตัวกัน

เป็นก้อน ใช้ทำขนมกล้วยและบัวลอย หรือนำมาผสมกับแป้งเค้กใช้ทำคุกกี้ก็จะทำให้มีกลิ่นหอมของกล้วย

กล้วยสุกนำมาทำกล้วยตาก ปอกเปลือกแล้วนำไปตากแดดจนกล้วยแห้งเกือบสนิท พลิกกลับด้านอยู่เสมอ นานประมาณ 5 วัน หลังจากนั้นนำมาผัดด้วยมือหรือขูดให้แบน ล้างด้วยน้ำเกลือ นำไปตากแดดอีกครั้งประมาณ 2 วัน แล้วจึงเก็บมาใส่ในภาชนะที่มีฝาปิดสนิท ทิ้งไว้หนึ่งคืนให้น้ำตาลในกล้วยซึมออกมา ทำให้กล้วยดูน่ากินยิ่งขึ้น ปัจจุบันเปลี่ยนจากการตากแดดเป็นการอบแทน นอกจากกล้วยตากแล้วยังมีกล้วยกวน ทอฟฟี่กล้วย วิธีทำคือนำกล้วยสุกงอมมาคลุกกับน้ำตาลและกะทิ แล้วนำไปกวนในกระทะทองเหลือง ใช้ไฟอ่อน ๆ กวนจนสุกเหนียว ปั้นเป็นก้อนกลมหรือสี่เหลี่ยม แล้วนำมาห่อด้วยกระดาษแก้ว

ในปัจจุบันกล้วยเป็นสินค้าส่งออกอย่างหนึ่งของไทย มีทั้งที่เป็นผลไม้และสินค้าแปรรูปจากกล้วยที่เกิดจากภูมิปัญญาของคนไทย เช่น กล้วยเบรคแตก กล้วยอบน้ำผึ้ง เป็นการสร้างรายได้ให้กับเกษตรกรไทย และเป็นการเพิ่มมูลค่าให้กับกล้วย อีกทั้งยังเป็นการสืบสานภูมิปัญญาของคนไทยอีกด้วย

ปรับปรุงจาก :

"กล้วยบวชชี" ทำอย่างไรไม่ให้ดำไม่ให้เละ. (2555). (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อ 2 มิถุนายน 2559, จาก <http://www.oknation.net/blog/yaya2508/2012/10/05/entry-2>.

เพ็ญพิชญา เตียว. (13 เมษายน 2555). แปรรูปกล้วยดิบในสวน สู่ "กรอบเค็ม" ขึ้นขาย ห้างร้าน. (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อ 2 มิถุนายน 2559, จาก <http://www.thairath.co.th/content/252639>

วันดี ณ สงขลา. (2532). อาหารไทย. โครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน โดยพระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว 3, กรุงเทพฯ:

อาหารพื้นบ้านล้านนา. (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อ 2 มิถุนายน 2559, จาก http://library.cmu.ac.th/ntic/lannafood/detail_lannafood.php?id_food=112

อาหารและสมุนไพร กระตุ้นน้ำนม. (1 พฤศจิกายน 2551). หมอชาวบ้าน. (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อ 2 มิถุนายน 2559, จาก <https://www.doctor.or.th/article/detail/5798>.

8 สูตรขนมไทยจากกล้วย เดิมความหวานเบา ๆ ทำง่าย ๆ. (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อ 3 มิถุนายน 2559, จาก <http://cooking.kapook.com/view141923.html>.

คำศัพท์น่ารู้

คำศัพท์	ความหมาย
กระยาสารท	(N.) Thai sweet made of rice, nut, sesame-seeds and sugar น. ขนมทำด้วยถั่วงาและข้าวเม่า ข้าวตอกกวนกับน้ำตาล แต่เดิมนิยมทำเฉพาะในเทศกาลสารท
กลมกล่อม	(Adj.) mellow, full-flavored ว. ที่เข้ากันพอดี (ใช้แกรสหรือเสียง)
ขมิ้น	(N.) turmeric น. เหง้าสีเหลือง ใช้ปรุงอาหาร, ทำยา, ทำผงทาตัว และใช้ย้อมผ้า
โขลก	(V.) to pound ก. ตำให้เข้ากัน หรือให้เหนียวหรือให้ละเอียด
คลุก	(V.) to mix ก. ทำให้เข้ากัน ส่วนใหญ่ใช้กับอาหาร
เค็ม	(Adj.) salted ว. มีรสอย่างเกลือ
เครื่องแกง	(N.) spices, curry paste, curry powder น. สิ่งที่ใช้ในการปรุงแกง มีพริก กะปิ หอม กระเทียม เป็นต้น
เครื่องเคียง	(N.) side dishes น. ของกินที่เอามาตั้งเทียบข้างเพื่อกินร่วมกับอาหารบางชนิด
งานฝีมือ	(N.) craft น. งานที่ทำด้วยมือซึ่งต้องใช้ความละเอียดอย่างมาก
ถนอมอาหาร	(V.) to preserve ก. เก็บผัก ผลไม้ หรือเนื้อสัตว์ไว้ให้อยู่ได้นาน ๆ ด้วยวิธีการบางอย่าง เพื่อกันเสียหรือเสื่อมคุณภาพ
ท้องถิ่น	(N.) region, area น. ที่ซึ่งใดที่หนึ่งโดยเฉพาะ เช่น เวลาท้องถิ่น
แทน	(V.) to replace ก. ไม่มีสิ่งหนึ่งจึงใช้สิ่งหนึ่ง
น้ำเชื่อม	(N.) syrup

	น. น้ำตาลทรายผสมน้ำตาลตั้งไฟจนละลาย ใช้ใส่ขนมหรือใช้ผสมกับแป้งทำขนม
น้ำพริก	(N.) chili sauce น. ชื่ออาหารชนิดหนึ่งใช้เป็นเครื่องจิ้มหรือคลุกข้าวกิน
นิยม	(V.) to like, to admire, to esteem, to be interested ก. ชอบ, ยอมรับนับถือ, ชื่นชมยินดี
ปอก	(V.) to peel, to pare, to shell ก. เอาผิวนอกออก
ปิ้ง	(V.) to toast ก. ทำให้สุกด้วยการวางไว้เหนือไฟ ปกติใช้เวลาน้อยกว่าย่าง
เปรี้ยว	(Adj.) sour ว. รสอย่างหนึ่งอย่างรสมะนาว
เปลือก	(J.) shell, case น. ส่วนที่หุ้มนอกของสิ่งต่าง ๆ เช่น ต้นไม้ ผลไม้
เผ็ด	(Adj.) spicy ว. มีรสอย่างพริก
ฝาน	(V.) to slice ก. ตัด เชื้อน แฉลบให้เป็นแผ่นหรือเป็นชิ้น
พันธุ์	(N.) seeds น. ชนิด ใช้กับสัตว์และต้นไม้
รส, รสชาติ	(N.) taste, flavor น. รส เช่น เปรี้ยว หวาน เค็ม
ห่าม	(Adj.) unripe, half-ripe ว. จวนสุก (ใช้กับผลไม้)

เรื่อนำรู้

ข้าวต้มมัด

ข้าวต้มมัดหรือข้าวต้มมัดเป็นขนมพื้นบ้านไทยที่ใช้กล้วยเป็นส่วนผสมหรือทำเป็นไส้ และเกิดจากภูมิปัญญาชาวบ้าน ข้าวต้มมัดทำด้วยข้าวเหนียวผัดกับกะทิ แล้วห่อด้วยใบตองหรือใบมะพร้าวอ่อน ไส้ได้กล้วย แล้วจึงนำไปนึ่งให้สุก ข้าวต้มมัดมีชื่อเรียกแตกต่างกันไปตามแต่ละท้องถิ่น และวิธีทำ

ข้าวต้มกล้วย เป็นชื่อเรียกข้าวต้มมัดของคนภาคตะวันออกเฉียงเหนือหรือภาคอีสาน โดยจะนำข้าวเหนียวดิบมาปรุงรสด้วยเกลือ ใส่ถั่วลิสงต้มสุกคลุกให้เข้ากัน ใส่ไส้กล้วย แล้วห่อเป็นมัด หลังจากนั้นนำไปต้มให้สุก หรือจะนำข้าวเหนียวมาผัดกับกะทิก่อน ใส่ไส้กล้วย ห่อด้วยใบตอง แล้วจึงนำไปต้มให้สุกก็ได้ ถ้าชอบกินหวานก็นำมาจิ้มน้ำตาล

ข้าวต้มหัวหงอก เป็นชื่อเรียกข้าวต้มมัดของคนภาคเหนือ โดยจะนำข้าวต้มมัดต้มสุกมาหั่นเป็นชิ้น คลุกกับมะพร้าวขูด แล้วโรยด้วยน้ำตาลทราย

ข้าวต้มมัดได้ เป็นขนมโบราณของคนจังหวัดตราด ในภาคตะวันออกของประเทศไทย โดยจะห่อข้าวต้มเป็นมัดให้มีลักษณะเหมือนไต้ที่ใช้จุดไฟ ส่วนไส้ทำจากถั่วทองโขลกกับรากผักชี กระเทียม พริกไทย ใส่หมูและมันหมู ปั่นรอสด้วยเกลือ น้ำ และน้ำตาลทราย ห่อด้วยใบตอง มัดเป็นปล้อง ๆ ประมาณ 4 – 5 ปล้อง แล้วจึงนำไปต้ม เป็นขนมที่ใช้เพื่อเซ่นไหว้บรรพบุรุษในวันตรุษจีนหรือวันสารท

ข้าวต้มมัดของภาคใต้นั้นจะแตกต่างจากภาคอื่น ๆ เพราะข้าวต้มมัดของภาคใต้นั้นจะไม่มีไส้จะนำข้าวเหนียวผัดกับกะทิ ใส่ถั่วขาวแล้วจึงนำไปต้ม มีรสชาติเค็ม หากต้องการรสชาติหวานก็จิ้มกับน้ำตาลทราย จะมีชื่อเรียกตามวัสดุที่ใช้ในการห่อ เช่น ห่อด้วยใบกะพ้อ เรียกห่อต้ม ห่อด้วยใบมะพร้าวแล้วมัดด้วยเชือกเรียกห่อมัด

นอกจากข้าวต้มมัดจะเป็นขนมที่คนไทยในสมัยก่อนนิยมทำรับประทานกันในครอบครัวแล้ว ยังเป็นขนมที่คนไทยนิยมนำไปถวายพระในงานบุญเทศกาลต่าง ๆ โดยเฉพาะวันออกพรรษา จะมีการทำบุญข้าวต้มลูกโยน ซึ่งเกิดจากความเชื่อของพุทธศาสนิกชนที่เชื่อว่า วันออกพรรษาเป็นวันที่พระพุทธเจ้าเสด็จลงจากเทวโลก ผู้คนต่างก็ตั้งใจจะไปทำบุญตักบาตรกับพระพุทธเจ้า และมีคนจำนวนมากไปรอใส่บาตรอย่างเนืองแน่น ทำให้บางคนที่ไม่สามารถเข้าไปใส่บาตรได้ ดังนั้นจึงได้มีคนคิดทำข้าวต้มลูกโยน ซึ่งเป็นข้าวเหนียวผัดกับกะทิและถั่วดำ ห่อด้วยใบมะพร้าว ทิ้งหางยาว แล้วนำไปนั่ง หลังจากตั้งจิตอธิษฐาน ก็จะโยนขนมลูกโยนนั่นใส่บาตรของพระพุทธเจ้า เรียกขนมนี้ว่า ข้าวต้มลูกโยน นับจากนั้นข้าวต้มลูกโยนจึงเป็นสิ่งที่มีและทำสืบทอดกันเรื่อยมาในประเพณีตักบาตรเทโวโรหณะในวันออกพรรษา

เหตุที่คนสมัยก่อนทำบุญด้วยข้าวต้มมัด เพราะมีความเชื่อกันว่า ถ้าทำบุญด้วยข้าวต้มมัดและมีใจบริสุทธิ์ไม่หวังผลตอบแทนจะทำให้ความรักราบรื่นดี และถ้าชายหญิงคู่ใดทำบุญด้วยข้าวต้มมัด ทั้งสองจะได้ครองคู่กันและความรักจะอยู่ยาวนานตลอดกาล เหมือนข้าวต้มมัดที่มัดเข้าด้วยกัน 2 อัน เปรียบเหมือนกับชายหญิง แต่ถ้าทำด้วยใจที่ไม่บริสุทธิ์ก็จะไม่เกิดผลใด ๆ

มีเรื่องเล่าต่อ ๆ กันมาว่า ข้าวต้มมัดเป็นขนมที่พระอินทร์รับประทานกับนางสนมเมื่อตอนที่มีความรักต่อกัน ต่อมาพระอินทร์รู้ว่านางสนมมีชู้ จึงสาปให้ลูกของนางสนมที่เกิดกับชู้ กลายเป็นข้าวต้มมัด เมื่อนางสนมคลอดบุตรก็เป็นข้าวต้มมัด นางสนมจึงแกล้งลูกตนเอง จึงนำมาทิ้งไว้ที่โลก

มนุษย์ วันหนึ่งก็มีตายายคู่หนึ่งเข้ามาในป่าและเจอข้าวต้มมัดที่นางสนมมาทิ้งไว้ ก็เก็บไปแล้วลองทำดู จากนั้นข้าวต้มมัดก็เป็นที่แพร่หลายออกมาอย่างมาก และคนก็นิยมรับประทานกันจนถึงทุกวันนี้

ปรับปรุงจาก:

ขนมไทยที่ชื่อว่าข้าวต้มมัด. (15 มกราคม 2557). (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อ 15 มิถุนายน 2559, จาก <http://vidview-loveyou.blogspot.com>.

ขนมพื้นบ้าน “ข้าวต้มมัด” ภูมิปัญญาไทย. (23 กันยายน 2557). ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 15 มิถุนายน 2559, จาก <http://www.thaihealth.or.th/Content/25839%E0%B8%82%E0%B8%99%E0%B8%A1%E0%B8%9E%E0%B8%B7%E0%B9%89%E0%B8%99%E0%B8%9A%E0%B9%89%E0%B8%B2%E0%B8%99%E0%B8%82%E0%B9%89%E0%B8%B2%E0%B8%A7%E0%B8%95%E0%B9%89%E0%B8%A1%E0%B8%A1%E0%B8%B1%E0%B8%94%E0%B8%A0%E0%B8%B9%E0%B8%A1%E0%B8%B4%E0%B8%9B%E0%B8%B1%E0%B8%8D%E0%B8%8D%E0%B8%B2%E0%B9%84%E0%B8%97%E0%B8%A2.html>.15.

ข้าวต้มมัด...มัดใจใครทั้งสอง. สกุลไทยออนไลน์. (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อ 15 มิถุนายน 2559, จาก <http://yingthai-mag.com/magazine/reader/8855/124>.

ข้าวต้มมัด ส่องวิถีไทยในอดีต. (2555). (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อ 16 มิถุนายน 2559, จาก <http://www.oknation.net/blog/Greenman/23/2012/01/25/entry-1>.

ประเพณีและความเชื่อที่เกี่ยวข้องกับข้าวต้มมัด. (2556). (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อ 16 มิถุนายน 2559, จาก <http://maylady.myreadyweb.com/page-24945.html>.

อรวรรณ นพพรค์. (2542). ขนมไทย. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

คำถามท้ายบท

ส่วนที่ 1 จงทำเครื่องหมายถูก (✓) หน้าข้อความที่ถูกต้องและทำเครื่องหมายผิด (✕) หน้าข้อความที่ผิด

- _____ 1. อาหารภาคใต้มีรสจัดและเผ็ดร้อน
- _____ 2. อาหารภาคกลางจะใส่ผักและปลาแทนน้ำตาล
- _____ 3. อาหารภาคอีสานมีรสเค็ม เผ็ด และ เปรี้ยว
- _____ 4. ผลกล้วยตานีสูกจะมีรสหวานและไม่มีเมล็ด คนไทยจึงมักปลูกไว้เพื่อกินผล
- _____ 5. คนไทยจะใช้ผลกล้วยดิบเท่านั้นมาทำอาหาร
- _____ 6. เวลาทำแกงกล้วยดิบให้ปอกเปลือก หั่นบาง ๆ แล้วนำไปแช่น้ำอุ่น
- _____ 7. การนำกล้วยไปแช่น้ำอุ่นช่วยให้กล้วยไม่ดำและทำให้ยางกล้วยหมด
- _____ 8. แกงหัวปลีเป็นอาหารสำหรับผู้หญิงที่ให้นมบุตร เพราะหัวปลีช่วยกระตุ้นน้ำนม
- _____ 9. คนไทยมักกินกล้วยน้ำว้าดิบกับกระยาสารทแก้เลี่ยน
- _____ 10. การแปรรูปกล้วยทำให้เก็บกล้วยไว้กินได้นานยิ่งขึ้น และเป็นการเพิ่มมูลค่าให้มีราคาแพงขึ้นอีกด้วย

ส่วนที่ 2 จงเลือกคำตอบที่ถูกต้อง โดยทำเครื่องหมาย (✕) ทับตัวเลือก

1. ข้อใดกล่าวถูกต้องเกี่ยวกับรสของอาหารในแต่ละภาค

ก. อาหารภาคกลางมีรสเผ็ด	ข. อาหารภาคใต้รสกลมกล่อม
ค. อาหารภาคเหนือมีรสเค็มและเปรี้ยวจัด	ง. อาหารภาคเหนือไม่นิยมรสเปรี้ยว
2. เพราะเหตุใดจึงไม่นิยมกินผลกล้วยตานี

ข. กล้วยตานีมีผลเปรี้ยว	ข. กล้วยตานีสูกยาก
ค. กล้วยตานีมีเมล็ดมาก	ง. กล้วยตานีไม่อร่อย
3. ข้อใดคือรสของอาหารภาคเหนือ

ก. เผ็ดร้อน	ข. จืด
ค. เปรี้ยวและเค็ม	ง. ใส่ปลาและผักแทนน้ำตาล

4. หากไม่ต้องการให้กล้วยดิบที่ฝานเป็นชิ้นบาง ๆ มีสีดำควรทำอะไร
ก. แช่น้ำผึ้ง
ข. แช่น้ำแข็ง
ค. แช่น้ำเชื่อม
ง. แช่น้ำเกลือ
5. อาหารในข้อใดช่วยกระตุ้นน้ำนมสำหรับผู้หญิงที่ต้องให้นมบุตร
ก. แกงกล้วยดิบใส่หมู
ข. แกงหัวปลีใส่ไก่
ค. น้ำพริกปลาทุ
ง. ส้มตำปู
6. กล้วยชนิดใดที่นำมารับประทานกับกระยาสารทเพื่อตัดความหวาน
ก. กล้วยไข่
ข. กล้วยน้ำว้า
ค. กล้วยหอม
ง. กล้วยทอด
7. กล้วยชนิดใดนิยมทำเป็นของหวาน เช่น กล้วยบวชชี ข้าวต้มมัด กล้วยเชื่อม
ก. กล้วยตานี
ข. กล้วยหอม
ค. กล้วยไข่
ง. กล้วยน้ำว้า
8. เพราะเหตุใดคนไทยจึงนิยมนำกล้วย (คำตอบในข้อ 6) มาทำเป็นของหวานหรือรับประทานผลเมื่อ
สุก
ก. มีคุณค่าทางโภชนาการ
ข. สีสวยน่ารับประทาน
ค. ไม่มีเมล็ด
ง. หาได้ง่ายและนิยมปลูกทุกครัวเรือน
9. เพราะเหตุใดจึงนำกล้วยห่ามที่ใช้ทำกล้วยเชื่อมไปแช่น้ำปูนใส
ก. น้ำปูนใสทำให้กล้วยมีสีน่ารับประทาน
ข. น้ำปูนใสทำให้กล้วยสดและกรอบ
ค. น้ำปูนใสช่วยดึงน้ำในกล้วยออกมาและทำให้กล้วยไม่เละ
ง. น้ำปูนใสทำให้กล้วยนุ่ม
10. กล้วยในข้อใดไม่ใช้การถนอมอาหาร
ก. กล้วยตาก
ข. กล้วยอบ
ค. ทอฟฟี่กล้วย
ง. กล้วยเชื่อม

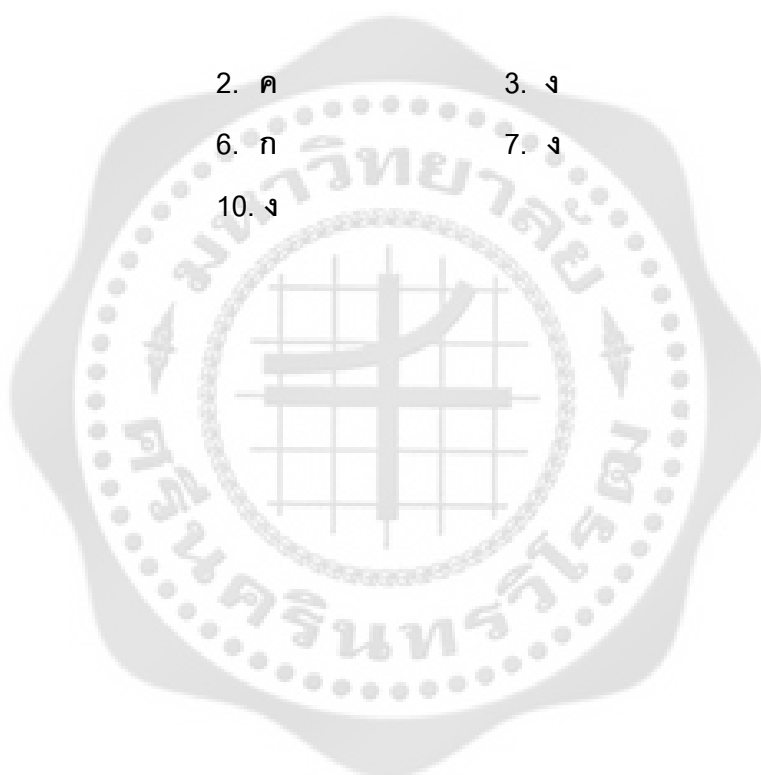
เฉลยคำถามท้ายบท

ส่วนที่ 1

1. ✓	2. ✓	3. ✓	4. ✗
5. ✗	6. ✗	7. ✗	8. ✓
9. ✗	10. ✓		

ส่วนที่ 2

1. ง	2. ค	3. ง	4. ง
5. ข	6. ก	7. ง	8. ง
9. ค	10. ง		

บทที่ 3

กล้วยกับสมุนไพรร

ดประสงค์การเรียนรู้

6. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถอธิบายความสำคัญของกล้วยที่เป็นสมุนไพรรและการนำกล้วยมาใช้ในการรักษาอาการป่วยได้
7. เพื่อให้ผู้เรียนอธิบายคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับกล้วยที่เป็นสมุนไพรรได้
8. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถตอบคำถามเกี่ยวกับสรรพคุณของกล้วยได้

บทที่ 3

กล้วยกับสมุนไพรรักษา

ปัจจุบันการรักษาอาการเจ็บป่วยด้วยวิธีรักษาจากแพทย์แผนไทยได้รับความนิยมไม่ต่างกับการรักษาด้วยแพทย์แผนปัจจุบัน เพราะเชื่อกันว่าสิ่งที่มาจากรรรมชาตินั้นจะปลอดภัย อันตรายน้อยกว่า ทำได้ง่าย และประหยัด ทำให้การรักษาด้วยสมุนไพรรักษาเป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่คนเลือกใช้กัน

กล้วยเป็นพืชสารพัดประโยชน์ที่ใช้ในการอุปโภคบริโภค หาได้ง่าย มีอยู่ทั่วไป และอุดมไปด้วยสรรพคุณทางยา คนไทยจึงนำกล้วยมาใช้ในการรักษาอาการเจ็บป่วย และภูมิปัญญาของคนไทยในการรักษาด้วยกล้วยได้มีการรวบรวมเอาไว้ในตำราแพทย์แผนไทย ส่วนต่าง ๆ ของกล้วยที่นำมาใช้รักษา ได้แก่

ใบตองหรือใบกล้วยมีสรรพคุณทางยาทั้งใบ ตั้งแต่ยอดใบที่เรียกว่าใบตองอ่อนช่วยลดอาการเคล็ดขัดยอก วิธีใช้ให้นำใบตองอ่อนไปแช่ไฟให้ใบนิ่ม แล้วนำไปประคบบริเวณที่เกิดอาการด้านในของใบตองที่เป็นสีขาวจะมีไขมันเคลือบอยู่ ทำให้ใบลื่น แพทย์แผนไทยจะนำใบตองมาปูแทนผ้าปูที่นอนให้คนเป็นผีหรือคนที่อยู่ไฟหลังคลอดแล้วผิวแห้งเป็นเม็ดพองนูน เพราะถ้าผีหรือผิวแห้งพองแล้วแตกจนเป็นแผลก็จะไม่ติดเหมือนกับนอนบนผ้า เวลาพลิกตัวก็จะไม่เจ็บ ส่วนก้านใบตองช่วยลดอาการปวดและบวมของฝี เวลาใช้ให้นำก้านใบตองสดมาตำให้แหลก แล้วนำไปพอกบริเวณที่เป็นฝี อาการบวมก็จะลดลง

ผลกล้วยทั้งดิบและสุกมีสรรพคุณทางยา กล้วยดิบช่วยรักษาอาการท้องเสีย เพราะในกล้วยดิบจะมีสารที่ช่วยยับยั้งการเจริญเติบโตของแบคทีเรียที่เป็นสาเหตุของ

อาการท้องเสีย วิธีรักษาคือให้นำผลกล้วยดิบมาหั่นเป็นชิ้นบาง ๆ นำไปตากแดดให้แห้ง บดให้ละเอียดจนเป็นผง แล้วนำมาชงกับน้ำร้อนผสมน้ำผึ้งดื่ม นอกจากนี้ผงกล้วยดิบยังช่วยรักษาโรคกระเพาะอาหารได้อีกด้วย ให้นำผงกล้วยดิบมาชงกับน้ำร้อนดื่มหรือโรยในอาหาร กินวันละ 4 ครั้ง ก่อนอาหารและก่อนนอน กินติดต่อกันอย่างน้อย 2 สัปดาห์หรือจนกว่าจะหาย ส่วนผลกล้วยสุกช่วยเรื่องระบบขับถ่าย ช่วยแก้อาการท้องผูก เพราะกล้วยน้ำว้าสุกจะมีเยื่อบางชนิดที่ช่วยหล่อลื่นอุจจาระ และมีกากอาหารทำให้อุจจาระได้ง่าย ให้กินวันละ 2 – 4 ผล การกินกล้วยสุกหลังจากที่ตื่นนอนทันที ก่อนแปรงฟันจะช่วยลดกลิ่นปากได้ด้วย นอกจากนี้กล้วยสุกยังเป็นยาอายุวัฒนะทำให้อายุยืน ให้นำผลกล้วยน้ำว้าสุกแช่ในน้ำผึ้งทิ้งไว้ 3 เดือน แล้วนำมากิน

เปลือกกล้วยช่วยบรรเทาอาการปวด ให้นำเปลือกกล้วยสุกไปอังไฟแล้วนำมาประคบบริเวณที่ปวดเมื่อย จะทำให้อาการทุเลาลง และเปลือกกล้วยสุกยังช่วยสมานแผลทำให้แผลหายเร็วขึ้น เวลาใช้ให้ล้างเปลือกกล้วยให้สะอาด แล้วเอาด้านในสีขาวของเปลือกกล้วยมาถูรอบ ๆ ปากแผล บางคนนำด้านในของเปลือกกล้วยมาถูบริเวณที่ถูกยุงกัดก็จะทำให้ตุ่มและอาการบวมแดงลดลง นอกจากนี้เปลือกกล้วยหอมสุกยังช่วยรักษา อาการคันเท้าแตก โดยใช้ด้านในสีขาวทาบริเวณคันเท้าแตก

หัวปลี ช่วยกระตุ้นน้ำนม เหมาะสำหรับผู้หญิงที่ต้องให้นมบุตร โดยนำหัวปลีมาทำอาหาร เช่น แกงหัวปลี ยำหัวปลี เป็นต้น

ยางกล้วยช่วยห้ามเลือดและสมานแผลสด เวลาใช้ให้นำยางจากก้านใบมาทาบริเวณที่เป็นแผลสด จะทำให้เลือดหยุดไหลและแผลหายเร็วขึ้น

รากกล้วย รักษาอาการร้อนใน โดยนำรากกล้วยมาหั่นเป็นชิ้นต้มให้เดือด กรองเอาแต่น้ำดื่มวันละ 3 – 4 ครั้ง รากกล้วยดิบมีรสเย็นทำให้อาการร้อนในดีขึ้น หากปวดฟันก็ให้นำรากกล้วยมาล้างให้สะอาด แล้วต้มใส่เกลือให้เค็มจัด ประมาณ 15 นาที กรองเอาแต่น้ำนำมาอมแก้ปวดฟัน คนที่

ดื่มเหล้ามาก ๆ ตอนเช้าตื่นมามีอาการเมาค้าง ก็ให้นำรากกล้วยมาฝานเป็นชิ้นบาง ๆ 1 - 2 หยิบมือ ผสมน้ำเดือด 1 แก้วตั้งทิ้งไว้ให้เย็นแล้วดื่ม นอกจากนี้น้ำรากกล้วยยังช่วยรักษาแผลไฟไหม้หรือน้ำร้อนลวก โดยตำรากกล้วยให้ละเอียดแล้วนำมาพอกบริเวณที่ถูกไฟไหม้หรือน้ำร้อนลวก

จากภูมิปัญญาของคนไทยข้างต้น เป็นวิธีการรักษาอาการเจ็บป่วยที่ง่าย ปลอดภัย และประหยัด ที่มีการถ่ายทอดมายังคนรุ่นหลัง ถึงแม้ในปัจจุบันจะมีวิธีการรักษาด้วยแพทย์แผนปัจจุบัน แต่สิ่งที่เหล่านักรังษียังคงอยู่ ได้รับความนิยม และบางอย่างก็ได้มีการคิดค้นเพิ่มเติมจากเดิมเพื่อให้การรักษานั้นมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ปรับปรุงจาก :

กล้วย: สมุนไพรแก้ท้องเสีย เป็นยาบำรุงกำลัง. (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อ 5 มิถุนายน 2559, จาก http://ban-samoonprai.blogspot.com/2011/10/blog-post_6971.html

กล้วย : สารานุกรมสมุนไพรไทย. (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อ 5 มิถุนายน 2559, จาก http://สมุนไพรไทยพื้นบ้าน.blogspot.com/2012/03/blog-post_7274.html.

กล้วย สรรพคุณและประโยชน์ของกล้วย 33 ข้อ !. (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อ 5 มิถุนายน 2559, จาก <https://medthai.com/%E0%B8%81%E0%B8%A5%E0%B9%89%E0%B8%A7%E0%B8%A2/>.

กล้วยดิบสมุนไพรเป็นยารักษาแผลในกระเพาะและลดไขมันในเลือด. (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อ 5 มิถุนายน 2559, จาก <https://www.gotoknow.org/posts/532002>

กล้วยน้ำว้า ชื่อกล้วย ๆ แต่สรรพคุณไม่กล้วย. (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อ 5 มิถุนายน 2559, จาก <http://ไทยสมุนไพร.net/%E0%B8%81%E0%B8%A5%E0%B9%89%E0%B8%A7%E0%B8%A2%E0%B8%99%E0%B9%89%E0%B8%B3%E0%B8%A7%E0%B9%89%E0%B8%B2/>.

กล้วยน้ำว้าเป็นได้ทั้งแก้ท้องผูกและยาแก้ท้องเสีย. (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อ 5 มิถุนายน 2559, จาก <http://www.aroka108.com/%E0%B8%81%E0%B8%A5%E0%B9%89%E0%B8%A7%E0%B8%A2%E0%B8%99%E0%B9%89%E0%B8%B3%E0%B8%A7%E0%B9%89%E0%B8%B2%E0%B8%AA%E0%B8%A1%E0%B8%B8%E0%B8%99%E0%B9%84%E0%B8%9E%E>

0% B8%A3-

%E0%B8%82%E0%B9%89%E0%B8%AD%E0%B8%A1%E0%B8%B9%E0%B8%A5%

E0%B8%AA%E0%B8%B8%E0%B8%82%E0%B8%A0%E0%B8%B2%E0%B8%9E/

กล้วยน้ำว้า พืชมหาประโยชน์. (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อ 5 มิถุนายน 2559, จาก

<http://thearakaya.co.th/web/?p=1130>.

มหัศจรรย์แห่งสมุนไพรไทย. (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อ 5 มิถุนายน 2559, จาก

http://thaiherb-tip108blogspot.com/2011/04/blog-post_29.html.

คำศัพท์น่ารู้

คำศัพท์	ความหมาย
เคล็ดขัดยอก	(V.) to sprain ก. ปวดเมื่อยและรู้สึกเจ็บปวด
เจ็บป่วย	(V.) to be ill, to be sick, to fall sick, to be unwell ก. ไม่สบายเพราะโรค
ชง	(V.) to brew, to make (tea or coffee) ก. เทลงบนใบชาหรือยาเพื่อให้รสออก
ตำ	(V.) to pound ก. ใช้สากหรือสิ่งอื่นที่คล้ายคลึงเช่นนั้นที่มลงไปอย่างแรงเรื่อยๆ
ท้องผูก	(V.) to be constipated, to suffer from constipation ก. อาการที่อุจจาระแข็งถ่ายออกมาลำบาก
ทุเลา	(V.) to be better ก. เบาลง, บางลง
บรรเทา	(V.) to relieve ก. ทำให้เบาลงจากเดิม
บวม	(V.) to intumesce

	ก. อาการที่เนื้ออูมหรือนูนขึ้นเพราะอักเสบหรือฟกช้ำ
ประคบ	(V.) to massage with hot press ก. นาบ, กด, คลึง
ประสิทธิภาพ	(N.) efficiency น. ความสามารถที่ทำให้เกิดผลในการทำงาน
แผลสด	(N.) fresh wounds น. แผลที่เกิดขึ้นใหม่ ๆ จะด้วยสาเหตุใดก็ตาม เช่น แผลถูก มีดบาดหกล้มมีเลือดออก
ฝี	(N.) a pock, a boil, an abscess, a furuncle, a pustule น. โรคจำพวกหนึ่ง เป็นต่อมบวมขึ้นกลัดหนองข้างใน
พอก	(V.) to cover, to plaster, to apply, to daub ก. หุ้ม
เพิ่มเติม	(v.) to add, to increase, to raise ก. เสริมหรือเติมของที่มีอยู่แต่ยังไม่สมบูรณ์ให้มีมากขึ้น หรือ สมบูรณ์ยิ่งขึ้น
เมาค้าง	(V.) to hang, to be still drunk ก. อาการเมินเมาสุราที่ยังมีอยู่จากการดื่มเมื่อคืนก่อน
ยับยั้ง	(V.) to restrain, to suppress, to hold back ก. หยุดไว้, รอไว้
โรย	(V.) to sprinkle, to scatter ก. ค่อยๆ โรยลงไป, โรยลงไปที่ละน้อย
สมานแผล	(V.) to heal a wound ก. ทำให้บาดแผลหายสนิท
สารพัด	(Adj.) various, assorted ว. ทั้งปวง, ทั้งหมด, ทุก, ทุกอย่าง
ห้ามเลือด	(V.) to stop the bleeding

	ก. ทำให้เลือดหยุดไหลด้วยวิธีการต่าง ๆ.
แตก	(V.) to be crushed, to break into pieces ว. เป็นชิ้นเล็กชิ้นน้อย, ละเอียดเป็นผง
อึ่งไฟ	(V.) to heat, to dry ก. ทำให้อุ่น
อายุยืน	(N.) long life น. การมีอายุอยู่นาน ๆ จนแก่
อุจจาระ	(N.) stools (น.) ของเสียที่ออกจากร่างกายทางทวารหนัก

เรื่อนำรู้

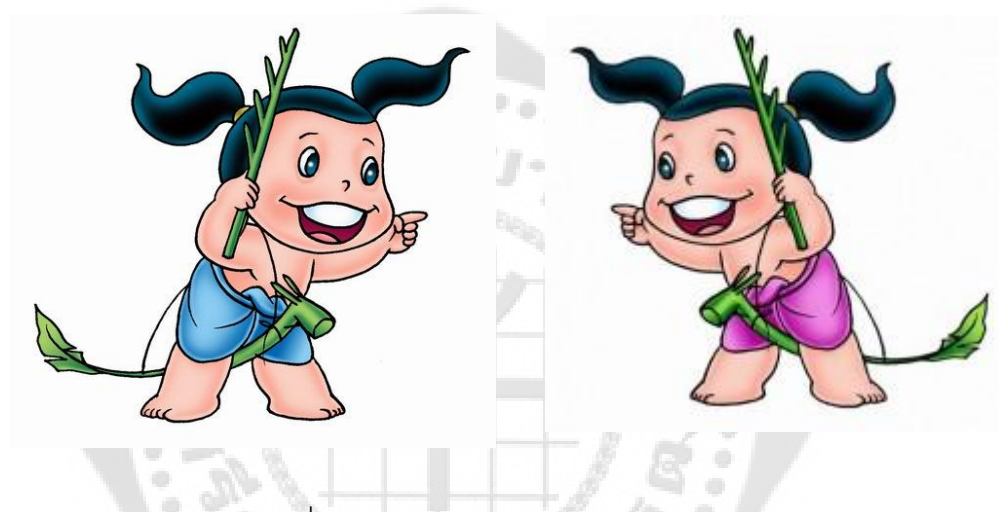
ของเล่นจากกล้วย

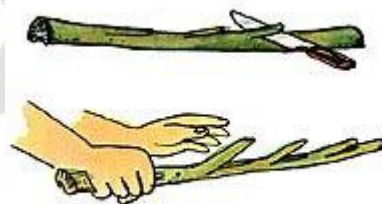
ด้วยภูมิปัญญาของคนไทยทำให้เราใช้ประโยชน์จากกล้วยได้อย่างคุ้มค่า หลังจากที่ยกินผลหรือตัดใบไปใช้แล้ว ส่วนที่เหลือก็ไม่ต้องทิ้ง ยังสามารถนำมาประดิษฐ์เป็นของเล่น เพื่อเสริมสร้างพัฒนาการและจินตนาการของเด็ก ๆ ได้อีกด้วย

ม้กก้นก้วยเป็นของเล่นที่ช่วยเสริมสร้างจินตนาการของเด็ก ๆ เพราะเวลาเล่นเด็ก ๆ จะจินตนาการว่าได้ขี่ม้าจริง ๆ และเป็นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างเด็ก ๆ เวลาเล่นเด็ก ๆ จะวิ่งแข่งกัน วิธีการทำม้กก้นก้วยคือ ตัดเอาใบตองออก เหลือไว้ที่ปลายใบเล็กน้อยเพื่อให้เป็นหางม้า แล้วใช้มีดฝานเฉียง ๆ ด้านข้างตรงบริเวณโคนก้นก้วยบาง ๆ เพื่อทำเป็นหูม้า แล้วหักก้นก้วยตรงโคนหูม้าออก จากนั้นก็นำไม้ไผ่ เสียบหัวม้าที่พับเอาไว้จนทะลุไปถึงก้น เสร็จแล้วก็นำเชือกกล้วยมาผูกด้านหัวม้าและหางม้า ทำเป็นสายสะพายบ่าเพื่อใช้คล้องเวลาวิ่งเล่น

ปิ่นก้นก้วย เป็นของเล่นที่มักจะเล่นคู่กับม้กก้นก้วย ปิ่นก้นก้วยทำมาจากก้นก้วย นำก้นก้วยมาตัดใบทั้งสองข้าง ออก ตัดความยาวของก้นยาวพอสมควร ใช้มีดฉีกเยื้องก้น กลับมาประมาณ 5 เซนติเมตร จัดให้หักขึ้น ปิ่นหนึ่งกระบอกเยื้อง ประมาณ 4 -5 อัน เวลาใช้มือดันให้ก้นก้วยที่เยื้องไว้พับลง อย่างเร็ว จะมีเสียงดังคล้ายเสียงปิ่น เป็นของเล่นที่สร้างความสนุกสนานให้กับเด็ก ๆ มาก

รถลาก คนไทยในสมัยก่อนจะนำหยวกกล้วยมาทำเป็นรถลาก โดยจะตัดหยวกกล้วย เป็นท่อน ๆ แล้วใช้เชือกผูก แล้วให้เด็กวิ่งไปตามทางเหมือนกับเด็กได้ลากรถ นอกจากนี้ยังนำ หยวกกล้วยมาทำเป็นท่อนลอยน้ำเพื่อสอนเด็กว่ายน้ำได้อีกด้วย

ปรับปรุงจาก :

ของเล่นพื้นบ้านจากกล้วย. (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อ 7 กันยายน 2559, จาก

<https://gluay101.wordpress.com/category/%E0%B8%82%E0%B8%AD%E0%B8%87%E0%B9%80%E0%B8%A5%E0%B9%88%E0%B8%99%E0%B8%9E%E0%B8%B7%E0%B9%89%E0%B8%99%E0%B8%9A%E0%B9%89%E0%B8%B2%E0%B8%99%E0%B8%88%E0%B8%B2%E0%B8%81%E0%B8%81%E0%B8%A5%E0%B9%89%E0%B8%A7/>.

ของเล่นภูมิปัญญาไทย เรือกาบกล้วย. (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อ 7 กันยายน 2559, จาก

http://thaitoythailand.blogspot.com/2011/07/blog-post_14.html.

ม้าก้านกล้วย. (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อ 7 กันยายน 2559, จาก

<http://www.thaifolk.com/doc/toyhorse.htm>.

ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร. (2543). ปั่นก้านกล้วย. (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อ 7 กันยายน 2559,

จาก <http://www.sac.or.th/databases/toys/Content/toys.php?index=%BB%D7%B9%A1%E9%D2%B9%A1%C5%E9%C7%C2>.

อัศศิริ ธรรมโชติ. (2557). ของเล่นจากต้นกล้วย. (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อ 7 กันยายน 2559,

จาก

<http://articlescool.org/%E0%B8%82%E0%B8%AD%E0%B8%87%E0%B9%80%E0%B8%A5%E0%B9%88%E0%B8%99%E0%B8%88%E0%B8%B2%E0%B8%81%E0%B8%95%E0%B9%89%E0%B8%99%E0%B8%81%E0%B8%A5%E0%B9%89%E0%B8%A7%E0%B8%A2/>.

คำถามท้ายบท

ส่วนที่ 1 จงทำเครื่องหมายถูก (✓) หน้าข้อความที่ถูกต้องและทำเครื่องหมายผิด (✕)

หน้าข้อความที่ผิด และแก้ไขให้ถูกต้อง

_____ 1. ไบโตนง่อนช่วยลดอาการปวดและบวมของฝี โดยนำไบโตนง่อนไปอังไฟจนนิ่มแล้วนำไปประคบบริเวณที่เป็นฝี

_____ 2. ก้านไบโตนง่อนมีสรรพคุณช่วยรักษาอาการปวดฟัน โดยนำก้านไบโตนง่อนมาตำแล้วนำไปต้มใส่เกลือ หลังจากนั้นนำน้ำมาอม

_____ 3. กล้วยดิบนำมาบดเป็นผงแล้วนำไปชงกับน้ำหรือโรยในอาหารช่วยรักษาอาการท้องเสียและโรคกระเพาะ

_____ 4. การกินผลกล้วยสุกช่วยให้ขับถ่ายง่ายและช่วยแก้อาการท้องเสีย

_____ 5. การกินผลกล้วยดิบช่วยลดกลิ่นปากและทำให้อายุยืน

_____ 6. เปลือกกล้วยหอมสุกช่วยรักษาอาการคันเท้าแตก โดยนำเปลือกกล้วยด้านนอกมาถูบริเวณที่ คันเท้าแตก

_____ 7. หัวปลีช่วยกระตุ้นน้ำนม ทำให้ผู้หญิงที่เพิ่งคลอดลูกมีน้ำนมมาก

_____ 8. ยางกล้วยช่วยห้ามเลือดและสมานแผลสด

_____ 9. รากกล้วยดิบมีสรรพคุณรักษาอาการร้อนใน เพราะรากกล้วยดิบมีรสฝาด

_____ 10. รากกล้วยช่วยรักษาแผลไฟไหม้หรือน้ำร้อนลวก โดยนำรากมาตำให้ละเอียดแล้วนำมาพอกบริเวณที่ถูกไฟไหม้หรือน้ำร้อนลวก

ส่วนที่ 2 จงเลือกคำตอบที่ถูกต้อง โดยทำเครื่องหมาย (X) ทับตัวเลือก

1. สมุนไพรมีอะไรบ้าง
 - จ. สิ่งที่ใช้รักษาอาการเจ็บป่วยซึ่งได้จากธรรมชาติและสารเคมี
 - ฉ. ยารักษาโรคที่เกิดจากความก้าวหน้าทาง
การแพทย์
 - ช. สิ่งที่ได้รับประทานเข้าไปเพื่อบำรุงร่างกายซึ่งได้จากสารเคมี
 - ซ. สิ่งที่ใช้รักษาอาการเจ็บป่วยซึ่งได้จากธรรมชาติ
2. เพราะเหตุใดแพทย์แผนไทยจึงนำไปต้มมารองให้คนเป็นฝีหรืออยู่ไฟบนแทนผ้าปูที่นอน
 - ก. เพราะใบตองหาง่าย ใช้แล้วทิ้ง ไปต้องซักเหมือนผ้าปูที่นอนถ้าเปื้อน
 - ข. เพราะใบตองฉีก ทำให้ไม่เจ็บเวลาพลิกตัว หากผิวหนังที่ฟองแตกจนเป็นแผลก็จะมีเลือดไหล
 - ค. เพราะผ้าปูที่นอนในสมัยก่อนราคาแพง จึงใช้ใบตองแทน
 - ง. เพราะใบตองมีสรรพคุณช่วยสมานแผล
3. ข้อใดคือสรรพคุณของผลกล้วยดิบ
 - ก. ช่วยรักษาอาการเมาค้าง
 - ข. ช่วยรักษาแผลไฟไหม้
 - ค. ช่วยลดกลิ่นปาก
 - ง. ช่วยรักษาโรคกระเพาะ
4. ข้อใดคือสรรพคุณของผลกล้วยสุก
 - ก. ช่วยทำให้ขับถ่ายได้ง่าย
 - ข. ช่วยสมานแผลสด
 - ค. ช่วยลดอาการบวมของฝี
 - ง. ช่วยลดอาการคัน
5. คนไทยใช้ส่วนใดของกล้วยมาอังไฟให้นิ่มแล้วนำมาประคบบริเวณที่ปวดเมื่อยหรือเคล็ดขัดยอก
 - ก. ใบตองอ่อนและรากกล้วย
 - ข. ใบตองอ่อนและเปลือกกล้วย
 - ค. เปลือกกล้วยและหัวปลี
 - ง. เปลือกกล้วยและก้านใบตอง
6. ส่วนใดของกล้วยมีสรรพคุณช่วยห้ามเลือดและสมานแผลสด
 - ก. เปลือกกล้วย
 - ข. รากกล้วย
 - ค. ยางกล้วย
 - ง. หัวปลี

7. ส่วนใดของกล้วยมีสรรพคุณรักษาอาการร้อนใน

ก. เปลือกกล้วย

ข. ก้านใบตอง

ค. รากกล้วยดิบ

ง. ผลกล้วยสุก

8. ส่วนใดของกล้วยช่วยแก้อาการเมาค้าง

ก. ผงกล้วยดิบ

ข. รากกล้วย

ค. ยางกล้วย

ง. ผลกล้วยสุก

9. ข้อใดกล่าวไม่ถูกต้อง

ก. รากกล้วยช่วยแก้ปวดฟัน

ข. ผลกล้วยสุกช่วยแก้ท้องผูก

ค. เปลือกกล้วยช่วยลดอาการปวดและบวมของฝี

ง. ผลกล้วยดิบช่วยรักษาอาการท้องเสีย

10. ข้อใดกล่าวถูกต้อง

ก. รากกล้วยดิบมีรสขมทำให้อาการร้อนในดีขึ้น

ข. ผลกล้วยสุกมีสารยับยั้งแบคทีเรียที่ทำเป็นสาเหตุของอาการไข้หวัด

ค. การรับประทานหัวปลีทำให้อายุยืน เพราะหัวปลีเป็นยาอายุวัฒนะ

ง. ถ้านำด้านในสีขาวของเปลือกกล้วยมาถูรอบ ๆ ปากแผล จะช่วยสมานแผลทำให้แผลหายเร็วขึ้น

เฉลยคำถามท้ายบท

ส่วนที่ 1

x 1. แก้ไขเป็น

ใบตองอ่อนช่วยลด**อาการเคล็ดขัดยอก** โดยนำใบตองอ่อนไปอังไฟจนนิ่มแล้วนำไปประคบบริเวณที่เกิด**อาการ** หรือ

ก้านใบต้องช่วยลดอาการปวดและบวมของฝี โดยนำก้านใบตองสดมาตำให้แหลกแล้วนำไปพอกบริเวณที่เป็นฝี

✓ 2. กำนันใบตองมีสรรพคุณช่วยรักษาอาหารปวดฟัน โดยนำกำนันใบตองมาตำแล้วนำไปต้มใส่เกลือ หลังจากนั้นนำน้ำมาอม

✓ 3. กลัวยึดบีบแน่นมาบัดเป็นผองแล้วนำไปซังกับน้ำหรือโรยในอาหารช่วยรักษาอาการ
ท้องเสียและโรคกระเพาะ

x 4. แก้ไขเป็น

การกินผลกล้วยสุกช่วยให้ขับถ่ายง่าย

x 5. แกะไขเป็น

การกินผลกล้วยสุกช่วยลดกลิ่นปากและทำให้อายุยืน

✓ 6. เปลือกกล้วยหอมสุกช่วยรักษาอาการคันเท้าแตก โดยนำเปลือกกล้วยด้านนอก มาถูบริเวณที่คันเท้าแตก

✓ 7. หัวปลีช่วยกระตุ้นน้ำนม ทำให้ผู้หญิงที่เพิ่งคลอดลูกมีน้ำนมมาก

✓ 8. ยางกล้วยช่วยห้ามเลือดและสมานแผลสด

x 9. แก้ไขเป็น

รากกล้วยดิบมีสรรพคุณรักษาอาการร้อนใน เพราะรากกล้วยดิบมี **รสเย็น**

✓ 10. รากกล้วยช่วยรักษาแผลไฟไหม้หรือน้ำร้อนลวก โดยนำรากมาตำให้ละเอียดแล้วนำมาพอกบริเวณที่ถูกไฟไหม้หรือน้ำร้อนลวก

ส่วนที่ 2

1. ၁

2. ๗

3. ၁

4. က

5. ๗

6. 2

7. ค

8. ๗

9. ค

10. ၁

บทที่ 4

กล้วยกับพิธีกรรมและประเพณีไทย

จุดประสงค์การเรียนรู้

6. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถอธิบายความสำคัญของกล้วยกับพิธีกรรมและประเพณีไทยได้
7. เพื่อให้ผู้เรียนอธิบายคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับพิธีกรรมและประเพณีไทยที่ใช้กล้วยเป็นส่วนประกอบได้
8. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถใช้คำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับพิธีกรรมและประเพณีวัฒนธรรมไทยที่เกี่ยวกับกล้วยมาตั้งคำถามแสดงความเห็นได้

บทที่ 4

กล้วยกับพิธีกรรมและประเพณีไทย

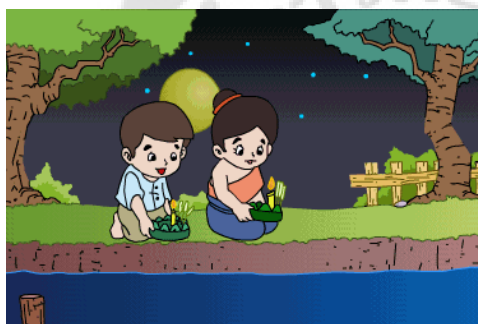
“กรุพระเครื่อง เมืองคนแกร่ง ศิลาแล่งใหญ่ กล้วยไข่หวาน น้ำมันลานกระบือ” เป็นคำขวัญประจำจังหวัดกำแพงเพชร แสดงให้เห็นว่ากล้วยไข่เป็นผลไม้ประจำจังหวัดกำแพงเพชร และจังหวัดกำแพงเพชรมีประเพณีสารทไทยกล้วยไข่เมืองเพชร ซึ่งเป็นประเพณีที่มีชื่อเสียง และเกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตของคนกำแพงเพชรมานาน เพราะประเพณีนี้จัดมานานกว่า 30 ปี

ประเพณีสารทไทยเป็นประเพณีที่พุทธศาสนิกชนทำบุญเพื่ออุทิศส่วนกุศลให้กับบรรพบุรุษและญาติพี่น้องที่ล่วงลับไปแล้ว และแสดงถึงความกตัญญูที่มีต่อบรรพบุรุษ ประเพณีวันสารทไทยจะทำการในวันแรม 15 ค่ำ เดือน 10 ประมาณเดือนกันยายนหรือเดือนตุลาคมของทุกปี ชาวบ้านในแต่ละท้องถิ่นจะช่วยกันกวนกระยาสารทขนมประจำวันสารทโดยนำข้าวตอก ข้าวเม่า ถั่ว งา น้ำตาล และอื่น ๆ มากวนเข้าด้วยกัน แล้วปั้นเป็นก้อนกลมหรือตัดเป็นแผ่นเพื่อนำไปถวายพระ และแจกเพื่อนบ้านที่มาช่วยกันกวนกระยาสารทเป็นกิจกรรมที่ช่วยสร้างความสัมพันธ์ของคนในท้องถิ่นนั้น ๆ เพราะต้องใช้เวลาและใช้แรงจากหลาย ๆ คนช่วยกันทำ

ประเพณีสารทไทย กล้วยไข่เมืองเพชรจัดขึ้นครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2524 เป็นการนำของที่มีอยู่ในท้องถิ่นกับประเพณีที่ปฏิบัติสืบทอดกันมากับจัดเข้าด้วยกัน เนื่องจากเดือนกันยายนจะมีกล้วยไข่ออกเป็นจำนวนมาก และตรงกับวันสารทที่จัดขึ้นในเดือน 10 ของทุกปี ชาวบ้านจะนำกระยาสารทมาทำบุญ และมักจะนำกล้วยไข่มากินเป็นเครื่องเคียงกับกระยาสารทเพื่อตัดความหวานของกระยาสารท ตั้งแต่นั้นมาจึงเกิดประเพณีสารทไทยกล้วยไข่เมืองเพชรขึ้น ถือเป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดกำแพงเพชรที่ปฏิบัติต่อกันมาจนถึงปัจจุบัน

ประเพณีลอยกระทงเป็นอีกประเพณีหนึ่งของไทยที่มีกล้วยเข้าไปเกี่ยวข้องกับ ประเพณีลอยกระทงจะจัดขึ้นในวันเพ็ญ เดือน 12 ประมาณเดือนตุลาคมหรือเดือนพฤศจิกายนของทุกปี จัดขึ้นเพื่อเป็นแสดงความขอบคุณพระแม่คงคาที่ทำให้เรามีน้ำใช้ในการอุปโภคบริโภค ใช้ในการเกษตร และขอขมาที่ทำให้แม่น้ำสกปรก สิ่งที่น่ามาบูชาพระแม่คงคาคือกระทง กระทงทำมาจากใบตองและส่วนต่าง ๆ ของกล้วย เพราะกล้วยหาได้ง่ายและปลุกกันเกือบทุกครัวเรือน การประดิษฐ์กระทงจะตัดลำต้นของกล้วยออกเป็นแฉ่น ๆ เพื่อใช้เป็นฐานของกระทง และตัดเอาแต่ใบแล้วมาพับเป็นกลีบกระทงให้เหมือนดอกบัว นิยมใช้ใบตองตานี เพราะมีสีเขียวสด เป็นมันเงา ใบมีขนาดกว้าง เหนียว ไม่ขาดง่าย จึงเหมาะสำหรับทำงานฝีมือ หลังจากพับกลีบกระทงเรียบร้อยแล้วก็ตกแต่งด้วยดอกไม้ แล้วบรรจุเทียนในกระทง พร้อมนำไปลอยในแม่น้ำลำคลอง เวลาลอยก็จะขอขมาและขอขอบคุณพระแม่คงคา รวมทั้งอธิษฐานให้ทุกชีวิตลอยไปกับกระทงด้วย

นอกจากคนไทยใช้ใบตองทำกระทงแล้ว ยังใช้ทำบายศรีหรือภาชนะที่ตกแต่งด้วยใบตอง ดอกไม้สด และมีเครื่องสักการบูชาสิ่งศักดิ์สิทธิ์อยู่ข้างใน มีลักษณะคล้ายกระทงลอยน้ำในเทศกาลลอยกระทงของภาคกลางใช้สำหรับพิธีกรรมต่าง ๆ ทั้งในพิธีของหลวงและของราษฎร เช่น บายศรีตั้ง บายศรีแกว ทอง เงินบายศรีทำขวัญข้าว บายศรีทำขวัญคน บายศรีบวงสรวงสิ่งศักดิ์สิทธิ์ บายศรีงานบวช บายศรีขันหมาก เป็นต้น คนไทยมีความเชื่อว่าการทำบายศรีจะทำให้เกิดสิ่งที่เป็นสิริมงคลแก่ชีวิต และเป็นการสร้างขวัญกำลังใจแก่ผู้ทำ

บายศรีตั้ง

บายศรีปากชาม

ส่วนประกอบของกล้วยที่ใช้ในพิธีกรรมและประเพณีต่าง ๆ ของไทย ไม่ได้ใช้เพียงผลและใบตองเท่านั้น แต่หยวกกล้วยหรือลำต้นอ่อนของกล้วยยังนิยมนำไปประดับเมรุเผาศพ ก่อนที่จะนำไปประดับข้างแทงหยวกจะแทงหยวกเป็นลวดลายต่าง ๆ โดยไม่วาดลวดลายลงบนหยวกกล้วยเอาไว้ก่อน เพราะจะทำให้หยวกกล้วยช้ำ ไม่สวย การแทงหยวกจึงต้องอาศัยช่างแทงหยวกที่มีฝีมือ มีความพยายาม มีความอดทน เพราะจะทำล่วงหน้าก่อนงานเพียง 1 วัน เพื่อไม่ให้หยวกกล้วยเหี่ยว คงความสดจนถึงเวลาเผาศพ

ศิลปะการแทงหยวกเป็นศิลปะและภูมิปัญญาไทยที่หาดูได้ยากและค่อย ๆ หายไปจากสังคมไทย เพราะข้อจำกัดในเรื่องของระยะเวลาในการทำ ช่างช่างฝีมือที่มีความชำนาญในศิลปะ และช่างคนที่สนใจ

อย่างไรก็ตาม เป็นที่น่ายินดีที่ปัจจุบันมีคนไทยในบางพื้นที่พยายามอนุรักษ์ศิลปะแขนงนี้ไว้ เช่น ชุมชนวัดจำปาหรือชุมชนเกาะศาลเจ้า ช่างแทงหยวกสกุลช่างวัดระฆังโฆสิตาราม ช่างแทงหยวกสกุลช่างวัดอัปสรสวรรค์ ช่างแทงหยวกสกุลช่างวัดดงมูลเหล็ก จังหวัดกรุงเทพมหานคร ช่างแทงหยวกสกุลเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี เป็นต้น

ปรับปรุงจาก :

กลุ่มงานประชาสัมพันธ์ กรมส่งเสริมวัฒนธรรม. (2558). สืบสานประเพณีลอยกระทง. (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อ 19 มิถุนายน 2559, จาก

http://www.culture.go.th/culture_th/ewt_news.php?nid=582&filename=index

กระยาสารท ขนมหุ้นสืบ สืบสณประเพณีท่งถินวิถิปุททในประเทศไทย. (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อ 18 มิถุนายน 2559, จาก <http://www.thaipost.net/tabloid/141012/63661>.

ทวิศักดี ห่วงจันทร. (2555). **ศิลปะการแทงหยวกกล้วย**. (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อ 19 มิถุนายน 2559, จาก <http://www.stou.ac.th/study/sumrit/7-58/page2-7-58.html>

ธนิต วิจิตรพันธุ์. (2555). ตำนานวันสารทกับจังหวัดกำแพงเพชร. (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อ 19 มิถุนายน 2559, จาก <http://info.gotomanager.com/news/printnews.aspx?id=94795>

ประวัติขนมกระยาสารท ขนมหุ้นสืบสำหรับงานบุญ. (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อ 19 มิถุนายน 2559, จาก http://krayasart11.blogspot.com/2014/02/blog-post_20.html

ประโยชน์ของใบตอง. (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อ 18 มิถุนายน 2559, จาก <https://thmanoon1995.wordpress.com/>

ผู้จัดการออนไลน์. (2548). ใบตองสวรรค์โลก มรดกแห่งแผ่นดิน บนถิ่นนางนพมาศ. (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อ 18 มิถุนายน 2559, จาก <http://www.manager.co.th/Daily/ViewNews.aspx?NewsID=9480000157733>.

มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม. (2554). งานช่างแทงหยวก. (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อ 18 มิถุนายน 2559, จาก <http://ich.culture.go.th/index.php/th/ich/traditional-craftsmanship/241-craft/107-----m-s>

สกุลไทยออนไลน์. กระทงใบตองดอกไม้. (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อ 18 มิถุนายน 2559, จาก

[□ HYPERLINK](#)

["http://www.sakulthaionline.com/magazine/%E0%B8%81%E0%B8%A3%E0%B8%B0%E0%B8%97%E0%B8%87%E0%B9%83%E0%B8%9A%E0%B8%95%E0%B8%AD%E0%B8%87%E0%B8%94%E0%B8%AD%E0%B8%81%E0%B9%84%E0%B8%A1%E0%B9%89"](http://www.sakulthaionline.com/magazine/%E0%B8%81%E0%B8%A3%E0%B8%B0%E0%B8%97%E0%B8%87%E0%B9%83%E0%B8%9A%E0%B8%95%E0%B8%AD%E0%B8%87%E0%B8%94%E0%B8%AD%E0%B8%81%E0%B9%84%E0%B8%A1%E0%B9%89) <http://www.sakulthaionline.com/magazine/%E0%B8%81%E0%B8%A3%E0%B8%B0%E0%B8%97%E0%B8%87%E0%B9%83%E0%B8%9A%E0%B8%95%E0%B8%AD%E0%B8%87%E0%B8%94%E0%B8%AD%E0%B8%81%E0%B9%84%E0%B8%A1%E0%B9%89>

E0%B8%87%E0%B9%83%E0%B8%9A%E0%B8%95%E0%B8%AD%E0%B8%87%E0%B8%94%E0%B8%AD%E0%B8%81%E0%B9%84%E0%B8%A1%E0%B9%89

อรณพ สมบูรณ์นะ. (2549). บายศรี เครื่องใช้ในพิธีกรรม เพื่อความเป็นสิริมงคล. (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อ 18 มิถุนายน 2559, จาก <http://emuseum.treasury.go.th/article/606baisri.html>

คำศัพท์น่ารู้

คำศัพท์	ความหมาย
กวน	(V.) to stir, to mix ก. คนให้เข้ากัน
การเกษตร	(N.) agriculture น. การใช้ที่ดินเพาะปลูกพืชต่าง ๆ รวมทั้งการเลี้ยงสัตว์ การประมง และการทำป่าไม้
แกะสลัก	(V.) to carve ก. ทำให้เป็นลวดลายหรือรูปภาพด้วยวิธีใช้ของมีคม หรือของปลายแหลมตอกหรือขุด ขีดลงไปบนวัตถุ
ขอขมา	(v.) to apologize, to ask pardon, to ask for forgiveness ก. ขอให้ยกโทษให้เมื่อตัวเองรู้สึกผิด
คำขวัญ	(N.) slogan, motto, catchword น. ถ้อยคำที่แต่งขึ้นเพื่อเตือนใจหรือเพื่อให้เป็นสิริมงคล
ซ้อน	(V.) to pile up, to superimpose ก. วางทับกัน
ถวาย	(V.) to offer ก. ให้ (ใช้กับการให้สิ่งของกับพระ หรือพระมหากษัตริย์)

ถ่ายทอด	(V.) to pass on knowledge, to teach ก. สอน
ทำบุญ	(V.) to make merit ก. ทำสิ่งที่ดี เช่น ตักบาตร ให้สิ่งของกับผู้ที่ลำบาก
เทียน	(N.) candle น. สิ่งที่ใช้แสงสว่างมีลักษณะเป็นแท่งยาว ทำจากขี้ผึ้งหรือไข มีไส้ตรงกลางเพื่อเอาไว้ใช้จุดไฟ
ธูป	(N.) joss stick, incense น. เครื่องหอมชนิดหนึ่งมีแกนทำด้วยก้านไม้ไฟเล็ก ๆ ย้อมสีแดงพอกด้วยผงไม้หอม
บรรจุ	(V.) to contain, to hold ก. ใส่ลงในภาชนะ
บายศรี	(N.) rice offering น. เครื่องเซ่นไหว้หรือรับขวัญ ทำด้วยใบตองรูปคล้ายกระทง เป็นเครื่องสักการบูชาสิ่งศักดิ์สิทธิ์ เพื่อขอความเป็นสิริมงคล
ประกวด	(V.) to contest ก. แข่งขันเพื่อเลือกเอาสิ่งดี โดยมีการตัดสิน
ประกวดนางนพมาศ	(V.) to go to the contest น. แข่งขันผู้หญิงสวยที่มีความสามารถ มีกิจกรรมทางดงามในวันลอยกระทง
ประกอบกับ	(V.) to accompany ก. ร่วมกับ
ประชุมเพลิง	(V.) to cremate, to burn a corpse ก. เผาศพ
ประเพณี	(N.) tradition น. สิ่งที่ยึดถือประพฤติปฏิบัติสืบๆ กันมาจนเป็นแบบแผน ขนบธรรมเนียม หรือจารีตประเพณี

ประเพณีสารทไทย	(N.) Tenth Lunar Month Festival น. ประเพณีที่จัดขึ้นในวันแรม 15 ค่ำเดือน 10 ของทุกปี จัดขึ้นเพื่อทำบุญอุทิศส่วนกุศลแด่บรรพบุรุษที่ล่วงลับไปแล้ว
พระแม่คงคา	(N.) Goddess of Water น. เทพผู้รักษาสายน้ำ
พาน	(N.) tray with pedestal น. ภาชนะมีเชิงประเภทหนึ่ง มีหลายชนิด บางชนิดมีรูปทรงคล้ายจาน บางชนิดมีรูปทรงคล้ายขัน เชิงมีรูปร่างต่าง ๆ กัน ใช้สำหรับใส่สิ่งของมีดอกไม้ธูปเทียน
พุทธศาสนิกชน	(N.) Buddhist น. คนที่นับถือศาสนาพุทธ
เมรุเผาศพ	(N.) Crematorium น. ที่เผาศพ
เย็บ	(V.) to sew ก. ทำให้ติดกันโดยใช้เข็มร้อยด้ายหรือเชือกเป็นต้นแทงขึ้นแทงลง
ล่วงลับ	(V.) to die ก. ตาย
ลวดลาย	(N.) design, pattern น. ลายต่าง ๆ ที่เขียนหรือแกะสลัก
วันแรม 15 ค่ำ	(N.) Lent (the waning days of the 15 th lunar month, 10) น. ค่ำที่พระจันทร์มีดสนิท
ส่วนกุศล	(N.) merit น. ผลบุญจากการทำดี
สักการบูชา	(V.) to worship ก. นับถือ, เคารพ, บูชา, ยกย่อง ด้วยสิ่งของ

สิ่งศักดิ์สิทธิ์	(N.) holy thing น. สิ่งที่มีอำนาจเหนือธรรมชาติ สามารถทำให้เป็นไปหรือทำให้สำเร็จได้ตามที่ต้องการ
สิริมงคล	(N.) luck, fortune, fate น. สิ่งที่ดีงาม
สืบทอด	(V.) to inherit, to succeed to, to carry on ก. รับสิ่งใดสิ่งหนึ่งจากอีกคนหนึ่งแล้วทำต่อ ๆ กันไป
อนุรักษ์	(V.) to conserve, to preserve ก. รักษาให้คงเดิม
อุทิศ	(V.) to sacrifice, to dedicate, to devote, to offer, to give ก. ให้, ยกให้
เอกลักษณ์	(N.) uniqueness น. ลักษณะเฉพาะ มีหนึ่งเดียวของสิ่ง ๆ หนึ่ง เช่น ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ของไทย

เรื่องน่ารู้ กล้วยกับความเชื่อของคนไทย

กล้วยมีบทบาทในวิถีชีวิตของคนไทยมานาน จึงทำให้คนไทยมีความเชื่อเกี่ยวข้องกับกล้วยมากมาย ความเชื่อเหล่านั้นมีผลต่อวิถีชีวิตของคนไทยในสมัยก่อน จนมีการเล่าสืบต่อกันมา ความเชื่อบางอย่างก็ยึดถือปฏิบัติสืบต่อมาจนถึงปัจจุบัน

คนไทยมักจะปลูกต้นกล้วยไว้ใกล้บ้าน ยกเว้นกล้วยตานี เพราะมีความเชื่อว่า ต้นกล้วยตานีมีนางพรายตานี ซึ่งเป็นผีผู้หญิง หน้าตาสวยงาม ผิวขาว จะปรากฏให้เห็นตอนกลางคืน และจะออกมาเล่นหรือนั่งเล่นใต้ต้นกล้วยตานี คนไทยในสมัยก่อนจึงไม่กล้าปลูกใกล้บ้าน แต่ถ้าบ้านไหนปลูกไว้ใกล้บ้าน และต้องการตัดเอาใบตองไปใช้ ก็ห้ามตัดเอาไปทั้งก้าน กรีดเอาแต่ใบตองเท่านั้น หรือไม่ก็ต้องหักก้านก่อน เพราะถ้าตัดเอาเข้ามาในบ้านทั้งก้าน ถือเป็นลางร้ายว่าจะมีใครในบ้านนั้นตาย เนื่องจากความเชื่อเดิมจะใช้ใบตองตานีสามใบรองกันโรงศพ เพื่อรองน้ำเหลืองจากศพ

ในสมัยก่อนผู้หญิงมักจะถูกปลูกฝังจากผู้ใหญ่ว่า เวลาตั้งครรภ์หากต้องการมีลูกฝาแฝดก็ให้รับประทานกล้วยแฝด และหญิงแม่ลูกอ่อนที่ให้นมบุตรก็ให้รับประทานแกงหัวปลีหรือแกงปลีกล้วย เพราะเชื่อกันว่าจะทำให้มีน้ำนมมาก นอกจากนี้ยังเชื่อว่า กล้วยเป็นยาอายุวัฒนะ โดยจะนำกล้วยแช่น้ำผึ้งใส่ไห ใช้ปูนแดงทากล้วยแล้วปิดฝา จากนั้นก็นำไปวางไว้ใต้ฐานพระพุทธรูปในวันเข้าพรรษา ทิ้งไว้ 3 เดือนจนถึงวันออกพรรษา ถ้านำมารับประทานก็จะทำให้อายุยืนและมีพลัง

ในงานมงคลหรือพิธีกรรมต่าง ๆ ของคนไทยมักจะมีต้นกล้วย หน่อกล้วย กล้วยหวีหรือเป็นเครือ มาประกอบในพิธีกรรมต่าง ๆ เพราะคนไทยเชื่อกันว่า กล้วยหมายถึง ความอุดมสมบูรณ์ ความเจริญงอกงาม ความสงบร่มเย็น มีลูกเต็มบ้านหลานเต็มเมือง ดังนั้นในงานขึ้นบ้านใหม่ หรือการแห่ขันหมากก็มักจะมีกล้วยเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย เนื่องจากกล้วยมีความหมายดี เป็นสิริมงคลแก่ชีวิต

นอกจากนี้คนไทยมีความเชื่อว่า กล้วยแพ้วเชือกกล้วย หากนำเชือกกล้วยที่ทำจากกาบกล้วยตากแห้ง มาเป็นบ่วงคล้องคองูหรือนำมามัดงู จะทำให้งูตัวอ่อนและหมดแรง

ปรับปรุงจาก :

กล้วยกับความเชื่อ. (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อ 20 มิถุนายน 2559, จาก

<https://www.gotoknow.org/posts/131511>

กล้วยกับความเชื่อของคนไทย. (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อ 20 มิถุนายน 2559, จาก

[http:// varajaae.blogspot.com/p/blog-page_3211.html](http://varajaae.blogspot.com/p/blog-page_3211.html)

กล้วยกับความเชื่อของคนไทย. (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อ 20 มิถุนายน 2559, จาก

<http://pirun.ku.ac.th/~b521030321/page5.html>

เรื่องกล้วย ๆ กับวิถีชีวิตของคนไทย. (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อ 20 มิถุนายน 2559, จาก

<http://cindycharinkan1995.blogspot.com/>

คำถามท้ายบท

ส่วนที่ 1 จงนำคำที่กำหนดได้ในช่องว่างให้สัมพันธ์กับรูปภาพ

แกะสลัก

ทำบุญ

ลอยกระทง

พับ

การเกษตร

1.

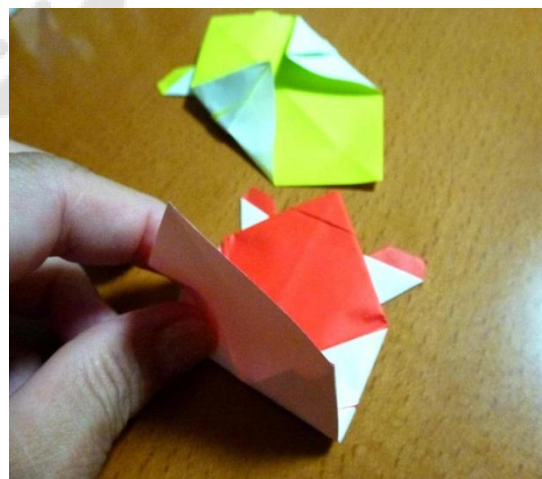
2.

3.

4.

5.

ส่วนที่ 2 จงทำเครื่องหมายถูก (✓) หน้าข้อความที่ถูกต้องและทำเครื่องหมายผิด (✕) หน้าข้อความที่ผิด และแก้ไขให้ถูกต้อง

_____ 1. ประเพณีวันสารทไทยจัดขึ้นเพื่ออุทิศส่วนกุศลให้กับบรรพบุรุษที่ล่วงลับไปแล้ว โดยจะจัดในวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 10 ของทุกปี

_____ 2. ประเพณีที่มีชื่อเสียงของจังหวัดกำแพงเพชรที่จะจัดขึ้นในเดือน 10 คือ ประเพณีสารทไทยกล้วยหอมกำแพงเพชร

_____ 3. ขนมกระยาสารทเป็นขนมประจำวันสารทไทย โดยนำข้าวสาร ข้าวเฒ่า ถั่ว งา และน้ำตาลมากรนเข้าด้วยกัน

_____ 4. ประเพณีลอยกระทงเป็นการขอบคุณและขอขมาพระแม่ธรณีที่ทำให้เรามีน้ำสำหรับอุปโภคและบริโภค

_____ 5. ในการทำกระทงเพื่อลอย เราจะนำใบตองมาพับเป็นกลีบกระทงให้มีลักษณะเหมือนดอกมะลิ

_____ 6. บายศรีเป็นการนำใบมะม่วงมาพับเป็นกรวยปลายแหลมแล้วเย็บซ้อนกันเป็นชั้น ๆ อย่างสวยงาม ทำขึ้นใช้ในการบูชาสิ่งศักดิ์สิทธิ์

_____ 7. คนไทยมีความเชื่อว่าการทำบายศรีจะทำให้เกิดสิ่งที่เป็นสิริมงคลแก่ชีวิตและเป็นการสร้างขวัญกำลังใจให้แก่ผู้ทำ

_____ 8. การแทงหยวกเป็นการนำกาบกล้วยหรือแกนอ่อนของลำต้นกล้วยมาแกะสลักเป็นลวดลายต่าง ๆ โดยจะนำไปประดับที่เมรุเผาศพในงานศพ

_____ 9. ประเพณีการแทงหยวกจะจัดขึ้นเฉพาะงานศพเท่านั้น

_____ 10. ช่างแทงหยวกจะวาดลายลงไปบนหยวกกล้วย เพื่อให้แทงได้แม่นยำและเป็นไปตามลายที่วาดไว้

ส่วนที่ 3 จงแต่งประโยคจากคำที่กำหนดให้

1. เอกลักษณ์

2. ประเพณี

3. ถ้ายทอด

4. ประกวอด

5. ความเชื่อ

เฉลยคำถามท้ายบท

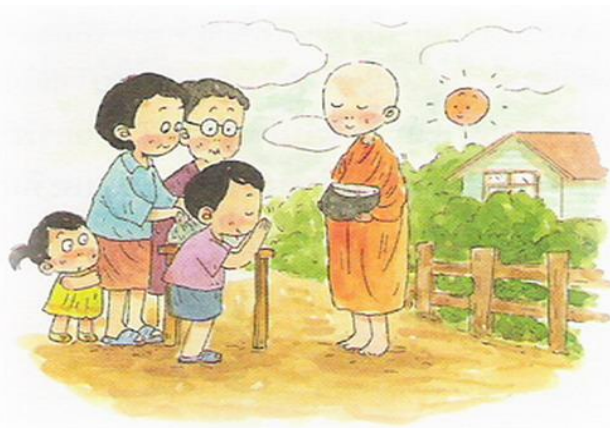
ส่วนที่ 1

1.

ลอยกระทง

2.

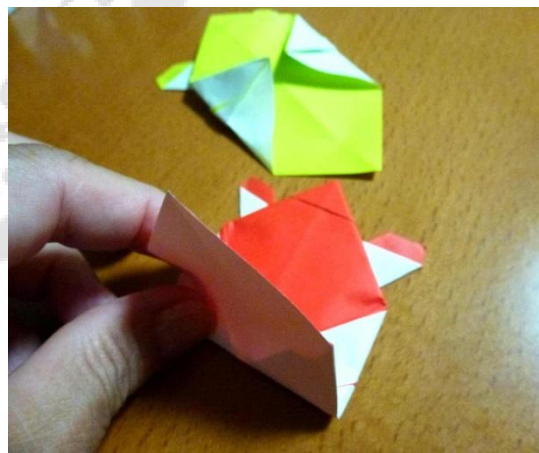
ทำบุญ

3.

การเกษตร

4.

พับ

5.

แกะสลัก

ส่วนที่ 2 จงทำเครื่องหมายถูก (✓) หน้าข้อความที่ถูกต้องและทำเครื่องหมายผิด (✕)

หน้าข้อความที่ผิด และแก้ไขให้ถูกต้อง

✕ 1. แก้ไขเป็น

ประเพณีวันสารทไทยจัดขึ้นเพื่ออุทิศส่วนกุศลให้กับบรรพบุรุษที่ล่วงลับไปแล้ว โดยจะจัดใน วันแรม 15 ค่ำ เดือน 10 ของทุกปี

✕ 2. แก้ไขเป็น

ประเพณีที่มีชื่อเสียงของจังหวัดกำแพงเพชรที่จะจัดขึ้นในเดือน 10 คือ ประเพณีสารทไทย กล้วยไข่ กำแพงเพชร

✓ 3. ขนมกระยาสารทเป็นขนมประจำวันสารทไทย โดยนำข้าวสาร ข้าวเม่า ถั่ว งา และน้ำตาลมาทวนเข้าด้วยกัน

✕ 4. ประเพณีลอยกระทงเป็นการขอบคุณและขอขมา พระแม่คงคา ที่ทำให้เรามีน้ำสำหรับอุปโภคและบริโภค

✕ 5. แก้ไขเป็น

ในการทำกระทงเพื่อลอย เราจะนำใบตองมาพับเป็นกลีบกระทงให้มีลักษณะเหมือน

ดอกบัว

✕ 6. แก้ไขเป็น

บายศรีเป็นการนำ**ใบตอง**มาพับเป็นกรวยปลายแหลมแล้วเย็บซ้อนกันเป็นชั้น ๆ อย่างสวยงาม ทำขึ้นใช้ในการบูชาสิ่งศักดิ์สิทธิ์

✓ 7. คนไทยมีความเชื่อว่าการทำบายศรีจะทำให้เกิดสิ่งที่เป็นสิริมงคลแก่ชีวิตและเป็นการสร้างขวัญกำลังใจให้แก่ผู้ทำ

✓ 8. การแทงหยวกเป็นการนำกาบกล้วยหรือแกนอ่อนของลำต้นกล้วยมาแกะสลักเป็นลวดลายต่าง ๆ โดยจะนำไปประดับที่เมรุเผาศพในงานศพ

_____ 9. ประเพณีการแทงหยวกจะจัดขึ้นเฉพาะงานศพเท่านั้น

✗ 10. แก้วเป็น

ช่างแทงหยวกจะ**ไม่**วาดลายลงไปบนหยวกกล้วย เพราะจะทำให้หยวกกล้วย**ชำ**

ส่วนที่ 3 ผู้สอนพิจารณาความถูกต้องของการแต่งประโยคจากโครงสร้างทางภาษาและการสื่อ

ความหมาย ตัวอย่าง เช่น

1. เอกลักษณ์

การไหว้เป็นเอกลักษณ์ของคนไทย

2. ประเพณี

ในแต่ละภาคของประเทศไทยจะมีประเพณีประจำท้องถิ่น

3. ถ่ายทอด

ครูถ่ายทอดการแทงหยวกให้แก่ลูกศิษย์

9. ประกวด

ตอนเรียนมัธยมศึกษาอาทิตย์เคยประกวดคัดลายมือภาษาไทยได้รับรางวัลที่ 1

5. ความเชื่อ

คนไทยมีความเชื่อว่า ถ้าทำดีก็จะได้ดี ถ้าทำชั่วก็จะได้ชั่ว

บทที่ 5

กล้วยกับสำนวนไทย

จุดประสงค์การเรียนรู้

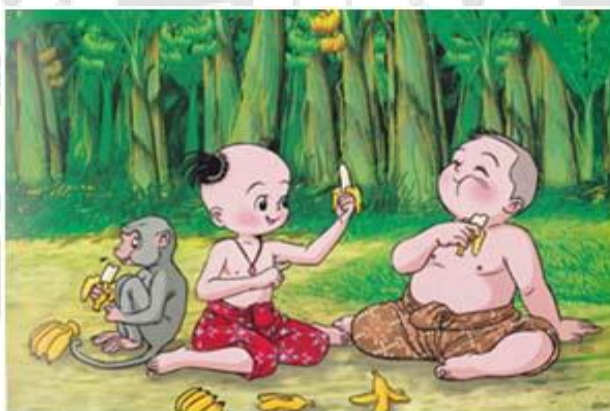
6. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถอธิบายความหมายของสำนวนไทยที่เกี่ยวกับกล้วยและสามารถยกตัวอย่างเหตุการณ์ที่ตรงกับสำนวนที่เรียนได้
7. เพื่อให้ผู้เรียนอธิบายคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับสำนวนไทยเกี่ยวกับกล้วยได้
8. เพื่อให้ผู้เรียนนำคำศัพท์เกี่ยวกับกล้วยมาแต่งประโยคได้

บทที่ 5

กล้วยกับสำนวนไทย

คนไทยเป็นคนเจ้าบทเจ้ากลอน นิยมนำสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวหรือสิ่งที่พบเห็นในชีวิตประจำวันมาถ่ายทอดผ่านถ้อยคำที่ไพเราะ และมีความหมายเปรียบเทียบให้ข้อคิดแก่ผู้ฟังจนเกิดเป็นสำนวนขึ้น กล้วยเป็นพืชที่เกี่ยวข้องและสัมพันธ์กับวิถีชีวิตของคนไทยแทบทุกด้าน คนไทยจึงนำกล้วยมาเปรียบเทียบกับวิถีชีวิตของคนไทยผ่านสำนวนที่คนไทยทุกยุคทุกสมัยรู้จักและคุ้นเคยกันดี สำนวนไทยเกี่ยวกับกล้วยที่คนไทยใช้กัน เช่น

“ง่ายเหมือนปอกกล้วยเข้าปาก” หมายถึง สิ่งที่ทำเป็นเป็นเรื่องง่าย ๆ เหมือนกับการกินกล้วยแค่ปอกเปลือกก็กินได้แล้ว ไม่ยุ่งยาก ไม่ใช้อุปกรณ์ บางคนก็อาจจะพูดว่า “เรื่องกล้วย ๆ” เช่น อาทิตย์เป็นนักวิ่งมาราธอนทีมชาติไทย เขาซ้อมวิ่งวันละ 5 กิโลเมตรทุกวัน การเดินจากบ้านไปที่ทำงาน 2 กิโลเมตรจึง “ง่ายเหมือนปอกกล้วยเข้าปาก”

“ตื่นเป็นกล้วยน้ำว้า” หมายถึง มีมากมาย หาได้ง่าย มีทั่วไป เปรียบเหมือนกับกล้วยน้ำว้าที่มีอยู่เกือบทุกบ้าน หาได้ง่าย เช่น ปัจจุบันนี้คนไทยทุกคนมีโทรศัพท์มือถือ บางคนมีหลายเครื่อง เพราะหาซื้อได้ง่าย ราคาไม่แพง จึงมักจะได้ยินสำนวนที่กล่าวว่า คนไทยใช้โทรศัพท์มือถือ “ตื่นเป็นกล้วยน้ำว้า”

“หมาเห่าใบตองแห้ง” หมายถึง คนที่พูดว่าตัวเองเก่ง มีความสามารถ แต่ความจริงเป็นคนที่ขี้ลาดไม่เก่งจริงอย่างที่

พูด เปรียบเหมือนกับหมาที่เห่าไปตอแห่งติดต้น เวลาที่ลมพัดไปตอแห่งจะไหวไปตามแรงลม และเสียดสีกันจนมีเสียง พอหมาได้ยินหรือเห็นสิ่งใดไหวก็เห่าเสียงดัง แต่ไม่กล้าเข้าไปใกล้หรือกัด เช่น ัฒนาเป็นคนมีความสามารถและสื่อสารภาษาอังกฤษได้ดี หัวหน้าจึงมอบหน้าที่ติดต่อลูกค้าชาวต่างประเทศให้เขาทำ ทำให้สุขภาพไม่พอใจ และพูดกับเพื่อนร่วมงานคนอื่น ๆ ว่า งานง่าย ๆ แบบนี้ เขาก็ทำได้ แต่เมื่อลูกค้าชาวต่างประเทศมาติดต่องาน เขากลับนั่งเฉย ๆ ไม่พูดไม่จา เปรียบเหมือนกับ“หมาเห่าไปตอแห่ง”

“โค่นกล้วยอย่าไว้นอ ฆ่าพ่ออย่าไว้นอ” หรืออาจกล่าวสั้น ๆ ว่า “โค่นกล้วยอย่าไว้นอ” หมายถึง การกำจัดศัตรูหรือผู้คิดร้ายต่อเรา ต้องกำจัดให้หมด อย่าได้เหลือพรรคพวกหรือผู้สืบทอดที่จะกลับมาเป็นศัตรูทำร้ายเราได้อีก เหมือนกับการตัดต้นกล้วย หากเราไม่ยากให้ต้นกล้วยขึ้นมาอีก ก็ต้องชูดหน่อทิ้ง ไม่อย่างนั้นจะงอกขึ้นมาใหม่อีก ส่วนวนนี้ใช้กับกำจัดศัตรูหรือผู้ทุจริต เช่น ผู้จัดการบริษัทพบว่าพนักงานขาย พนักงานส่งของ และพนักงานรักษาความปลอดภัยโมยสินค้าของบริษัทไปขายให้กับบุคคลภายนอก จึงไล่พนักงานที่ขโมยสินค้ารวมทั้งผู้ที่มีส่วนรู้เห็นทุกคนออกจากงาน เพื่อไม่ให้กลุ่มคนเหล่านี้ขโมยออกอีก พร้อมกับแจ้งความดำเนินคดี

“เด็ดปลีไม่มีใย” หมายถึง ตัดขาด ตัดญาติขาดมิตรกันเด็ดขาด ตามปกติแล้วเวลาที่เรตัดหรือเด็ดหัวปลีออกจากต้นจะมีใยเหนียว ๆ เชื่อมโยงระหว่างต้นกล้วยและปลีกล้วยออกมาด้วย ดังนั้น การเด็ดปลีไม่มีใยจึงเป็นการตัดขาดกันเด็ดขาด ไม่เกี่ยวข้องกัน เช่น มานะทะเลาะกับอาทิตย์ เพราะอาทิตย์ขอยืมเงินแล้วไม่คืน ถึงแม้มานะจะทวงแล้วหลายครั้ง ตอนนี้อยู่คนนี้อยู่เวลาเจอกันก็ไม่มองหน้ากันเลย ไม่คุยกัน เหมือนคนไม่รู้จักกัน ทั้ง ๆ ที่เมื่อก่อนเป็นเพื่อนสนิทกันมาก การกระทำนี้

เปรียบเทียบ “เด็ดปลีไม่มีใย” แต่สำนวนนี้ในปัจจุบันเราอาจจะไม่ค่อยได้ยินนัก มักจะได้ยินสำนวนที่กล่าวว่า “ตัดบัวไม่เหลือใย” มากกว่า ซึ่งมีความหมายเดียวกัน

กล้วยจะออกผลรวมกันเป็นหวี เมื่อมีหลาย ๆ หวีรวมกันเรียกว่าเครือ จึงทำให้เกิดสำนวนที่กล่าวว่า “วงศ์วานว่ำนเครือ” ขึ้น เป็นสำนวนที่ใช้กับความสัมพันธ์ของเครือญาติ หมายถึงลูกหลานเหลนในตระกูล เชื้อสายบรรพบุรุษเดียวกัน ซึ่งที่มีมาจากวรรณคดีเรื่องสังข์ทอง และคนในสมัยก่อนเวลาถามถึงที่มาของคนก็จะถามเป็นคำกลอนว่า “วงศ์วานว่ำนเครือเนื้อหน่อ พงศ์เผ่าเหล่าออกมาแต่ไหน”

นอกจากนี้คนไทยยังเปรียบเทียบผู้หญิงที่มีผิวขาวมาก ๆ กับหยวกกล้วยว่า “ขาวเหมือนหยวกกล้วย”

ถึงแม้ความคิด ความเชื่อของคนไทยจะเปลี่ยนแปลงไป แต่สิ่งที่บรรพบุรุษไทยได้สร้างสมและถ่ายทอดมายังคนไทยรุ่นหลังยังคงอยู่ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของประเพณีวัฒนธรรม วิถีชีวิต รวมถึงสำนวนไทย บางสำนวนนั้นเราอาจจะไม่ค่อยได้ยินบ่อยนักในสังคมปัจจุบัน แต่ก็ยังเป็นสิ่งที่สะท้อนให้คนไทยในยุคต่อ ๆ มาได้ทราบแนวคิดของคนไทยในแต่ละยุคแต่ละสมัยได้เป็นอย่างดี

ปรับปรุงจาก :

โค่นกล้วยอย่าไว้หน่อ. (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อ 25 มิถุนายน 2559, จาก

<http://www.supasitthai.com>

สุภาชิตกล้วย. (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อ 25 มิถุนายน 2559, จาก

<https://banana52.wordpress.com>

สุภาชิตและคำพังเพย. (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อ 25 มิถุนายน 2559, จาก

<http://ton4181.blogspot.com>

สำนวนเกี่ยวกับกล้วย. (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อ 25 มิถุนายน 2559, จาก

<https://bananas51.wordpress.com>

คำศัพท์น่ารู้

คำศัพท์	ความหมาย
กำจัด	(V.) to eradicate, to banish, to dispel ก. ขัปไล่, ทำให้หมดไป
ขุด	(V.) to dig ก. อากาที่สับ เจาะ แทะ หรือ ค่อยเอาดินหรือสิ่งที่อยู่ในดินขึ้น
คุ้นเคย	(V.) to be familiar, to be well – known ก. รู้จักชอบพอสนิทสนมเป็นกันเอง, เคยเห็นเคยทำบ่อย ๆ จนชิน
เครือญาติ	(N.) relative, lineage, family น. ญาติ, ญาติพี่น้อง
จารีตประเพณี	(N.) custom, tradition น. ประเพณีที่นิยมและประพฤติกันสืบมา ถ้าไม่ทำตามถือว่าผิด
แจ้งความ	(V.) to report, to inform, to notify น. แจ้งเหตุต่อเจ้าพนักงาน
ดำเนินคดี	(V.) to sue, to prosecute, to charge, to indict ก. ฟ้องร้องต่อศาล, ร้องทุกข์หรือฟ้องคดีตามกฎหมาย
เด็ดขาด	(V.) to be decisive, to be resolute, to be firm, to be determined ว. เจียบขาด, ไม่เปลี่ยนแปลง, ถึงที่สุด
ถ้อยคำ	(N.) word, confession, expression น. คำที่กล่าว
บรรพบุรุษ	(N.) ancestor, primogenitor, forefather น. ผู้เป็นต้นวงศ์ตระกูลซึ่งมีผู้สืบสายโลหิตมา, บุคคลที่นับตั้งแต่ปู่ย่าตายายขึ้นไป
เปรียบเทียบ	(V.) allegorize

	ก. การกล่าวว่าสิ่งหนึ่งเป็นอีกสิ่งหนึ่ง โดยที่ไม่กล่าวตรง ๆ ใช้การกล่าวที่มีความหมายแฝงให้เข้าใจเอง
พรรคพวก	(N.) partisan, followers, friends น. พวกเดียวกัน
มิตร	(N.) friend น. เพื่อน
ลึกซึ้ง	(Adj.) profoundly, deeply, reconditely ว. ลึกมากจนยากที่จะรู้ได้
ศัตรู	(N.) enemy น. คู่แค้น, คู่ปรับ, คู่แข่ง
สะท้อน	(V.) to reflect, to reflex ก. แสดงให้เห็นภาพหรือลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่ง
สัมพันธ์	(V.) to be related ก. ผูกพันกัน, เกี่ยวข้องกัน
สำนวน	(N.) proverb, idiom น. ถ้อยคำหรือข้อความที่กล่าวต่อกันมา มีความหมายไม่ตรงตามตัวหรือมีความหมายอื่นแฝงอยู่
หน่อ	(N.) shoot น. พืชที่งอกจากกอหรือเหง้าของต้นใหญ่

เรื่องน่ารู้

ทำไมต้องมี “กล้วย” ในงานแต่งงาน

กล้วยเป็นพืชที่ผูกพันและเกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตคนไทยมานาน และกล้วยหมายถึงความเจริญงอกงาม ความสงบร่มเย็น ความอุดมสมบูรณ์ ทำให้คนไทยมักจะนำกล้วยมาใช้ในการมงคล เพราะคนไทยเชื่อกันว่า หากชื่อมีความหมายเป็นมงคลก็จะส่งผลให้เกิดความเป็นสิริมงคลแก่ชีวิตและครอบครัว โดยเฉพาะงานแต่งงาน

ในพิธีแต่งงานของคนไทยจะมีการแห่ขันหมากจากฝ่ายเจ้าบ่าวไปขอความรักจากฝ่ายเจ้าสาว และเป็นการแสดงความเคารพพ่อแม่ฝ่ายเจ้าสาว ในการแห่ขันหมากนั้นจะมีต้นไม้สำคัญคือ ต้นอ้อยและต้นกล้วย เนื่องจากต้นไม้ทั้งสองชนิดมีความหมายมงคล อ้อยหมายถึงความหวาน จะทำให้ชีวิตคู่หวานชื่น ส่วนต้นกล้วยหรือหน่อกล้วยหมายถึงความเจริญงอกงาม ความอุดมสมบูรณ์ ชีวิตราบรื่น มีลูกเต็มบ้านหลานเต็มเมืองเหมือนกล้วยที่แตกหน่อออกผลเป็นจำนวนมาก และหลังจากนั้นเจ้าบ่าวเจ้าสาวก็ช่วยกันนำต้นอ้อยและต้นกล้วยนั้นไปปลูกและรดน้ำให้เจริญเติบโต

ต้นอ้อยและต้นกล้วยที่ใช้ในการแห่ขันหมากจะใช้เป็นคู่และมีลักษณะต้นที่ขึ้นในแนวตรงสูง ไม่คด ไม่งอ เปรียบเสมือนคำสอนให้เจ้าบ่าวเจ้าสาวนั้นมีความซื่อตรงต่อกัน ต้นอ้อยและต้นกล้วยที่จะนำมาใช้นั้นจะต้องเป็นต้นที่สมบูรณ์ โดยขุดให้มีรากและตาติดมาด้วย เวลาที่นำมาใช้ก็นำประดับตกแต่งให้สวยงามด้วยผ้าสีหรือกระดาษสี

นอกจากคนไทยจะใช้กล้วยในการแห่ขันหมากในพิธีแต่งงานแล้ว ในประเทศอินเดียก็ใช้กล้วยในพิธีแต่งงานด้วยเช่นกัน คนอินเดียเชื่อกันว่า กล้วยที่มีครบทั้งต้นทั้งเครือทั้งใบนั้นเป็นเครื่องหมายของความอุดมสมบูรณ์ ดังที่ปรากฏในวรรณคดีของอินเดียเรื่อง “ศกุนตลา” ในบริเวณที่จัดงานแต่งงานและสองข้างทางเดินจะตกแต่งด้วยต้นกล้วยที่มีเครือ เพื่อแสดงถึงความอุดมสมบูรณ์

ปรับปรุงจาก :

ชุดต้นกล้วย ต้นอ้อย สำหรับให้คู่บ่าวสาว ในขบวนขันหมาก ในงานแต่งงานไทย. (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อ 28 มิถุนายน 2559, จาก <http://www.thaitopwedding.com/wedding-ceremony/organizer-16.html>

“ต้นกล้วย ต้นอ้อย” มีไว้เพื่ออะไรกันนะ?. (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อ 28 มิถุนายน 2559, จาก <http://www.weweddingguide.com/only-on-web/world-wide-wed/thaiwedding/เล่าขาน...ตำนานกล้วย.> (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อ 28 มิถุนายน 2559, จาก http://bangkrod.blogspot.com/2012/01/blog-post_6097.html

ว่าด้วยเรื่องขันหมากในพิธีแต่งงานไทย. (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อ 28 มิถุนายน 2559, จาก <http://www.แต่งงานกัน.com/846.html>

คำถามท้ายบท

ส่วนที่ 1 จงนำสำนวนที่กำหนดให้เติมลงในช่องว่างให้สัมพันธ์กับรูปภาพ

หมาเห่าใบตองแห้ง

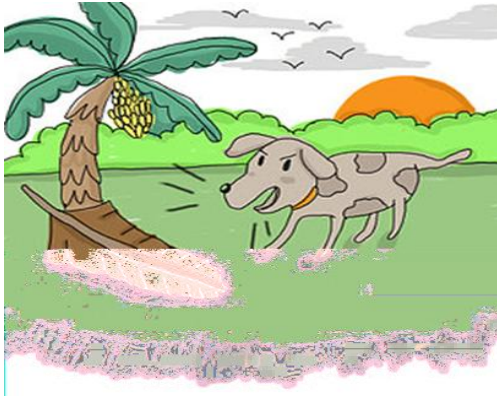
ปอกกล้วยเข้าปาก

ตื่นเป็นกล้วยน้ำว้า

โค่นกล้วยอย่าไว้นอก

เด็ดปลีไม่มีโย

1.

2.

3.

4.

5.

ส่วนที่ 2 จงนำสำนวนที่กำหนดให้เติมลงในช่องว่างโดยให้มีความสัมพันธ์กับข้อความ

หมาเห่าใบตองแห้ง

ปอกกล้วยเข้าปาก

ตื่นเป็นกล้วยน้ำว้า

โค่นกล้วยอย่าไถหน่อ

เด็ดปลีไม่มีใย

1. เจนใช้ชีวิตอยู่ที่ประเทศสหรัฐอเมริกาตั้งแต่เด็ก พอกลับมาเมืองไทยแล้วเวลาชาวต่างประเทศถามทาง เจนก็สามารถตอบเป็นภาษาอังกฤษได้อย่างสบาย ๆ

2. อาทิตยัตติยาเสพติดและทำร้ายแม่ พ่อจึงโกรธเขามากและไม่สนใจเขาอีกเลย ถึงแม้เขาจะถูกตำรวจจับเข้าคุก

3. ตะวันบอกคนนั้นคนนี้ว่าเขาซ่อมคอมพิวเตอร์ได้ ไม่ต้องเรียกช่างซ่อมหรอก แต่พอให้ซ่อมก็ซ่อมไม่ได้

4. รัฐบาลควรมีบทลงโทษที่รุนแรงสำหรับผู้ผลิตและผู้ค้ายาเสพติด รวมทั้งปราบปรามผู้ผลิต แหล่งผลิตและผู้ค้ายาเสพติด เพื่อที่หยุดวงจรการค้ายาเสพติด

5. ปัจจุบันใคร ๆ ก็นิยมหันมาเปิดร้านกาแฟ ไม่ว่าที่ไหนก็มีร้านกาแฟเต็มไปหมด

ส่วนที่ 3 จงแต่งประโยคจากคำที่กำหนดให้

1. เรื่องกล้วย ๆ

2. วิธีชีวิต

3. เปรียบเทียบ

4. ทำบุญ

5. ประเพณี

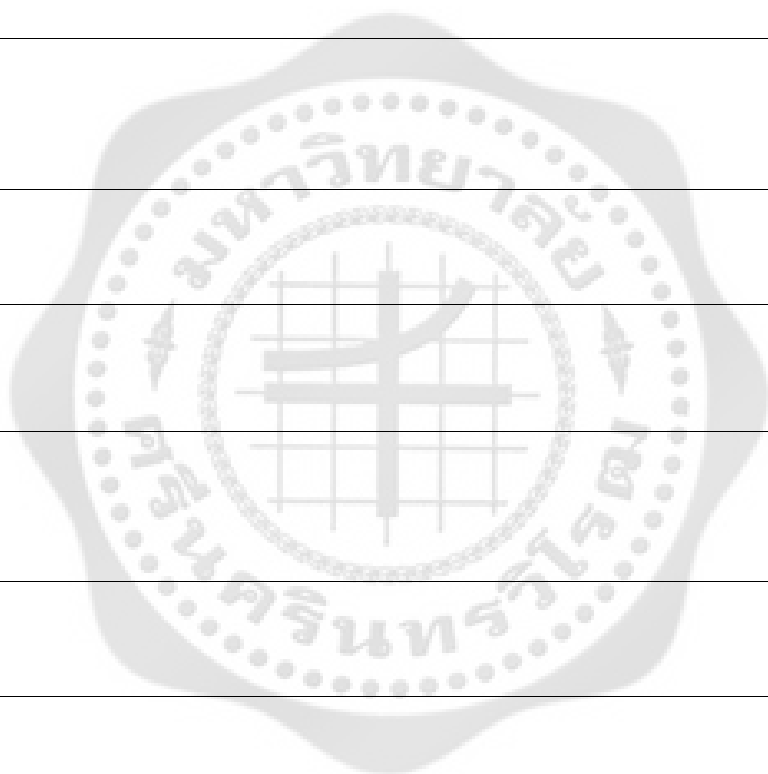
6. สะท้อน

7. สมุนไพร

8. สะท้อน

9. เด็ดขาด

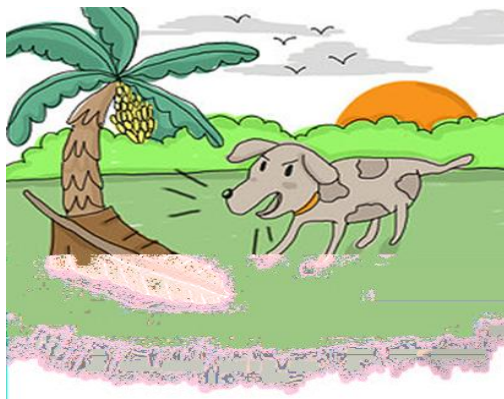
10. กำจัด

เฉลยคำถามท้ายบท

ส่วนที่ 1

1.

หมาเห่าใบตองแห้ง

2.

โดนกลด้วยยาไว้นอน

3.

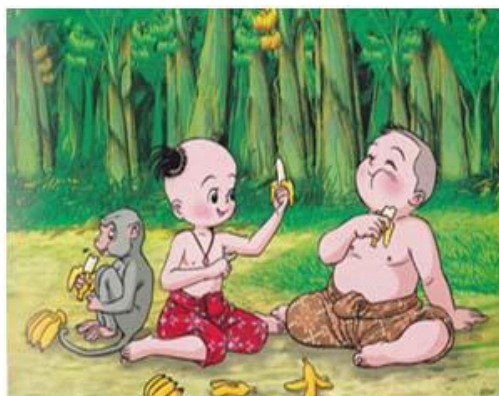
ตื่นเป็นกล้วยน้ำว้า

4.

เด็ดปลีไม่มีใย

5.

ปอกกล้วยเข้าปาก

ส่วนที่ 2

1. ปอกกล้วยเข้าปาก
2. ได้ดปสี่ไม่มีโย
3. หมาเห่าใบตองแห้ง
4. โคนกล้วยอย่าไว้หน่อ
5. ดิ้นเป็นกล้วยน้ำว้า

ส่วนที่ 3 การให้คะแนนผู้สอนพิจารณาจากความถูกต้องเรื่องโครงสร้างทางภาษาและการสื่อ
ความหมาย

ตารางรูปภาพ

รูปภาพที่	รูปภาพ	ที่มา
1		http://cfgfgnkeenkeenkeen.blogspot.com/
2		http://รูปภาพการ์ตูน.net
3		https://bananas51.wordpress.com
4		http://innovation.kpru.ac.th/web18/551121804/innovation/index.php/3?start=1

รูปภาพที่	รูปภาพ	ที่มา
5		http://healthmeplease.com
6		https://medinfo.psu.ac.th/pr/WebBoard/readboard.php?id=23347
7		http://www.oknation.net/blog/yaya2508/2013/04/18/entry-1
8		http://www.dusitcenter.org/dusitwebs/plan/newsview.php?id=4302

รูปภาพที่	รูปภาพ	ที่มา
9		https://sites.google.com/site/kruanan18/
10		http://www.thaigoodview.com/node/163403?page=0,4
11		http://www.kasetporpeang.com/forums/index.php?topic=77927.1056
12		http://www.bloggang.com/viewblog.php?id=chim&date=31-07-2012&group=2&gblog=728

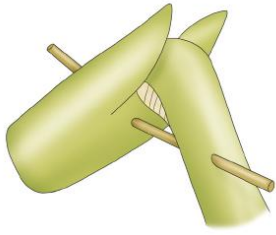
รูปภาพที่	รูปภาพ	ที่มา
13		http://www.thailovehealth.com/nutrient/health-73.html
14		http://www.papamenu.com/?p=3038
15		http://www.farm-kaset.com/wp-content/uploads/2015/07/cut_banana.jpg
16		https://bananas51.wordpress.com

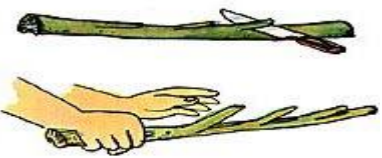
รูปภาพที่	รูปภาพ	ที่มา
17		http://รูปภาพการ์ตูน.net
18		http://www.booktime.co.th/new/article_detail.php?t_id=1409000009#.V7kWj7ckrIU
19		http://www.benzowner.net/forum/showthread.php?t=74902
20		http://thearokaya.co.th/web/wp-content/uploads/2015/04/1-4-%E0%B8%81%E0%B8%A5%E0%B9%89%E0%B8%A7%E0%B8%A2%E0%B8%94%E0%B8%B4%E0%B8%9A.png

รูปภาพที่	รูปภาพ	ที่มา
21		http://nuchsudhija.blogspot.com/2012_08_27_archive.html
22		http://cooking.kapook.com/view141923.html
23		http://kruaklaibaan.com/viewtopic.php?t=42715&p=336344
24		http://www.bloggang.com/viewblog.php?id=cartoonthai&date=04-08-2014&group=248&gblog=40

รูปภาพที่	รูปภาพ	ที่มา
25		http://bananabanastory.blogspot.com/2013/01/blog-post_7239.html
26		https://souvenirbuu.wordpress.com
27		http://www.dasta.or.th/ecatalog/media/k2/items/cache/4965657af186b9092c7a96976ffe881c_XL.jpg
28		http://www.prachachat.net/news_detail.php?newsid=1424762636

รูปภาพที่	รูปภาพ	ที่มา
29		http://guru.sanook.com/9283/
30	 กล้วยน้ำว้าดิบตากแห้งป่นละเอียด	https://www.gotoknow.org/posts/532002
31		http://health.kapook.com/view115658.html
32		http://รูปภาพการ์ตูน.net

รูปภาพที่	รูปภาพ	ที่มา
33		http://www.trueplookpanya.com/knowledge/detail/30780/043279
34		http://www.trueplookpanya.com/knowledge/detail/30780/043279
35		http://www.trueplookpanya.com/knowledge/detail/30780/043279
36		http://www.trueplookpanya.com/knowledge/detail/30780/043279

รูปภาพที่	รูปภาพ	ที่มา
37		http://www.trueplookpanya.com/knowledge/detail/30780/043279
38		http://รูปภาพการ์ตูน.net
39		http://รูปภาพการ์ตูน.net
40		http://khonglenthai.blogspot.com/2010/02/blog-post_18.html

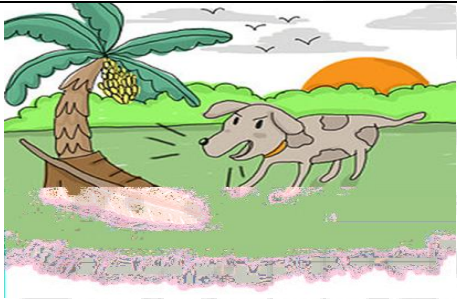
รูปภาพที่	รูปภาพ	ที่มา
41		http://th.vonvon.me/quiz/305
42		http://www.cba.ac.th/aoffeeprince/509_57/webwiranya509/tredition2.html
43		http://surin108.com/web/2015/09/%E0%B8%81%E0%B8%A3%E0%B8%B0%E0%B8%A2%E0%B8%B2%E0%B8%AA%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B8%97-%E0%B8%82%E0%B8%99%E0%B8%A1%E0%B9%84%E0%B8%97%E0%B8%A2%E0%B9%83%E0%B8%99%E0%B8%87%E0%B8%B2%E0%B8%99%E0%B9%81%E0%B8%8B/

รูปภาพที่	รูปภาพ	ที่มา
44		http://www.nanasaradee.com/823.html
45		http://www.oocities.org/tumniumthai/m_loy_kratong.html
46		http://world.kapook.com/pin/5434d8d038217a8e0c000002
47		https://noklovesong40.wordpress.com/%E0%B8%8A%E0%B8%99%E0%B8%B4%E0%B8%94%E0%B8%82%E0%B8%AD%E0%B8%87%E0%B8%9A%E0%B8%B2%E0%B8%A2%E0%B8%A8%E0%B8%A3%E0%B8%B5/

รูปภาพที่	รูปภาพ	ที่มา
48		https://noklovesong40.wordpress.com/%E0%B8%8A%E0%B8%99%E0%B8%B4%E0%B8%94%E0%B8%82%E0%B8%AD%E0%B8%87%E0%B8%9A%E0%B8%B2%E0%B8%A2%E0%B8%A8%E0%B8%A3%E0%B8%B5/
49		https://bananas51.wordpress.com
50		http://www.toptenthailand.com/topten/detail/20160607104837817

รูปภาพที่	รูปภาพ	ที่มา
51		http://image.dek-d.com/25/2770472/108644245
52		http://dinby.dk/struer/vinder-10.000-kroner-med-fordelsklubben
53		http://www.bloggang.com/m/viewdiary.php?id=katai-akiko&group=10
54		http://www.oknation.net/blog/Hakeekii/2015/05/07/entry-2

รูปภาพที่	รูปภาพ	ที่มา
55		https://ruangrat.wordpress.com/%E0%B8%99%E0%B8%B2%E0%B8%99%E0%B8%B2%E0%B8%AA%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B8%B0-%E0%B8%A1-5/%E0%B8%AA%E0%B8%B3%E0%B8%99%E0%B8%A7%E0%B8%99%E0%B9%84%E0%B8%97%E0%B8%A2/
56		https://bananas51.wordpress.com
57		https://bananas51.wordpress.com
58		https://bananas51.wordpress.com

รูปภาพที่	รูปภาพ	ที่มา
59		https://bananas51.wordpress.com
60		https://bananas51.wordpress.com
61		http://www.thaigoodview.com/node/99508

รูปภาพที่	รูปภาพ	ที่มา
62		http://topicstock.pantip.com/blueplanet/topicstock/2007/04/E5287403/E5287403-49.jpg
63		http://iam.hunsa.com/ewetaraoe/article/48994

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อ ชื่อสกุล	นางสาววิยะดา เมืองโคตร
วันเดือนปีเกิด	21 มีนาคม 2527
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	602/191 ลุมพินีวิลล์ 77(2) อาคารเอ2 ถนนสุขุมวิท แขวงสวนหลวง เขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร 10250
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	พนักงานบริษัท
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	บริษัท โนวาร์ทีส (ประเทศไทย) จำกัด 689 อาคารภิรัชทาวเวอร์แอดเอ็มควอเทียร์ ชั้น 25 ถนนสุขุมวิท แขวงคลองเตยเหนือ เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร 10110
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2545	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 (คณิตศาสตร์-ภาษาอังกฤษ) จาก โรงเรียนสตรีวัดระวั่ง
พ.ศ. 2550	ศศ.บ. เกียรตินิยมอันดับ 2 (วิชาเอกภาษาไทย) จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
พ.ศ. 2559	ศศ.ม. (สาขาการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ) จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ